

జూలై పదిహేను : 1977

వనిత

ప్రపంచము యొక్క
ప్రత్యథము డెటర్జెంట్
ఉతికే బార్

సూపర్ 777

హెచ్చు తెల్లదనము, తక్కువ ఖర్చులో

సూపర్ 777 ఉతుకు ప్రపంచములో సరిక్రొత్తది!
ఇది క్రొత్త పార్కులా. దీనికి ఎక్కువ బట్టలను ఎక్కువ
తెల్లగా, ఎక్కువ శుభ్రముగా ఉతికే సామర్థ్యము
ఉన్నది—ఉప్పు నీళ్లలో కూడ! దీని ధర మామూలు
బార్ సబ్బుల కంటే తక్కువ కూడ!

ఒక క్రొత్త రకపు ఉతికే బార్ ను వాడడము ప్రారంభించండి—సూపర్ 777 డెటర్జెంట్ ఉతికే బార్ !

గృహిణులకు—

పుష్పాలంకరణ, వంటా - వార్షిక, ఇంటిరియర్ డెకరేషన్, కుట్టుపని, హస్తకళలు, ఆంగ్ల సంభాషణా విధానం నేర్చుకోవడానికి అవకాశాలు (పార్ట్-టైమ్ తరగతులు)

గ్రాడ్యుయేట్స్ కు,
ఆండర్ గ్రాడ్యుయేట్స్ కు—

హోమ్ సైన్స్ లో డిప్లోమా కోర్స్
గ్రాడ్యుయేట్స్ కు : 5 నెలలు

మీకు ఉద్యోగం అవసరమా?

ఉన్నత పాఠశాల చదువు ముగించిన యువతులకు 2 సంవత్సరాలు
సెక్రటేరియల్ కోర్స్ లో (1 సంవత్సరం) చేరండి!

అన్ని కోర్సులూ జూలైలో ప్రారంభమవుతాయి—వివరాలకు సంప్రదించండి :

కల్చరల్ అకాడమి

19, శాంతిపూర్ హిరోడ్, మైలాపూరు
మద్రాసు-600004
ఫోన్ : 75568

బొమ్మగారి పేజీలో 'మడి'ని గూర్చి చేసిన విమర్శ చాలా బాగున్నది. కాని ఇది బ్రాహ్మణుల కుటుంబాలలో ఒక ఎదిరించలేని బాధాకరమైన విషయంగా ఏర్పడింది. ఈ 'మడి' అనేది ఎలా ఉంటుందంటే ఉదయం లేస్తూనే 'మడి కట్టు కోవారి' అని ఆశ్రుతమాపటం, పనిమనిషి తోమిన అంటున్నిటికి చింతపండు, బూడిద, పేదనీళ్ళు, ఏదో ఒకటి వేసి మళ్ళీ తోముకోవటం, మళ్ళీ మేము తోమిన వాటిని 'మడి' వాళ్ళు నీళ్ళు జల్లుకొని తీసి కోవటం, ఇల్లంతా మడుగులు - మడుగులు. తర్వాత పనిమనిషి ఉతికి పెట్టిన బట్టను మళ్ళీ నీళ్ళు పోసి తీసుకోవటం - దాన్ని ఆరవేసు కోవటం; దాన్ని పొరపాటున ఎవరైనా తాకితే మళ్ళీ వాళ్ళను తిడుతూ మళ్ళీ చీరపిండుకోవటం - కొళాయి దగ్గరనో, బావి దగ్గరనో కుత్రంగా కడిగి పెట్టినా కూడా మళ్ళీ వాళ్ళు నీళ్ళు చల్లుకోవటం - ఇంతలో తెలియక ఎవరైనా పిల్లలు ముట్టుకొంటే వాళ్ళందరికీ తిట్లు, దీవెనలూ, మళ్ళీ నీళ్ళు చల్లుకోవటం - ఇలా చేయగా, చేయగా వంటపను లయ్యేసరికి పన్నెండు ఒంటి గంట అయ్యేది. మా కాలమంతా ఆ తరల చేతి క్రింద, అమ్మమ్మల చేతి క్రింద ఇలాగే గడిచిపోయేది. మా మగవాళ్ళకు తొందర పనులుండేవి కావు. వాళ్ళు పొద్దుపోయాక స్నానంచేసి మడి, పూజ, ఆరగింపులు చేసేసరికి మాకు వంట పని తీరేది. మా జీవితమంతా ఇలానే గడిచింది. పాఠశాలలకు పోలేదు - చదువుకోలేదు. మధ్యాహ్నం వత్తులు చేసికొంటూ స్త్రీల పాటలు పాడుకోవటం, రామాయణం, భాగవతం రుక్మిణీ కల్యాణంలాంటి పుస్తకాలు చదువుకోవటం మా పెద్ద వాళ్ళ చాదస్తాలతో మేమూ బాధపడేవాళ్ళం - మా పిల్లలను బాధపెట్టే వాళ్ళం - అయితే ఇదంతా మాతోనే గడిచింది. మా బిడ్డలూ, మనుమలూ, మనువరాండ్లూ మా చాదస్తాన్ని చూసి ఈ తరంలో ఒక విప్లవం లేవ దీసినట్లుగా కనీసం స్నానం కూడా చేయకుండా వంటలు చేస్తున్నారు. 'అతివృష్టి, అనావృష్టి' అన్నట్లు, అప్పుడు మడి మడి అని కొట్టు కున్నందుకు వీళ్ళు స్నానాలు లేక ఏం లేక వండు

కొని, చేబుళ్ళ మీద పెట్టుకొని గబగబా ఈ చేతితో, ఆ చేతితో పెట్టుకొని తిని వెళ్ళి పోతుంటే చూస్తూ ఉరుకుంటున్నాము. ఈనాటి పురుషులు, స్త్రీలు విద్యావంతులైపోయారు. జాతిలో ఒక చైతన్యం వచ్చింది. కాని ఉదయం పూట మాత్రం ఆపరిశుభ్రతతో చేపల బజారులా చేస్తారు. మావలె చాదస్తం వద్దని నేనే చెబు తున్నాను. కానీ కుత్రంగా స్నానంచేసి ఉతికిన బట్ట కట్టుకొని పనులు చేసికొంటే ఇంటికి, ఇంటి వాళ్ళకూ మంచిదని నా అభిప్రాయం.

—మంత్రి లక్ష్మీదేవి, హైదరాబాదు

పూర్వీకులు 'మడి' పేరుతో ఒక మడి బట్ట పట్టుది పెట్టుకొని పదిహేను రోజులకొకసారి

వనిత

స్త్రీ జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి : 3 సంచిక : 2

జూలై పదిహేను : 1977

విడి ప్రతి : ఒక రూపాయి

సం||ర చందా : ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

క్రీలంక : రూ. 1. 15

మలేసియా : 65 సెంట్స్

చిరునామా :

చందమామ బిల్డింగ్స్

మద్రాసు-600 026

అంటే ఏ ఏకాదశికో, పున్నమకో ఆ బట్టపిండుకొని వండేవారు. వంట చేసినంతసేపూ ఆ బట్ట కట్టు కొని, భోజనం చేసేటప్పుడు ఆ చీర మార్చి ఉతికిన చీర కట్టుకొని భోజనం చేసేవారు. పదిహేను రోజుల కొకసారి పిండటం అసహ్యమే అని పించినా వంటకు ఒక బట్ట కట్టుకొని భోజనానికి మరొకటి ధరించటం బాగానే ఉండేది. ఎందుకంటే వంట చేసేటప్పుడు సామాన్యంగా ఏ జిడ్డో, మరకో ఎలాగో చేతికి అంటటం, అవి చీరకు తగలటం సహజం. బొమ్మగారు వ్రాసిన కొబ్బరి చెట్టు కథ చదివి కడుపుదృట్లు నవ్వుకొన్నాము.

ఈ నాటి స్త్రీలలో చాలామంది అంటే నూటికి తొంభై మంది తొందర అనే నెపంతో తెల్లవారి లేవగానే స్నానం చెయ్యక, అన్నం వండుతున్న సంగతి ముమ్మాటికీ నిజం. రాత్రి పడుకొని లేచిన తర్వాత నీలిగిన చీరతో, చెదరిన జుట్టుతో, ముఖాన బొట్టులేక అన్నం వండి పెడుతుంటే చూసే వాళ్ళకు అసహ్యమనిపిస్తుంది. తల్లి పరిశుభ్ర తకు విలువ ఇచ్చినప్పుడే పిల్లలు పరిశుభ్రతకు విలువ ఇస్తారు. కాస్త కష్టమనిపించినా అయిదు గంటలకు లేస్తే స్నానం ముగుస్తుంది. వంట పని పూర్తవుతుంది. మధ్యాహ్నం ఒక గంట విశ్రాంతి తీసుకోవచ్చును. స్నానం చేసి ముఖాన బొట్టు పెట్టుకొని వంట చేస్తుంటే గృహిణి కళ కళ లాడుతూ కనిపిస్తుంది. ఉదయమే స్నానం చేసి కుత్రమైన చీర కట్టుకొని బొట్టు పెట్టుకొని, నవ్వుతూ భోజనం వడ్డిస్తే తిన్న విడికెడు మెతుకు లైనా, భర్తకూ, పిల్లలకూ ఒంటికి పట్టినట్లవుతుం దని నా అభిప్రాయం.

—జి. సుమిత్రా రామకృష్ణ, హైదరాబాదు

ఆర్. చూడామణిగారి 'సొంత ఇంటికి' కథానిక చాలా బాగుంది. స్త్రీలు ఎంతటి అవకాశ వాడులో బాగా నిరూపించారు. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లేని స్త్రీ చిన్నతనంలోనే వైధవ్యం పొందితే, ఆమె పాట్లు చెప్పనలవి కాదు. అత్త మామలు వారి మనవలపై చూపే అనురాగం, వాత్సల్యం కోడళ్ళపై చూప రెండుకనో. అలాంటి నిస్సహాయ పరిస్థితులలో పుట్టింటి కెళ్ళినా సరైన ఆదరణ లభిస్తుందనే నమ్మకం వుండదు. తోబుట్టువులే వాళ్ళను ఈ సడించుకుంటారు. ఏదో మాటలలో సానుభూతి చూపినా, ఆచరణలో ఆ సానుభూతి కొరవడి పోతుంది. అదే ఆర్థిక సహాయం చేయగల కోడలైతే కొడుకుకు ప్రమాద వశాత్తు ఏమైనా జరిగినా, కోడలు వారింటిలోనే వుండేట్లు చూస్తారు. భర్తతో గడిపిన రోజులను, పాత పరిసరాలను - తలచుకుంటూ, భర్త నడ యాదిన యింటిలోనే తనూ తనవు చాలించాలని ప్రతి స్త్రీ కోరుకుంటుంది. ఇక పోతే కుమరన్ లాంటి మచుడులను వేళ్ళపై లెక్కపెట్ట వచ్చు. సంఘ భీతి, స్వార్థం, అనాదరణ పాతుకు పోయిన ఈ రోజుల్లో అలాంటి ఉత్తముడు ఒక్కరైనా వుంటాడని ఆశిద్దాము. మంచి కథను అందించిన మీకు మా ధన్యవాదాలు.

—జి. విజయశ్రీ గుప్త, విజయవాడ

“సొంత యింటికి” (జాన్ 15) కథలో రచయిత్ర చెప్పినట్లుగా కొడుకు మరణించగానే కోడలు పుట్టింటికి వెళ్ళిపోవాలనే ఆత్మగర్లు ఈనాడు లేకపోలేదు. కొడుకు పున్నప్పుడే కోడలిని మాటి మాటికి సాదించుకు తినే ఆత్మగారు ఆతడు మరణించగానే అప్పటిలో కోడలికి, తమ ఇంటిలో సంబంధం తెగిపోయిందని చెప్పడంలో ఆతిశయోక్తి లేదు. కథలో కుమార్ అన్నట్లుగా వితంతువైన ప్రీతి పుట్టింటికి వంపేయడం ఏం దర్శం? ఆమెను మునుపటిలానే ఆదరించి తమ ఇంట్లోనే స్థానం ఇచ్చి తమలో ఒక రైగా చూచే దయార్థహృదయులైన ఆత్మలు ఈనాడు ఎంతమంది వున్నారు? అందుకే మన పెద్దలు ప్రీతి ప్రీయ శత్రువు

అభిప్రాయాలు శీర్షికలో ప్రచురింప బడే ప్రతి లేఖకూ ఐదు రూపాయలు పారితోషికంగా పంపబడుతుంది

స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వాలనడం హాస్యాస్పదం.

—బి. రాధాదేవి, మద్రాసు

“సొంత యింటికి” కథ చాలా బాగుంది. అందులో “కుమరన్” పాత్ర చాలా ఉన్నతమైంది. మెచ్చుకోదగింది. ఇటువంటి యువకులు మన సంఘానికెంతో అవసరం. భర్త భార్య పట్ల అనురక్తుడు కాకుంటే ఆమెకు ఆ యింటిలో లభించేది దాని స్థానమే. అటువంటిది భర్త పోయిన ప్రీతికు ఆత్రింట్లో లభించే స్థానం ఏమిటో విడిగా చెప్పాలా? వివాహమైన ప్రీతి పుట్టింట్లో స్థానం లేదు. ఆమె జీవితం ఆత్మవారింటికే సంబంధించి ఉంటుంది. భర్త పోయిన ప్రీతికి రెండు చోట్లా స్థానం లేదు. ఇది మన సంఘంలో జరుగుతున్న అన్యాయం. దీన్ని రూపు మాపేందుకు కుమరన్ వంటి యువకులు కావాలి. వాణిని తల్లిదండ్రులు నిరాకరిస్తే కుమరన్ ఆమెతో కూడా వెళ్ళేందుకు సిద్ధ పడ్డాడు. దీనితో తల్లిదండ్రులు దారికి వచ్చారు. కథ ముగింపు కూడా బాగుంది. ప్రీతిను ఉత్సాహపరచే “వనిత”ను ప్రతి ప్రీతి చదివి ప్రగతిని సాధించడానికి కృషి చెయ్యాలని నా కోరిక.

—పురాణవంద నీకారామలక్ష్మి, తణుకు

‘వనిత’లో “అడ్డుగోడ” కథానికలోని ఇతివృత్తం చాలా బాగుంది. అన్తికతకు నాన్తికతకు గల సూక్ష్మతీనూక్ష్మమైన భేదాన్ని సరళంగా వివరించారు. రామలక్ష్మిగారు. నేడు చాలా చోట్ల ‘బాబాయిజం’ బాగా ప్రబలి పోయింది. కొందరు బాబాయిలైవం పేరిట వ్యాపారాలు చేస్తున్నారు. ఎక్కువగా ఉన్నతోద్యోగులు. విద్యావంతులే వీటివల్ల ప్రభావితమవుతున్నారు. బాబాయి మన, బాదలను తీసుకుంటారుట! బాదలను ఒకళ్ళనుంచి మరొకళ్ళకి ట్రాన్స్ఫర్ చేయగల శక్తే మనిషి కంటే ఈరోజు ఇలా ఉండేవాడా? ఎప్పుడో తన కష్టాలన్నీటిని నోరూ వాయిలేని జంతువులమీదకో లేక చేట్టూ చేమా మీదకో, తోపేసి ఉండేవాడు.

—వి. కవళదుర్గ, విజయవాడ

జాన్ 15వ తేదీ సంచికలో నగ్మానగారు వ్రాసిన లేఖ చదివాను. మనిషిలోని పశువును వెలికితీసి,

కామాన్ని రెచ్చగొట్టే పోజుల్లో స్థిర్స్. వాటి కింద ద్వంద్వార్థాన్ని సూచించే రెండు చరణాలు చూసి విసిగిపోయిన నాటోటివారికి వనిత ఒక గొప్ప రిలీఫ్ గా వుంది. నినిమా శీర్షిక ప్రవేశపెట్టి వనిత గాంభీర్యాన్ని చెడగొట్టవద్దని కోరుతున్నాను. నినిమా వార్తలు చదవదలచుకుంటే పత్రికలు కోకొల్లలు.

—జి. లక్ష్మి, హనుమకొండ

కొందరు పత్రికలు నినిమా శీర్షిక వుంటే బాగుంటుందనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చుతున్నారు. ఈ నినిమాలకై ఎన్నో పుస్తకాలు వుండగా ఇంకా ‘వనిత’లోనూ వుండాలి అనడం బాగలేదు. చిత్రాల ద్వారా మంచి నేర్చుకొనవలసిన నేటి ఆధునిక యువతీయువకులు ఈ చిత్రాల ద్వారా మానసికంగా, శారీరకంగా ఎంతో దిగజారి పోతున్నారు. జాన్ పదిహేనవ తేదీ సంచికలో నగ్మానగారు మద్రాసు నుండి వ్రాసిన అభిప్రాయం చదివాను. ప్రీతి జన పక్ష పత్రికలో నినిమా శీర్షిక వుంటేనే సంపూర్ణత సిద్ధిస్తుందనడం అసమంజసం.

—బి. భాయదేవి, నీలుబాబా

నగ్మాన (మద్రాసు)గారు. నినిమా విశేషాలు ‘వనిత’లోనూ ఉండాలని అన్నారు. నో! వీల్లేదు. అవి చదివీ, చదివీ, విసుగొస్తున్న పాఠకులకు ‘వనిత’ వంటి సృజనాత్మక పత్రిక(లు) మంచి రిలీఫ్ ఇస్తున్నది. ప్రీతికోసం ప్రవేశపెట్టిన ఈ పత్రికలో కూడానా నినిమా శీర్షిక? అటువంటి పనే కనుక చేస్తే ‘వనిత’ ఎవరూ చదవరు. ‘వనిత’లో నినిమా శీర్షిక ప్రారంభించడానికి వీల్లేదుగాక వీల్లేదు. నా ఈ అభిప్రాయాన్ని మిగతా సోదరీమణులు కూడా ఆమోదిస్తారనుకుంటాను.

—కె. ఈశ్వరి, మారి

వచ్చే సంచికలో
ముఖ చిత్రం:
ప్రసిద్ధ చిత్రకారిణి
చిత్రా గోపాలకృష్ణన్
ప్రత్యేక వైద్య వ్యాసం:
“ప్రీతి శారీరక వ్యాధులు”

ప్రత్యేక వ్యాసం:
రజతోత్సవం జరుపుకున్న
ఆంధ్ర మహిళా సమాజం
(బరంపురం)

ఒక కథ:
వెలుగుబాట
(తైలజ)

అంటారు. వరకట్నం విషయంలోను, కోడలిని సాదించుకు తినడంలోను పెత్తనం వహించే ప్రీతి (ఆత్మగర్లు), అవీసులలో పనిచేసేటప్పుడు తోడి ఉద్యోగినులను హేళనచేసే ప్రీతి, ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే నేడు నూటికి ముప్పాతిక వంతు ప్రీతి ప్రీతి వలనే అన్యాయం జరుగుతున్నదన్న విషయం స్పష్టం అవుతున్నది. అటువంటిప్పుడు “ప్రీతి స్వాతంత్ర్యం కావాలి” అంటూ వేదికలెక్కి ఉపన్యసింపడంలో అర్థంలేదు. ప్రీతి-తమ జాతివారినే అర్థం చేసుకుని గౌరవించలేనప్పుడు ఎదుటి జాతివారు (పురుషులు) తమను గౌరవించి,

పెర్వీస్ ఖుంజుద్

ముఖచిత్రం:

బ్రిటీషు అమెరికాలో 'ది మాన్ విత్ ది పవర్' అన్న టెలివిజన్ కథాచిత్రం అందరినీ విశేషంగా ఆకర్షించింది. ఆ చిత్రంలో ప్రధాన పాత్రను ధరించిన ఒక భారతీయ వనితను 'సోపియా లారెన్ ఆఫ్ ఇండియా' గా ఒక ప్రముఖ పత్రిక అభివర్ణించింది. మరెన్నో పత్రికలు, అమెరికన్ ప్రజలు ఆమె సోయగాన్ని నటనా ప్రతిభనూ ప్రశంసించడం జరిగింది.

ఆ భారతీయ వనిత ఎవరో కాదు....స్వదేశంలో నినిమా తారగా రాణించాలని ఆశపడి, ఆ న కా కాల రాక నిరాశ పడిన ప్రసిద్ధ మోడల్-పెర్వీస్ ఖుంజుద్. 'బొంబై రాత్రి బాహోమే' అన్న చిత్రంలో 'పూనమ్' అన్న పేరుతో పెర్వీస్ ఒక ప్రధాన పాత్ర ధరించింది. ప్రసిద్ధ రచయిత, నిర్మాత, దర్శకుడు అయిన కె. ఏ. అబ్బాస్ నిర్మించిన ఆ చిత్రం బాక్సాఫీసు వద్ద అసజయం పొందడంతో, 'పూనమ్' చిత్ర సీమలో వెన్నెలలు కురిపించలేకపోయింది. తిరిగి 'పెర్వీస్ ఖుంజుద్' గా మారిపోయి, తన మోడలింగ్ వృత్తిలో విమగ్నురాలైపోయింది.

పెర్వీస్ ఈ మోడలింగ్ వృత్తిలోకి ఎలా వచ్చింది? ఆమె 'మోడల్' గా పేరు ప్రతిష్ఠలు సంపాదించుకోడానికి దోహదం చేసిన అంకాలు ఏమిటి? అన్న విషయాలు తెలుసుకోవాలంటే, 12 సంవత్సరాల క్రితం మన దేశంలో జరిగిన 'మిస్ ఇండియా' అందాల పోటీ గురించి చెప్పుకోవాలి.

1985వ సంవత్సరంలో జరిగిన ఆ అందాల పోటీలో ఉత్సాహం గల యువతులందరిలాగే,

పెర్వీస్ కూడా పాల్గొన్నది. అప్పుడు ఆమె వయసు 18 సంవత్సరాలు. 5 అడుగుల 7 అంగుళాల ఎత్తు గల పెర్వీస్, గులాబిరంగు బెనారస్ చీర కట్టుకుని, దానికి అనువైన బ్లోజుతో, కళ్ళకు సంప్రదాయసిద్ధంగా (తక్కిన కొందరు యువతుల్లా 'బి లైసర్' ఉపయోగించకుండా) కాటుక దిద్దుకుని, పోటీలో పాల్గొంది. నల్లగా మిలమిలా మెరిసే అందమైన కళ్ళు, ఒత్తుగా పెరిగిన శిరోజాలు ఆమె అందాన్ని ద్వ్యగుణీకృతం చేశాయి. ఆ సంవత్సరం పెర్వీస్ ఖుంజుద్ 'మిస్ ఇండియా' గా ఎన్నుకోబడి, ఒక్కసారిగా వార్తలలో ప్రముఖ స్థానాన్ని ఆక్రమించింది. ఐతే, ఆ తర్వాత అంతర్జాతీయస్థాయిలో జరిగిన అందాల పోటీలలో - పెర్వీస్ కు పెద్దగా గుర్తింపు రాక పోయినా ఆమె 'మోడల్' గా తన జీవితాన్ని ఆరంభించింది. ఆ రంగంలో చాలా కొద్దికాలంలోనే ఆమె మంచి పేరును సంపాదించుకుంది.

"మోడలింగ్ వృత్తిని స్వీకరించిన వారికి కొంత కాలమే పేరు ఉంటుంది. అదీ మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల కంటే ఎక్కువగా వుండదు. అప్పటికి ఆమె ముఖం అందరికీ బాగా తెలిసి పోవడంతో, 'పాపులారిటీ' క్రమ క్రమంగా తగ్గి పోతుంది. కాని పెర్వీస్ విషయంలో అలా జరగలేదు. ఆమె సందర్భానికి తగినట్లు భావ ప్రకటనలో ఎన్నో మార్పులు చూపిస్తుంది. ఒక్కొక్క పోజులోను ఎంతో కొంత వైవిధ్యం ఉండేలా జాగ్రత్త పడుతుంది. అందువల్లే ఆమె 'మోడల్' గా ఎక్కువ కాలం ఈ రంగంలో మంచిస్థానం సంపాదించుకోగలిగింది." అన్నారు

ఒక ప్రసిద్ధ అడ్వర్టైజింగ్ సంస్థ అధికారి - పెర్వీస్ గురించి చెబుతూ,

"పెర్వీస్ మనదేశంలో అగ్రస్థానం వహించిన మోడల్ అనడంలో సందేహం లేదు. ఆమె కాలనియమాన్ని చక్కగా పాటిస్తుంది. 'మోడలింగ్' చేస్తున్నప్పుడు అలంకరణ, దుస్తుల మార్పులు, మేకప్ వంటి విషయాల్లో-సమయాన్ని ఏమాత్రం వృథా చేయదు. పోటోగ్రఫీలో మంచి ఫలితాలు రావడానికి పోటోగ్రాఫర్ కు చక్కగా సహకరిస్తుంది" అంటారు ఆమె చాలా చిత్రాలు తీసిన ఏ పోటోగ్రాఫర్ అయినా.

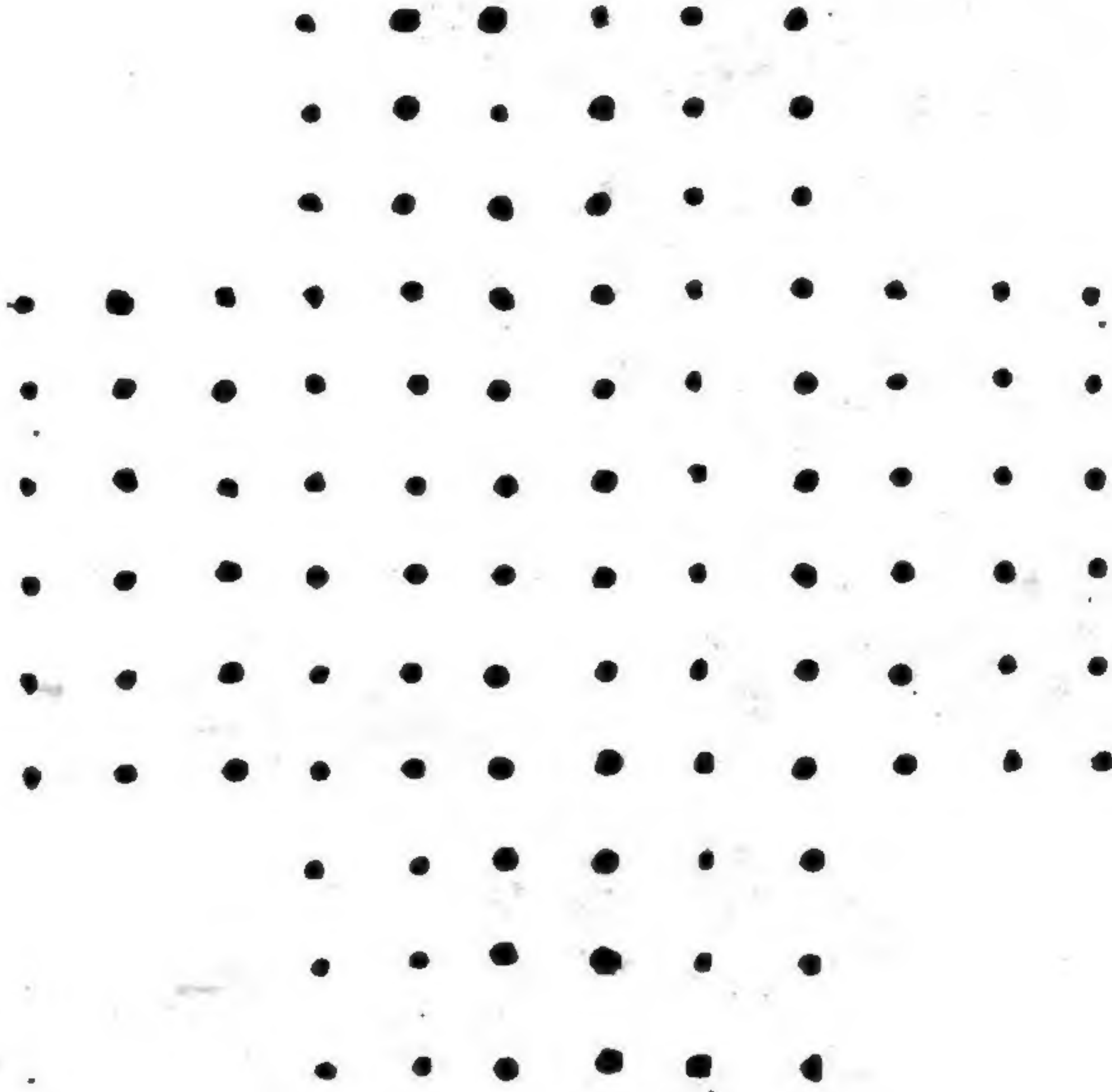
ఐతే, పెర్వీస్ - నినిమా తారగా ఇవాళ జీనత్ అమన్ పేరు తెచ్చుకున్నట్లుగా (జీనత్ కూడా ఒకప్పుడు 'మోడల్' గా పనిచేసింది.) - నినిమారంగంలో పేరు సంపాదించుకోలేకపోయింది. అందువల్ల '71 లో-ఇంగ్లాండులో ఉన్న ఒక సంస్థ నుంచి 'మోడలింగ్' చేయడానికి మంచి అవకాశం రావడంతో-ఆకర్షకు వెళ్ళింది. అలా కొన్ని విదేశీ సంస్థలను ఆకర్షించింది పెర్వీస్ ఖుంజుద్. లండన్ లో భారతీయ వస్త్రాలు, ఏర్ ఇండియా, 'టీ బోర్డ్' లకు సంబంధించిన ప్రచార కార్యక్రమాలలో పాల్గొన్నది. ఒక స్నేహితుడి సలహాపై తన శిరోజాలు కత్తిరించుకుని, అక్కడి పాషన్స్ కు అనువుగా తన అలంకరణలు మార్చుకుంది. ఆ తర్వాత చాలా కొద్ది కాలంలోనే 'మోడలింగ్' వృత్తిలో ఎంతో పోటీ ఉన్న లండన్ లో పెర్వీస్ ఒక ప్రముఖ మోడల్ గా పేరు తెచ్చుకుంది.

ఈ 'వక్షల ముగ్గు' ఎలా వెయ్యాలి?

మొదట వరుసకు వచ్చేందు చుక్కల చొప్పున ఒకదాని కింద ఒకటిగా ఆరు వరుసలు చుక్కలు పెట్టాలి. చుక్కలు ఒకదానికొకటి సమాన దూరంలో ఉండాలి. ఈ ఆరు వరుసలకు మధ్య క్రిందా కూడా మధ్య ఆరు చుక్కల చొప్పున మూడు వరుసల్లో పెట్టాలి. ఈ చుక్కలను జాగ్రత్తగా కలిపితే వక్షల ముగ్గు వూర్పకుంది. ఇక్కడి చిత్రాలు చూస్తే ఈ ముగ్గు ఎలా పెట్టాలో తెలుస్తుంది.

కె. వరలక్ష్మి

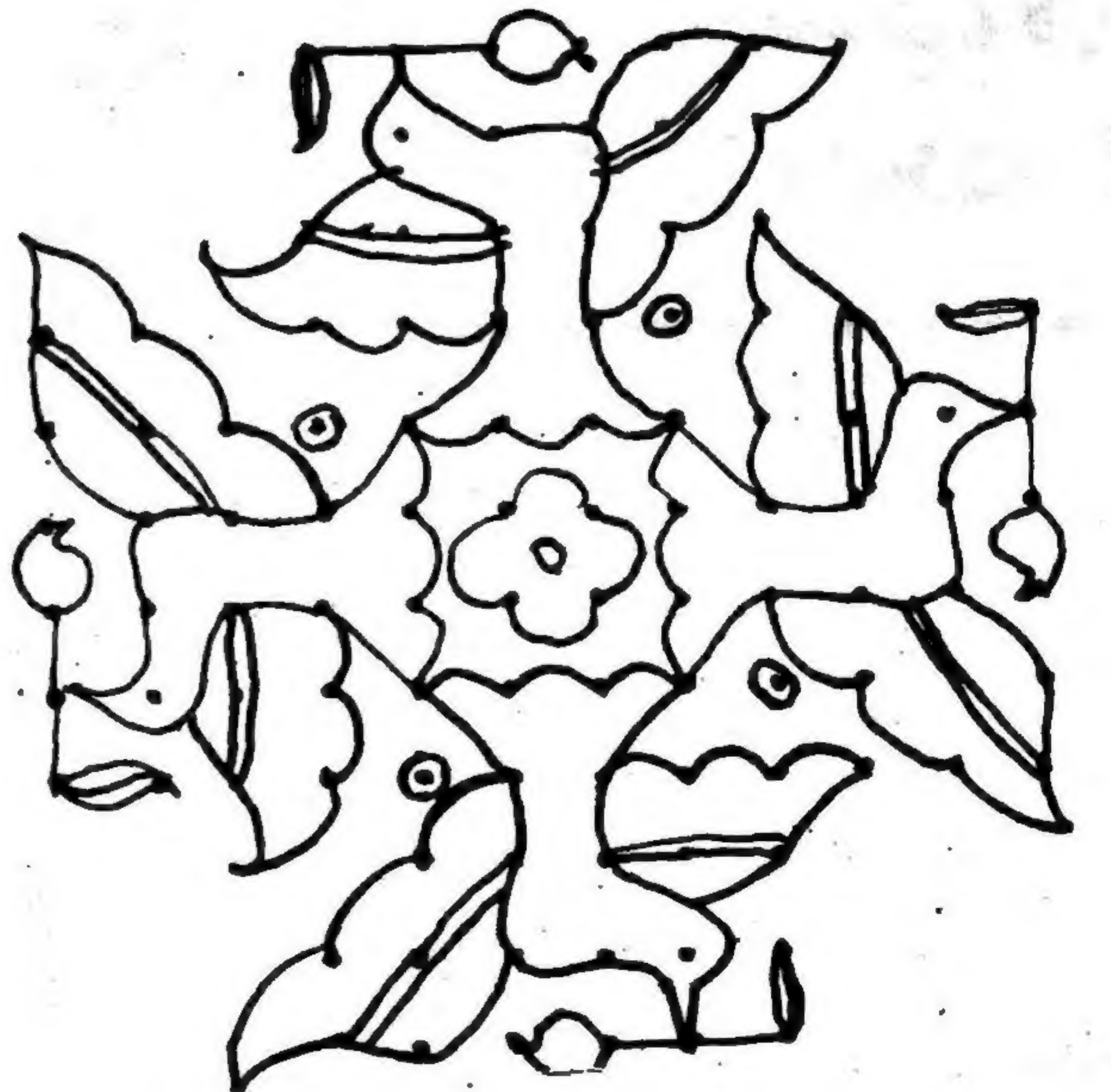

ఆమె అందచందాలు పెరివిజన్ చిత్రాల దర్శకులను కూడా ఆకర్షించాయి. ఆమెకు ఆను కోకుండా "విల్ బైన్ కాన్స్పిరసీ" అన్న టి. వి. చిత్రంలో నటించే అవకాశం లభించింది. ఆ తర్వాత 'ది మాన్ విత్ ది పవర్' చిత్రం ఆమెను భారాపథానికి తీసుకు వెళ్ళింది.

పెర్సన్ వ్యక్తిగత జీవితం సరికీరించి చూస్తే చిన్నవైజా మిస్టరీలాగే కనిపిస్తుంది. పెర్సన్ చిన్నతనంలోనే ఆమె తల్లిదండ్రులకు అభిప్రాయ భేదాలు రావడంలో వాళ్ళు విడిపోవడం వల్ల— ఈమెకు సరైన ఆలనా పాలనా జరగలేదట. ఇటీవల ఒక వార్తా పత్రక 30 ఏళ్ళ పెర్సన్ కు ఇదివరకే రహస్యంగా వివాహం జరిగిందనీ, ఆమెకు ఒక పిల్లవాడు కూడా ఉన్నాడనీ, తర్వాత వివాహాలు రావడం వల్ల విడాకులు తీసుకున్నదనీ, ప్రస్తుతం ఆమె పిల్లవాడు ఇండియాలోనే. పెర్సన్ తల్లి దగ్గర పెరుగుతున్నాడనీ ప్రకటించింది. ఈ వార్తను పెర్సన్ అంగీకరించలేదు. ఐతే ఆ వార్త నిజం కాదని కూడా స్పష్టంగా చెప్పలేదు.

పెర్సన్ బంబాయి వయసు 30 ఏళ్ళయినా ఆమె 24 ఏళ్ళ యువతిలా కనిపిస్తుంది. అంత జాగ్రత్తగా తన అవయవ శౌష్ఠవాన్ని కాపాడు కుంటుంది ఆమె! ఆమె బరువు 120 పౌండ్లు.

ప్రస్తుతం పెర్సన్ న్యూయార్కులో వుంటోంది. ఐతే నీనిమా ఆక ఇంకా ఆమెలో పూర్తిగా పోలేదు. హాలీవుడ్ లోనైనా ఆమె ఆక పలిస్తుందా లేదా అన్నది కాలమే నిర్ణయించాలి! □

పరిచయ ప్రణాళిక

25 పైసలు పొదుపు చేయండి!

ఈ కూపన్ కత్తరించి మీ అంగడిలో ఇవ్వండి.

ప్రియమైన వాడుకదారి,

ఈ కూపన్ విలువ 25 పైసాలు. ఇది మీకు ఒక పాయింట్ ప్రిమియం క్వాలిటి డిటర్జెంట్ ఉత్పత్తికి బిల్లును, మా ప్రత్యేక ప్రవేశ పథకపు వెల రు.1.04 (పన్నులు అదనం)కు కొనడానికి విలు చేస్తుంది. మా మూలు ధర రు.1.29 (పన్నులు అదనం) పై మీకు 25 పైసాలు ఆదా.

వి. సూ:- ఈ కూపన్ ఆంధ్రప్రదేశ్ మంతలా 24-7-77 తేది వరకే జారీలో ఉంటుంది.

© మైసూర్ సేల్స్ ఇంటర్నేషనల్ లిమిటెడ్, బెంగళూరు

పాయింట్

డిటర్జెంట్ ఉత్పత్తికి బిల్లు

© గవర్నమెంట్ సోప్ ఫ్యాక్టరీ, బెంగళూరు వారి నాణ్యమైన ఉత్పాదన. మార్కెట్ చేయువారు: © మైసూర్ సేల్స్ ఇంటర్నేషనల్ లిమిటెడ్, బెంగళూరు

క్లిత సంవత్సర పరీక్ష

1975 జూలై ఒకటి నుంచి, 1977 జూన్ 15వ తేదీ వరకూ మొత్తం 48 'వనిత' సంచికలు వెలువడ్డాయి. ఈ సంచికల్లో వచ్చిన వివిధ విషయాలపై ఒక "పరీక్ష" ఇక్కడ వున్నది. మీరు-ఇక్కడ వున్న ప్రశ్నలకు, సమాధానాలు రాసి ఆగస్టు 5వ తేదీలోగా- అవి మాకు అందేలా పోస్ట్ చెయ్యాలి. వేరే తెల్ల కాగితాల మీద ప్రశ్నల నెంబర్లు ఉదహరిస్తూ-పక్కనే మీరు అనుకున్న సమాధానం శుభ్రంగా, తెలిపేలా-కాగితానికి ఒక పక్కనే-రాయాలి. పంపినవారి పేరు, చిరునామా తొలి పేజీలోనే-పైన రాయాలి. సమాధానాలు బాగా రాశారనుకున్నవారందరికీ, "ఉపయోగకరమైన బహుమతులు" పంపుతాము. గెలుపొందిన వారి పేర్లు-సెప్టెంబర్ ఒకటవ తేదీ సంచికలో ప్రచురింప బడతాయి. ఇందుకు సంబంధించి, కూపనులాంటిది ఏదీ లేదు. సమాధానాలు పంపే కవరు మీద మాత్రం-"వనిత సంవత్సర పరీక్ష" అని రాసి, వనిత చిరునామా రాయాలి.

1. ప్రారంభ సంచిక నుంచి వచ్చిన 48 సంచికలలో మీకు బాగా నచ్చిన వ్యాసం (కథలు తప్ప, గోఘటలోసహా తక్కినవన్నీ వ్యాసాల కిందనే పరిగణించండి) ఏది? ఎందువల్ల? రావునైజులో పేజీకి మించకుండా విపులంగా రాయవచ్చును.

2. అదే, 48 సంచికలలోనూ మీకు ఏ మాత్రమూ నచ్చని అంశం ఏది? కారణం ఏమిటి? (పైదానిలాగే విపులంగానే రాయాలి)

3. జూలై ఒకటి 76 నుంచి, జూన్ పదిహేను 77 వరకూ వచ్చిన కథల్లో, మిమ్మల్ని ఆకట్టు కున్న కథ ఏది? ఎందువల్ల? (వివరంగా రాయాలి.)

4. తొలి నుంచి వచ్చిన 48 సంచికల్లోనూ మీకు బాగా నచ్చిన "గొప్పవారు" ఎవరు? కారణాలు ఏమిటి?

5. అలాగే, ఆ 48 సంచికల్లోనూ బామ్మగారు చెప్పిన ఏ విషయం మీకు బాగా నచ్చింది? ఎందువల్ల?

6. జూలై ఒకటి 76 నుంచి, జూన్ పదిహేను 77 వరకూ వచ్చిన సంచికలలో మీకు నచ్చిన ముగ్గును వెయ్యగలరా? (ఆ ముగ్గు వనిత

పత్రికలో వచ్చినదానికంటే, పెద్ద నైజులో వుండాలి)

7. రాద నవల గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి? (10, 15 వాక్యాల్లో రాస్తే చాలు)

8. దీపావళి విశేష సంచికలో మీకు నచ్చిన అంశం (కథగాని, వ్యాసం గాని, మరేదైనాగాని) ఏది? ఎందువల్ల?

9. 'సౌందర్య విశేష సంచిక'లో మీకు బాగున్న వ్యాసం ఏది? ఎందువల్ల?

10. తొలి నుంచి వచ్చిన 48 సంచికల్లోనూ మీకు బాగున్న 'గేయం' ఏది? ఎందువల్ల?

11. ఈ కింద ఇవ్వబడిన పేర్లుగల వారి గొప్పదనం ఏమిటి?

(i) రాణి కుముదినీదేవి, (ii) డాక్టర్ వసంత కుమారి, (iii) ఆశాపూర్ణదేవి, (iv) సరోజినీ పుల్లారెడ్డి, (v) సుజాతా రాజేశ్వర్, (vi) ఇస్మత్ చుగ్తాయ్ (vii) క్రిష్ ఎవర్ట్, (viii) హెలెన్ కెలర్, (ix) విమలా పాటిల్ (x) భువనేశ్వరీ కుమారి. (వారి వారి గొప్పదనాలు - 2, 3, వాక్యాల్లో రాస్తే చాలు)

12. తొలి నుంచి వచ్చిన 48 సంచికల్లోనూ

"వార్తల్లో వనితలు" శీర్షికలో వచ్చినవారెవరెవరు? (పేర్లు రాస్తే చాలు)

13. పుష్పాలంకరణ, జుట్టుకురంగు, పాపాయి పెరిగేను, మొహమాటాలూ - ఇక్కట్లూ, మారుతున్న మహిళల స్థానం, తోడజాతి స్త్రీలు, వనితలు-ఓటు హక్కు, సర్కస్ కన్యల జీవితం ఎలా వుంటుంది? క్రమశిక్షణ, అందరివీ సమ స్వరే-అన్న వ్యాసాలు ఏ సంచికల్లో వచ్చాయి? (ఆ పేర్లు రాసి, పక్కన సంచికల తేదీలు వేస్తే చాలు.)

14. ఒక్కమాట, మగువ గతి ఇంతే, విలువలు, వల, కజ్జ - ఆపేజ్జి?, చందమామ, ఇక్కడ పూలు పూస్తాయి, చీరె తెచ్చిన మార్పు, విశాలహృదయం, కాలిన్యం - కథల రచయిత్రుల పేర్లు ఏమిటి?

15. తొలి నుంచి వచ్చిన 48 సంచికల్లోనూ మీకు నచ్చిన వంటకం ఏది? ఎందువల్ల?

* 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 13, 15 నెంబర్లు గల ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇచ్చేటప్పుడు, అవి ఏయే సంచికలలో వచ్చాయో కూడా సమాధానంలో రాయాలి.

తీరు:

ఆకాశవాణి

ప్రేమ కార్యక్రమాలు

ఈ మధ్య ఆకాశవాణి ప్రసారం చేసిన ప్రేమ కార్యక్రమాలు కొన్ని విన్నప్పుడు, కలిగిన ఆభిప్రాయం. ప్రత్యేకించి వనితలకుని కేటాయించిన కాలం కేవలం అరగంట; అంటే ఆ ముప్పయి నిమిషాలు చాలా విలువైనవి. అందులో వచ్చే కార్యక్రమాలు కూడా ఆ విలువను సంతరించుకుంటే బాగుంటాయి.

ఒక రోజున—'రచయిత్రులు - సామాజిక అవగాహన' అని తెలియగానే సహజంగా కొంత కుతూహలం ఏర్పడుతుంది. నలుగురు మహిళలు పాల్గొన్న ఈ చర్చ వాళ్ళకిచ్చిన కొద్ది సమయంలో బాగానే సాగినా చివర అసంపూర్తిగా ముగించి నట్లు అనిపిస్తుంది.

'ప్రీతి పురుషుడి కంటే హృదయ స్పందన ఎక్కువే అయినా ఆమెకున్న పరిధి తక్కువ కావటంతో రచయిత్రులు ఎంచుకొనే వస్తువులో వైవిధ్యం వుండటం లేదు.'

'సామాజిక స్పృహలేని సాహిత్యం శ్మశాన సాహిత్యం లాంటిది. అందుకని రచయిత్రులు సమాజంలోని వివిధ సమస్యలను దృష్టిలో వుంచు కొని వ్రాయాలి.'

'సామాజిక అవగాహన వున్నవారు కూడా ఇప్పుడొస్తున్న సినిమాలు, పత్రికలను దృష్టిలో వుంచుకొని వ్రాస్తున్నారు.'

'మనదేశంలో ముఖ్య సమస్య ఆకలి. దాని గురించి వచ్చిన కథలు చాలా తక్కువ. అందులో రచయిత్రులు వ్రాసినవి మరీ తక్కువ.'

అప్పుడప్పుడు ఇలాంటి చర్చలు నిర్వహిస్తే శ్రోతలకు ఉత్సాహంగానే వుంటుంది.

చివర్లో 'అనుభవం' అన్న కథానిక ప్రసార మయింది. రచయిత్రుల రచనలు విమర్శించిన వెంటనే ఇలాంటి కథానిక చదవటం ఎంతవరకు సమంజసమో తెలియదు. అయిదు నిమిషాల వ్యవధిలో ఆ రచయిత్రి చెప్పదల్చుకున్నదేమిటో అర్థం కాదు. అది చదివేటప్పుడైనా స్పష్టంగా వినసాంపుగా చదివితే బాగుంది వుండేదేమో!

ఇంకో కార్యక్రమం: హైదరాబాద్ నుండి ప్రసారమయిన రంగవల్లి కార్యక్రమంలో 'అందమాన్, నికోబార్' దీవుల గురించి తెలియ బర్పటం చాలా బాగుంది. అక్కడ వారి సాంఘిక జీవనం, ఆచార వ్యవహారాలు, అలవాట్లు అన్నీ కళ్ళకు కట్టినట్లుగా రూపకంలో రూపొందించారు.

ఈ దీవులు 600 మైళ్ళ దూరం వ్యాపించి వున్నాయి. తూర్పు పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్, బర్మా నుంచి వచ్చినవారు అక్కడ స్థిరపడి లోకల్స్ గా వ్యవహరింపబడుతున్నారు. అందమాన్ లోని ప్రజలు పొట్టిగా, చృదంగా వుంటారనీ ఆడవి మాంసం, తేనె, కందమూలాలు, చేపలు వారి ముఖ్యమైన ఆహారమనీ, నికోబార్ లో వున్న జనాభా 21,500. అందులో 13,500 మంది కార్మికులు కావటం విశేషమనీ, కొబ్బరి, పోక ఎగుమతి చేస్తారనీ, మొదలైన విశేషాలు ఇంకా వినాలనిపించేలా చక్కగా వివరించారు. తరువాత, అక్కడున్న తెలుగు వనితలు ఒక నాటకం వేశారు. అది అంత ఉత్సాహంగా లేదనుకోండి! ప్రీతికున్న సమస్యలు, వాటి పరిష్కారాలు - మంచి నాటకాలుగా రంగవల్లి ద్వారా ప్రసారమయితే బాగుంటుంది.

విజయవాడ కేంద్రం నుంచి ఆ మధ్య ప్రసార మయిన 'తరుణి మండలి'లో శ్రీరంగం గోపాల రత్నంగా పాడిన 'చరణాలు....చరణాలు' (రచన: కోకిల సుగుణ) పాటతో ప్రారంభ

జూన్ పదిహేనవ తేదీ సంచికలో ఇచ్చిన "పేరు పెట్టండి" కి వచ్చిన పేర్లలో బాగున్నట్లుగా తోచిన పేరు:

"నిలయ విద్వాంసుల నిత్య కృత్యం"

ఇది పంపిన వారు: యన్. ఇందుభాస్కర్, 24-1 21/E సుంకర వీధి, విజయనగరం-531 202

ప్రకటించిన ప్రకారం 'చిన్న బహుమతి' ని ఈమెకు పంపివేశాము.

మయింది. కన్నవి విన్నవి పేరిట నాటక రంగంలో విశేష కృషి చేస్తున్న అబ్బూరి కమలా దేవిగారితో పరిచయం బాగుంది. నాటకరంగం లోని కష్టసుఖాలను, అనుభవాలను ఆమె వివరించారు. తరువాత వరమాలగారు పాడిన మధురాంతకం రాజారాంగారి రచన 'ఏదే అల్లరి వనమాలి' వినిపించిన పిమ్మట, 'చైతన్యానికి మూఢనమ్మకాలు ఎంతవరకు అవరోధం కల్గిస్తున్నాయి?' అనే విషయం మీద ఎమ్. అనంత లక్ష్మీగారు మూఢనమ్మకాలవల్ల మనిషికి తార్కిక బుద్ధి నశిస్తుందని చెప్తూ బాల్య వివాహాలు, వర కట్నం, కులతత్వం, బలి యివ్వటం మొదలైన మూఢనమ్మకాలను ఆమె విమర్శించారు. చివర్లో కె. వరహాజగారు పాడిన 'యమునా తీరంలో' (రచన: రజని) ప్రసార మయింది. ఈ అరగంటా 'లలితా సంగీతం' కార్యక్రమం వింటున్నట్లుగానే వుంది కాని... ప్రీతి కార్యక్రమంగా అనిపించలేదు. లలిత సంగీతాన్ని ప్రత్యేకించి వినిపిస్తూనే వున్నారూ కాబట్టి ఆ సమయంలో మరో మంచి కార్యక్రమం రూపొందిస్తారని ఎదురుచూసే శ్రోతలకు ఆకాశంగం కలగదా!

హైదరాబాద్ నుంచి 'గ్రామలక్ష్మి' ప్రీతి కార్యక్రమం జి. వైదేహిగారి 'జంటగా నా వెంట' పాటతో ప్రారంభమయింది. కుటుంబ సంక్షేమ పద్ధతుల గురించి డాక్టర్ రాజ్యలక్ష్మీగారు ప్రసంగించిన తరువాత ఆర్. బాలసరస్వతిగారి 'నల్లని వాదా' పాట వినిపించారు! శారద, శ్యామలగార్లు 'సిగ్గుపడే వాళ్ళ గురించి' సంభాషిస్తూ అతి బిడీయం, భయం, జంకు, అనుమానాలతో తమ గురించి తామే జారిపడ్డూ- కృంగిపోతూ వుంటారని అలాంటి వాళ్ళు ఆత్మ స్థైర్యం తెచ్చుకోవాలని సూచించారు. అది కాగానే వరలక్ష్మి, మల్లికగార్లు పాడిన 'నడచి....నడిచి' పాట వినిపించారు. చివర్లో కార్యక్రమాలు బాగున్నాయంటూ వచ్చిన ఉత్తరాలు చదివాక దారా లక్ష్మి కామాక్షిగారు వ్రాసిన 'దాల్ పూరీ' వంటకం గురించి చెప్పారు.

మొత్తం మీద ఇవన్నీ వింటుంటే....ప్రీతి కార్యక్రమాలపట్ల ఆకాశవాణి వారు అంతగా శ్రద్ధ తీసుకోవటం లేదనేది స్పష్టమవుతునే వుంది. మరి, దానికి 'ఆకాశవాణి' ఏం చేస్తుందో!

—'శ్రోత'

పాతకొత్తల మేలుకలయిక

హాహాయిని గొన్ని ప్రాచీన పట్ట విశేషాలను
ధరించి చల్లని సాయంకాల వేళలో
కనువిందు చెప్పున్న ఉత్తర భారత యువతులు
ఇక్కడ పట్టచిత్రాలలో కనిపిస్తున్నారు...

సాంఘ్య సాధన కోసం ఉపయోగించే
సాధనాలలో ప్రధానమైనవి దుస్తులు.
రంగు రంగుల దుస్తులలో ముచ్చటగా
ముస్తాయిలై కనువిందు...
అంతేకాదు-అందానికి అందం కూడా.
కాలచక్ర గతిలో కలిసి పాతబడిన దుస్తులు
ఇవాళ కొత్త ఛాపట్లుగా తిరిగి వస్తున్నాయి.
అలా పాత కొత్తల మేలు కలయికగా

పెరుగుతున్న సంవత్సరాలు కాల్షియం-శాండ్జ్®

సంవత్సరాలు

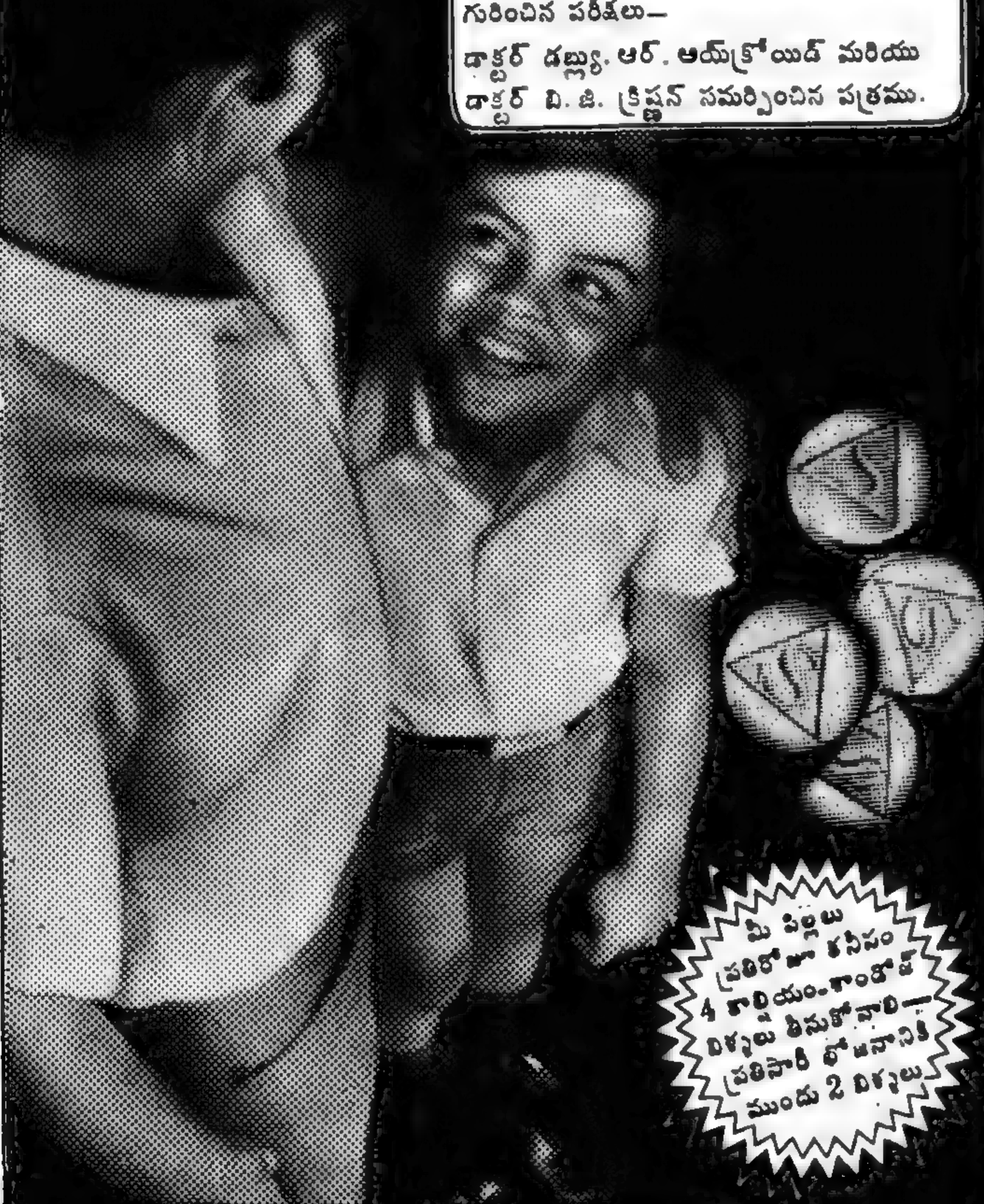
ఒకసారి పెరుగుదల ఆగిపోతే
మరికాని అయినా
గట్టిపళ్ళు, ఆరోగ్యకరమైన
ఎముకలు పెంపొందించుకు
దోహదంచేయ్యదు.

కాల్షియం విళ్ళులు వరుసతప్పకుండా తీసుకొనే
పిల్లలు, వాటిని తీసుకొనని పిల్లలకన్న బాగా
త్వరగా పెరుగుతారని ఎక్కువ బరువును
గడిస్తారని శాస్త్రీయమైన పరీక్షలు నిరూపించాయి
అవును మరి పెరుగుతున్న సంవత్సరాలు
కాల్షియం-శాండ్జ్ సంవత్సరాలు!

కాల్షియం-శాండ్జ్ విళ్ళులు, ఆరోగ్యమైన
పళ్ళు, పటిష్టమైన ఎముకల పెరుగుదలకు,
పెంపుకూ దోహదంచేస్తాయి. విటమిన్ సి, డి,
బి12తో బలపరచబడిన రాస్ బెర్రీ రుచిగల
కాల్షియం-శాండ్జ్ విళ్ళులు ఎంతో రుచికర-
మైనవి. పిల్లలు అవంటే మోజుపడతారు!

కాల్షియం-శాండ్జ్ - స్విట్జర్ లాండ్ లోని
శాండ్జ్ వారు రూపొందించినది,
ప్రపంచంలోని అత్యుత్తమమైన కాల్షియం.
కాల్షియం యొక్క అదనపు పోషణ
గురించిన పరీక్షలు—

డాక్టర్ డబ్ల్యు. ఆర్. ఆయ్ క్రోయిడ్ మరియు
డాక్టర్ బి. జి. క్రిష్ణన్ సమర్పించిన పత్రము.

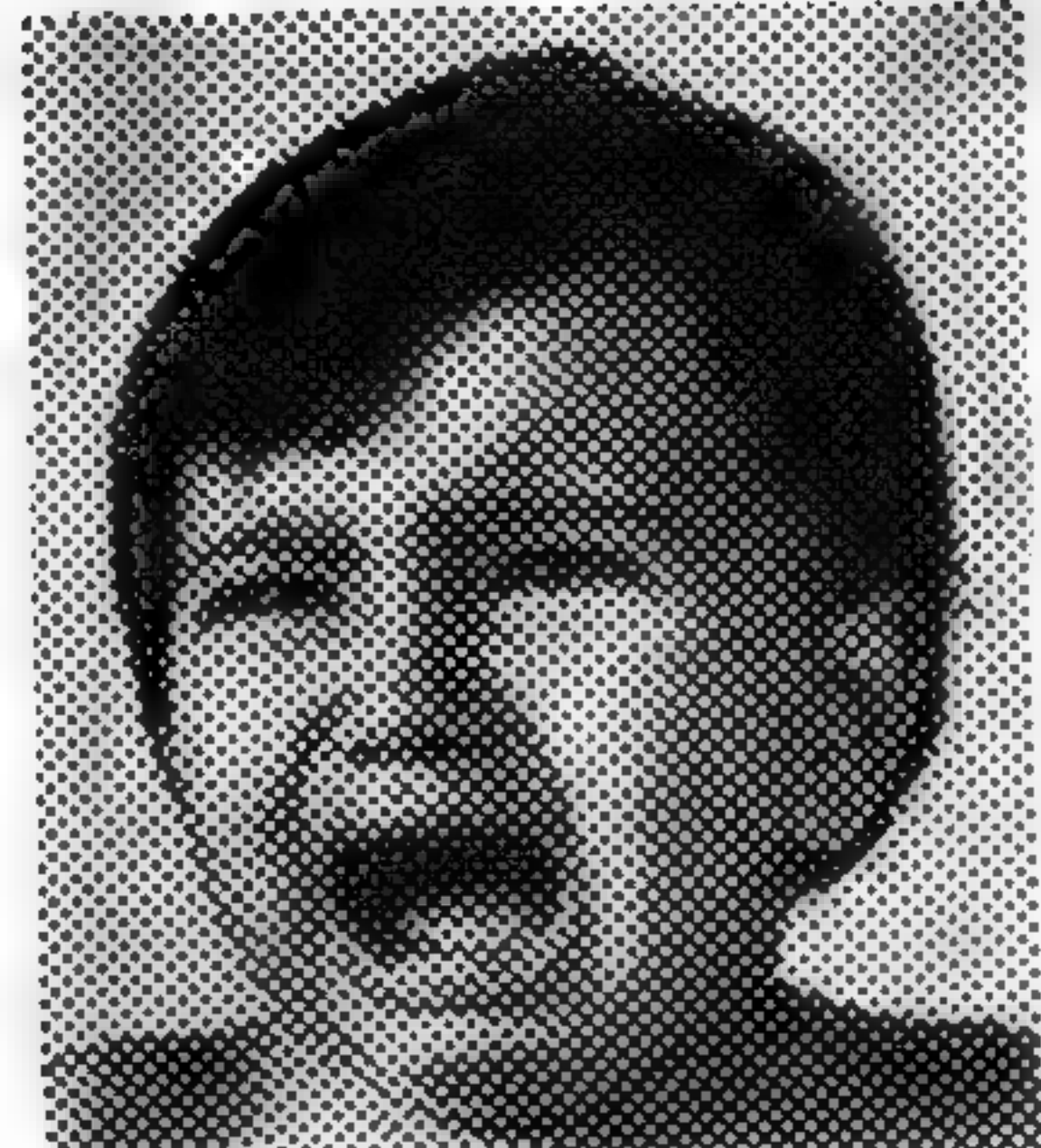
మీ పిల్లలు
ప్రతిరోజూ కనీసం
4 కాల్షియం-శాండ్జ్
విళ్ళులు తీసుకోవాలి—
ప్రతిసారి రోజునానికీ
ముందు 2 విళ్ళులు.

కాల్షియం-శాండ్జ్

గట్టి పళ్ళు, పటిష్టమైన
ఎముకల కోసం

daCunha/CS/20 K TEL

పసి బిడ్డకు జీర్ణసంబంధమైన
బాధలు కలిగినప్పుడు...

సామ్యంగా పనిచేసే
**అమృతాంజన్
గ్రేప్ మిక్స్చర్**
బాధను అతి త్వరగా తగ్గిస్తుంది

కడుపునొప్పి, అజీర్ణము, వాయువు, పళ్ళు
వచ్చేటప్పుడు కలిగే బాధలు మొదలైన
వాటిలో దేనితోనైనా సరే, మీ పసిబిడ్డ
బాధ పడుతుంటే అమృతాంజన్ గ్రేప్
మిక్స్చర్తో అతి త్వరగా ఉపశమనం
కలిగించండి త్వరగా సులభంగా తిరిగి
మీ పసిబిడ్డ అనందంగా నవ్వుతుంది.

గృహోషధములు
తయారుచేయుటలో
తరతరాలుగా నమ్మికకు
పాత్రమైన అమృతాంజన్ వారి
తయారీ.

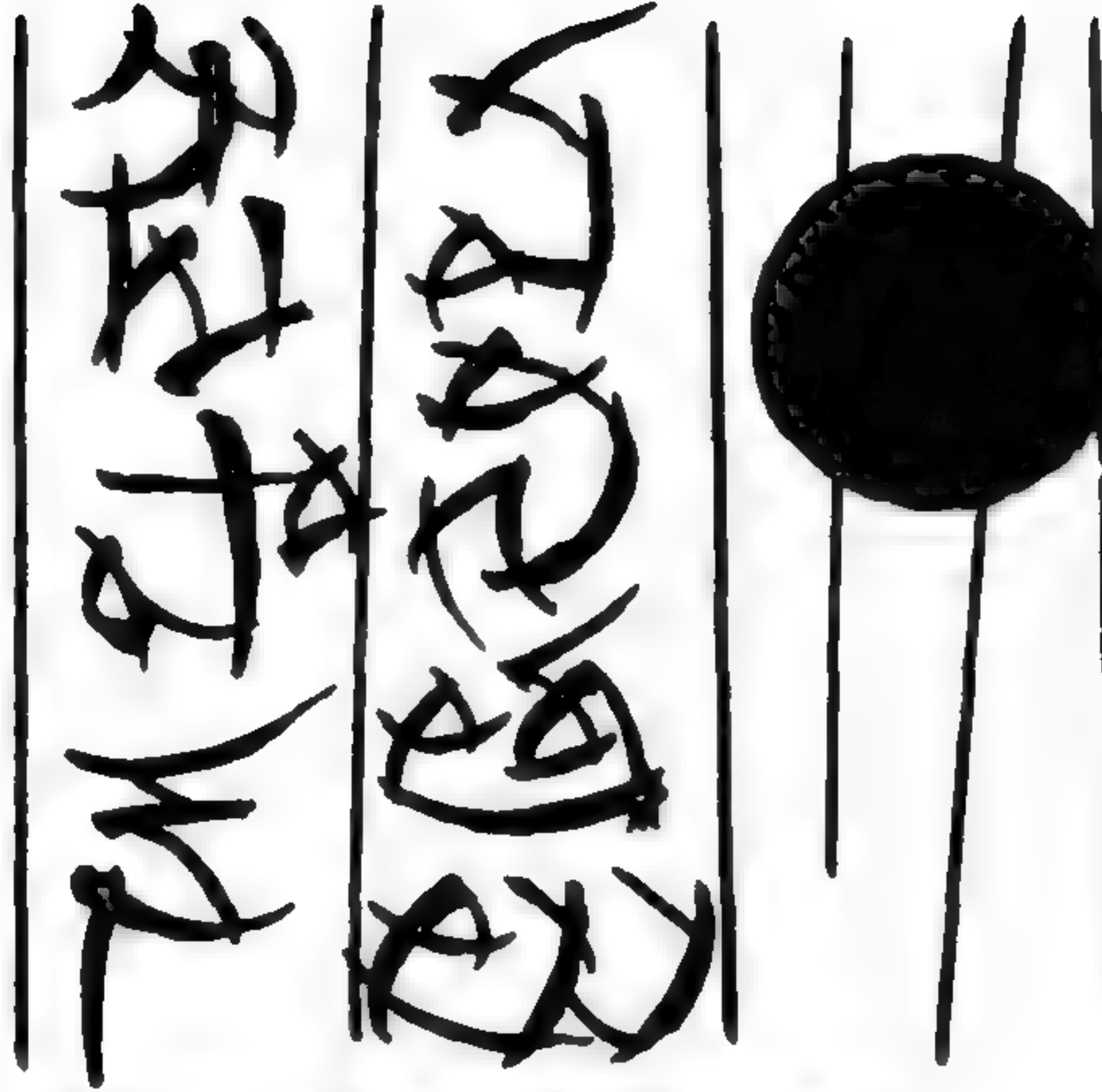
అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

OBM 3410/3 TG

భారతీయ వనితలు చీరలు కట్టుకుంటే భారతీయ వనితల్లా ఎలా కనిపిస్తారో-అలాగే 'కిమోనో' తరిస్తే జపాన్ వనితలా అలాగే కనిపిస్తారు. చీర కట్టుకున్న భారతీయ వనితలో ఎలాంటి స్వభావం, పొగసూ కనిపిస్తాయో-కిమోనో వేసుకున్న జపాన్ వనిత కూడా అంతలాగానే కనిపిస్తుంది. మన 'చీర' ఎలాంటిదో వాళ్ళ 'కిమోనో' అలాంటిది. (కిమోనో-అనేది 'నైట్ గాన్' లా పొరుగు వుంటుంది.)

కిమోనో మీద అందమైన గుడ్డను నడుంకు కట్టుకుంటారు. దీన్ని 'ఓవి' అంటారు. 'ఓవి'ని నడుంకు కట్టుకోకపోతే కాకుండా, భుజం మీద నుంచి కూడా - (మనం కాదు వేసుకున్నట్టుగా) వేసుకుంటారు.

భారతీయ వనితలాగే, జపాన్ వనిత కూడా 'గృహిణి'గా ముఖ్య పాత్ర వహిస్తుంది. కూతురుగా, భార్యగా, తల్లిగా-భారత స్త్రీ ఎలాంటి

భారతీయ వనితకూ జపాన్ వనితకూ తేడాలు ఏమిటి? పోలికలు ఏమిటి? జీవన విధానం మీద ఇద్దరి దృష్టి ఒక్కలాగే వుంటుందా? సంప్రదాయాలనూ, ఆచారాలనూ ఇద్దరూ ఒక్కలాగే పాటిస్తారా? ఈ ఇద్దరి వనితలనూ సరిపోలుస్తూ, ఇద్దరి అభినందిస్తున్న వ్యాసం ఇది:

బాధ్యతలు వహిస్తుందో - అలాంటి బాధ్యతలే ఆమెకూడా వహిస్తుంది.

పూర్వకాలంలో - మనదేశంలోలాగే ఆక్కడ కూడా స్త్రీకి కట్టుబాట్లు వుండేవి. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం అతి తక్కువగా వుండేది. ఆమె అందరి దగ్గర అతి నమ్రతగానే వుండేది. అంటే, కూతురుగా వున్నప్పుడు తరిదండ్రుల దగ్గర; భార్యగా వున్నప్పుడు భర్త దగ్గర; ముసలితనం వచ్చేసరికి, పిల్లల దగ్గర.

కూతురుగా-ఆమె తన చదువు, పెంపకం, పెళ్ళి-వీటితో తరిదండ్రులకు 'బరువు'గానే వుంటుంది. పెళ్ళయిన తర్వాత ఆ 'బరువు' భర్త మీదికి వెళ్తుంది. మన భారతీయ స్త్రీలా - ఇంతే!

భారతీయ వనిత కూడా చిన్నతనంలో చాలా నమ్రతగా, ఎదుటివారి దగ్గర సిగ్గుపడుతూ, పెద్దల దగ్గర వినయ విరేయతలు చూపుతూ వుండాలి. పెద్దవుతున్నకొద్దీ తెలివిగా వ్యవహారాలన్నీ చూసుకుంటూ, ఇంటిని నడుపుకుంటూ రావాలి. జపాన్ స్త్రీ కూడా మొదట భార్యగా బాధ్యతలు నెరవేరుస్తుంది; తర్వాత పిల్లలకు సంరక్షకురాలవుతుంది. ఆక్కడ కూడా విదాకులు ఇవ్వడాలా, పుచ్చుకోదాలా చాలా ఆరుదు. భర్త మీద ఎటువంటి భక్తి, గౌరవం చూపాలి? అన్న విషయం ఆ గృహిణికి

తల్లి ముందే బాగా నేర్చుతుంది. తన వివాహం - చెడ్డదో, మంచిదో - తన కర్మానుసారమే జరిగిందని, జపాన్ వనిత భావిస్తుంది. ఈ భావనలే మనలోనూ వున్నాయి.

పెళ్ళయి అత్తవారింటికి వెళ్ళగానే - ఆమె, భర్త కుటుంబ పెద్దలందరి ముందు, మోకరిల్లుతుంది. వారి కుటుంబంలో తాను ఒక సభ్యురాలిగా వచ్చాననీ, తనను ఆదరించి ఏలుకోవలసిందనీ - కిర్తిశులైన ముందుతరంవారి ఆత్మలకు విన్నవించుకుంటుంది! ఆ రోజు జరిగే 'చిన్న పండగ'తో ఆమె ఆ కుటుంబంలోని ఒక సభ్యురాలై-వాళ్ళందరితో కలిసి మెలిసి, తన 'పదవి'ని బాధ్యతతో నిర్వహించుకుంటుంది.

మన భారత వనిత కూడా, దాదాపు ఇలాగే భర్త ఇంటికి వెళ్ళడం, ఆ కుటుంబంలో ఒకతెగా మారిపోవడం, తర్వాత తర్వాత గృహిణిగా, తర్వాత తర్వాత బామ్మగా ఆ కుటుంబ బాధ్యతలు వహించడం-చేస్తుంది. తన పెద్దవాళ్ళ ద్వారా విన్న

సిద్ధాంతాలను తాను ఆచరిస్తూ, తక్కినవాళ్ళచేత ఆచరింపజేస్తుంది. తరతరాలుగా వస్తున్న ఆచారాలనూ, నమ్మకాలనూ, నమ్ముకుంటూ అలాగే గడుపుకుంటూ వస్తున్న అనేకమంది భారతీయ వనితలను, ఇవాళకీ మనం పల్లెల్లో చూస్తూనే వున్నాము.

ఐతే—

ఇవాళ జపాన్ వనితలు కూడా, మనవాళ్ళలాగే బయట ప్రపంచంలోకి అడుగు పెడుతున్నారు; కేవలం ఇంటికి వంటింటికి అంటుకుపోకుండా, ప్రాపంచిక విషయాలను అవగాహన చేసుకుంటున్నారు. భారతీయ వనితల్లాగే, వాళ్ళు ఇవాళ అనేక విషయాలలో ముందంజవేస్తూ - మనతలు సాధిస్తున్నారు.

మన వివాహాల్లాగే జపాన్ వారి వివాహాలు కూడా 'మనం'గానే జరుగుతాయి. వివాహం మన జీవితాల్లో ఎలాటి ప్రాముఖ్యత వహిస్తున్నదో - అక్కడా అదే ప్రాముఖ్యత వహిస్తున్నది. వధువు తరిదండ్రులు ఇక్కడ ఎలాంటి భావనలతో వుంటారో, వాళ్ళు అలాగే వుంటారు. ఒక తండ్రికి ముగ్గురు అదపిల్లలుంటే, మన సగటు

తండ్రి, చివరి పిల్లకు పెళ్ళి చెయ్యాలంటే ఎలాంటి 'దివాలా' పరిస్థితిలో వుంటాడో - అక్కడ జపాన్ తండ్రి కూడా అలాగే వుంటాడు!

భారతీయ వధువులాగే, ఆమె కూడా, సాంప్రదాయ దుస్తులనూ, ఇంటికావలసిన పాత్ర సామగ్రిని వివాహ సందర్భంలో ధరిస్తుంటుంది. వాళ్ళ వివాహాలు 'షిండా' (వారి ప్రాచీనమైన ఒక మతం) పవిత్రస్థలంలోనో, ఛర్చులోనో, బౌద్ధ దేవాలయంలోనో, వారివారి కులమతాచారాల ప్రకారంగా - జరుగుతాయి.

ధర్మ పోయినతర్వాత, భారతీయ శ్రీ, ధర్మ జ్ఞాపకాలతో ఎలా జీవిస్తుందో - జపాన్ శ్రీ కూడా అలాగే జీవిస్తుంది.

కాలానుగుణంగా జపాన్ దేశం మారినట్టే, అక్కడి శ్రీలూ మారుతున్నారు. అయినా, ఆచారాలూ, సంప్రదాయాలూ, నమ్మకాలూ - అలాగే వస్తున్నాయి. క్రమశిక్షణకూ, భక్తి విశ్వాసాలకూ, గౌరవానికి, నమ్రతకూ, శ్రీ సహజమైన గుణాలకూ - జపాన్ వనితకు ప్రపంచం అంతటా మంచిలపేరు. గౌరవం వున్నాయి, అనురాగపూరితమైన భార్యగా తల్లిగా ప్రేమాభి

మానాలుగల గృహిణిగా (చిన్నతనం నుంచే ఆమె ఆండులో శిశువృక్షాంకుతుంది) తన విధులను ఆమె ఎంతో శక్తిగా, హుందాగా నిర్వహిస్తుంటుంది - విద్యార్థిమైంది. అది 'టీ టెరిమెన్'కి ఆయినాసరే. (జపాన్ లో అందరూకలిసి టీ తీసుకునే సందర్భం - ఒక్కసారి ప్రత్యేకమైనదే 'పండుగ'లా చేసుకుంటారు) వుప్పాలంకరణ చెయ్యడంలో ఆయినాసరే, కుట్టుపనిచెయ్యడంలోలైనాసరే - ఆమె శ్రద్ధ ఎంతో కళాత్మకంగా కనువిందుగా కనిపిస్తుంది. జీవితంలో శ్రీ స్థానం ఏమిదో జ్ఞానంగా తెలుసుకున్న వనితగా - శ్రీకి సరైన నిర్వచనం ఇవ్వగల వనితగా - జపాన్ వనిత గౌరవింపబడుతోంది.

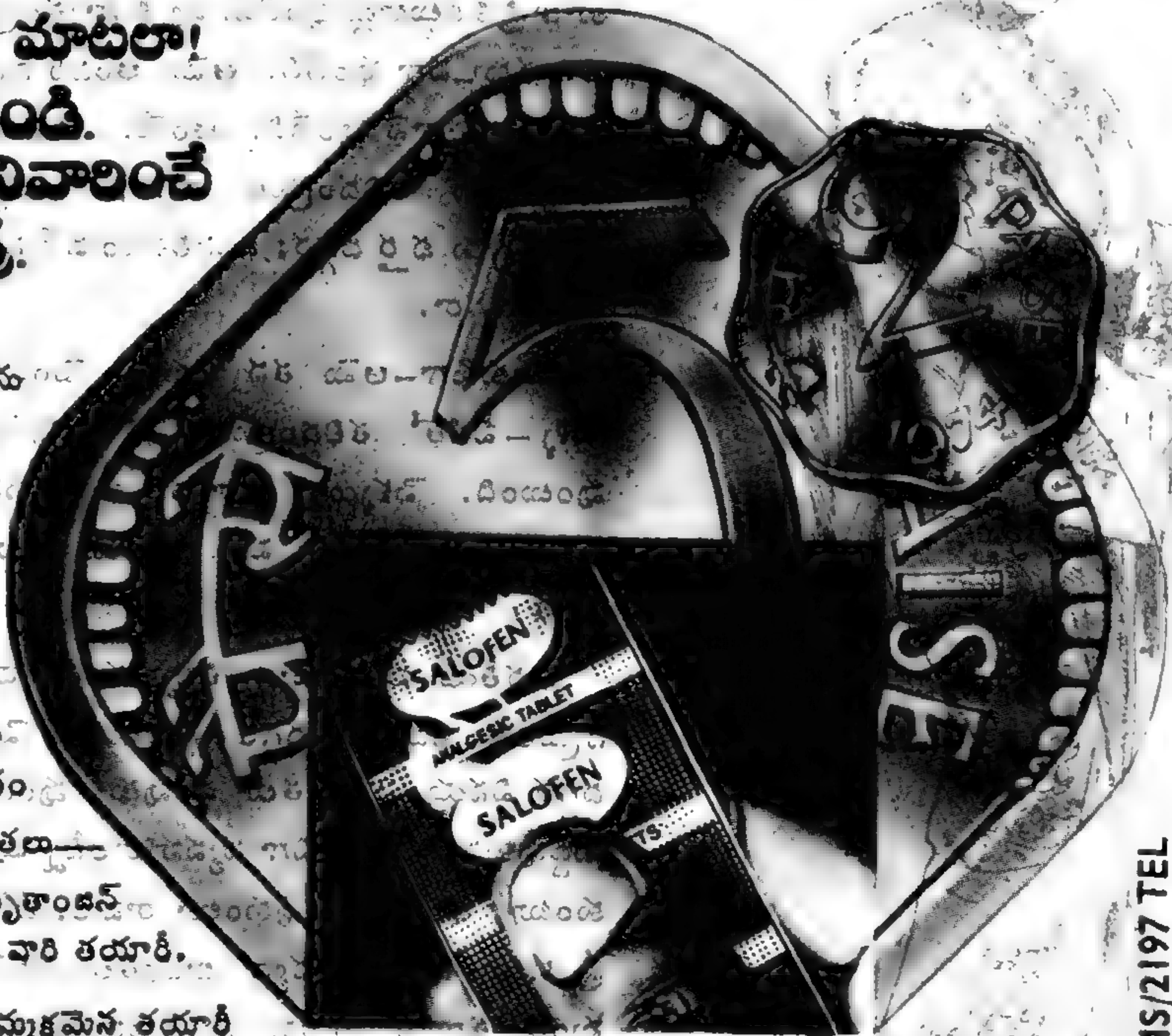
ఆమెకిన్ గృహం, జపాన్ గృహిణి. చైనావారి భోజనం - ప్రపంచంలో గొప్పవిగా అనొకటికంటూ క్త. వుందొకటి రామరవిభవ ఆధునికంగా దుస్తులు వేసుకున్నా, తనకు ఎంతో ఆర్థికస్వాతంత్ర్యం వున్నా - భార్యగా తన భర్తవై ఆమెకు గల అనురాగం అమితమైనది' అని, జపాన్ దేశాన్ని సందర్శించిన ఎందరో విదేశీయులు, జపాన్ వనితను కొనియాడుతున్న వుంటారు.

— పెరిన్ నికల్సన్

ఈ రోజుల్లో తలనొప్పి అంటే మాటలా! సాలోఫేన్ ను వాడండి. అమోఘంగా నొప్పులను నివారించే విశిష్టమైన మాత్ర. వెల అతిచౌక

మంచి నొప్పుల నివారిణి సాలోఫేన్ ను గమనించండి. దీనితో రెండు మందులు అమోఘంగా నొప్పులను పోగొట్టేవారి చేరివున్నాయి—అప్రిన్, పెనాసిటిన్— అయినప్పటికీ వెల మాత్రము 7 పైసలే ఒకమాత్ర. సాలోఫేన్ అతిశ్రమంగా, తలనొప్పులకు జలుబులకు పండ్లనొప్పి, ప్లూ జ్వరాలకు కండరనొప్పులకు ఉపశమనం కల్గిస్తుంది. సాలోఫేన్ నొప్పుల నివారిణి మాత్రము ఏళ్లతరబడి ఇంటింటా ప్రసిద్ధిపొందిన అమృతాంజన్ రిమిడెడ్ వారి తయారీ.

అమృతాంజన్ రిమిడెడ్ వారి నమ్మకమైన తయారీ

SAA/AMS/2197 TEL

సాలోఫేన్ - అమోఘమగు నిరపాయకరమైన నొప్పుల నివారిణి

పుట్టిన రాళ్లు

కె. సురేఖ (బెంగళూరు) పుట్టినతేదీ : 18-7-76
తల్లిపేరు : కె. విజయ

ఈ నెం 15-31 తేదీల మధ్య
పుట్టిన రోజులు జరిగే వారం
పోటోగ్రాఫ్ ఆరోగ్యమైన వారిని—
ఐదు పోటోలు ఎన్నిక చేసి,
ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాము. వీరిలో
అందరికంటే ఆరోగ్యంగా
కనిపిస్తున్న

కె. సురేఖను

'ఈ వకపు - శిశువు'గా నిర్ణయించి, 'పుట్టినరోజు కానుక'ను
వంపుతున్నాము.

యమ్మావేని మాదురి (మచిలీపట్నం) పుట్టినతేదీ :
30-7-76 తల్లిపేరు : యమ్మావేని శిరీష

కస్తూరి బామదేవి (హైదరాబాద్) పుట్టినతేదీ :
17-7-76 తల్లిపేరు : కస్తూరి రాధా వాగేంద్ర

హరిణి (విజాపూరు) పుట్టినతేదీ : 21-7-76
తల్లిపేరు : కమల

చెమ్మూరు శ్రీలక్ష్మి (బరంపరం) పుట్టినతేదీ :
30-7-76 తల్లిపేరు : చెమ్మూరు మణి

ఇప్పుడైతే మనదేశంలో అల్లోపతి, హోమియో పతి వంటి వైద్య విధానాలు విరివిగా ప్రచారంలోకి వచ్చాయి కాని అంతకు ముందు మాత్రం ఏదన్నా ఆనారోగ్యం వచ్చినా, అనుకోని ప్రమాదం జరిగినా ఏ ఆయుర్వేద వైద్యమో, సిద్ధ వైద్యమో చేయించేవారు. చిల్లర మల్లర వైద్యాలైతే ఆ

బాటు మరికొన్ని జబ్బులను నిరోధించడానికి కూడా ఆత్మపత్తి తోడ్పడుతుందంటారు.

గాయాలకు పనికిరాగల మరో మొక్క కూడా ఉంది. దాన్ని వృక్ష శాస్త్రజ్ఞులు 'ట్రైడాక్స్ ప్రొకుం బెన్స్' (Tridax procumbens) అంటారు.

గాయాలు మూస్తే మొక్కలు

ఆత్మ పత్తి (మిమోసా పుడికా)

మాత్రం వైద్యం చేయించుకోవడం కూడా ఉండేది కాదు. ఏదో ఆకో మూలికో పసరో తెచ్చి ఇంటి పట్టునే సొంత వైద్యం చేయించుకునే వారు.

ఉదాహరణకు ఏ వేలికో గాయం అయిందను కోండి. దానికి ఏ ఆయింట్ మెంబో, ప్లాస్టెరో ఉపయోగించకుండా నయం చేసుకోవడానికి కూడా వీలుంది అని పెద్దల విశ్వాసం. ఆత్మపత్తి ఆకులను నూరి ఆ ఆకుల ముద్దను గాయం మీద ఉంచితే రక్తం కారడం ఆగిపోతుంది. గాయాలు త్వరగా మానిపోవడాకీ, గాయం తగిలిన చోటు మళ్ళా ఆరోగ్యవంతం కావడాకీ, ఆత్మపత్తి ఆకులు సాయపడతాయి.

ఆత్మపత్తి ఆకులను చేత్తో గానీ, ఏదన్నా పుల్లతో గానీ తాకితే ముడుచుకుంటాయి. రాత్రు లలో వాటంతట అవే ముడుచుకుపోతాయి. కనుక ఆత్మపత్తిని 'నిద్రగన్ని' అని కూడా అంటారు. దీన్ని వృక్ష శాస్త్ర వేత్తలు 'మిమోసా పుడికా' (Mimosa pudica) అన్న వృక్ష శాస్త్రీయనామంతో పిలుస్తారు. దక్షిణ భారత దేశంలో మైదాన ప్రాంతాలలోనూ, కొండల దిగువ భాగాలలోనూ ఆత్మపత్తి ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. ఆత్మపత్తి పువ్వులు చాలా ఆకర్షణీయంగా ఉంటాయి. గాయాలను మాన్పడంతో

(తెలుగులో కొందరు దీన్ని 'తురక చేమంతి' గా పేర్కొంటూ ఉంటారు.)

ఈ మొక్కలకు దాదాపు 10 అంగుళాల పొడవున కాదలు ఉండి, ఆ కాదల చివర తెలుపు రంగులోగానీ, పసుపు రంగులోగానీ చిన్న పువ్వులు కనిపిస్తాయి. ఈ మొక్కలు బయళ్ళలో ఎక్కువగా ఉంటాయి. వీటి ఆకులు బాగా కండపట్టి ఉంటాయి. వీటి పచ్చి ఆకులను తీసుకుని ఆర చేతుల్లో ఉంచుకుని గట్టిగా నొక్కితే రసం వస్తుంది. ఆ రసాన్ని గాయాలు తగిలిన చోట పట్టిస్తే, గాయాలు త్వరగా మానుతాయి.

పొలాలలోనూ, బయళ్ళలోనూ పని చేసే వారికి ఏవన్నా గాయాలు తగిలినప్పుడు ఇలాంటి మొక్కలే ప్రథమ చికిత్సకూ ఆసలు చికిత్సకూ కూడా ఆధారమవుతూ ఉంటాయి.

ప్రకృతిలో ఉచితంగా లభించే ఇటువంటి మొక్కల సాయంతో జీవితాన్ని ఆర్యోగంగా, ఆనందంగా గడపవచ్చును! (ఈ మొక్కలను సరిగా గుర్తుపట్టలేని వారు మాత్రం తెలిసీ తెలియకుండా ఏ మొక్కలనో ఉపయోగించకుండా ఉండడం మంచిది!)

—బి. టి. ఆర్

ట్రైడాక్స్ ప్రొకుంబెన్స్

చౌలామంది మనోవ్యాధులకూ, దేహరోగ్యానికి ఏమీ సంబంధం వుండదని అనుకుంటారు. కానీ అలా అనుకోవడం సరికాదని, మనో వ్యాధుల వల్ల దేహరోగ్యం కూడా దెబ్బతినే అవకాశాలు వున్నాయని - ఐదుగురు ఆస్ట్రేలియన్ వైద్య పరిశోధకులు వెల్లడించారు. మన దేహాన్ని వ్యాధుల నుంచి కాపాడడంలో-తెల్లకణాలు ప్రధాన పాత్ర వహిస్తాయన్నది అందరికీ తెలిసిన విషయం. మానసికంగా ఆశాంతి ఏర్పడి, అవేదన, అతులేని దుఃఖం కలిగినప్పుడు - రక్తంలోని తెల్లకణాలు సరిగ్గా పనిచేయకపోవడం, తద్వారా దేహంలో వ్యాధి నిరోధకశక్తి తగ్గి పోవడం జరుగుతుందట! ఈ విషయంగా- వైద్య నిపుణులు - ప్రేమించిన భార్యనో, భర్తనో పోగొట్టుకున్న 26 మందిని వైద్య పరీక్ష చేసి చూశారు. తొమ్మిదివారాలపాటు, వాళ్ళు తీవ్రమైన మానసిక వేదనకు గురైన సమయంలో, వాళ్ళ రక్తాన్ని, హార్మోనులను పరీక్షించి చూస్తే, అందరికీ దేహంలోని వ్యాధినిరోధక యంత్రాంగంలో-చాలా అవకతవకలు వచ్చినట్లు - వైద్య నిపుణులు గుర్తించగలిగారు.

*

సిగరెట్లు, కాఫీవంటివి ఆరోగ్యానికి మంచిది కాదని ఒకప్రక్క-ప్రచారం జరుగుతూనే వుంది. మరోప్రక్క-వాటిని ఉపయోగించమన్న ప్రచారం కూడా జరుగుతూ వుంది. ఇటీవల పశ్చిమ జర్మనీలో హేంబర్గ్ యూనివర్సిటీకి చెందిన ప్రొఫెసర్ బ్రెన్డెల్సన్-సిగరెట్ల విషయమై పరిశోధనలు జరిపి, వీటివల్ల ఆరోగ్యానికి 600 రకాలుగా అవకారం జరుగుతూ వుందని తేల్చారు. ప్రతి సిగరెట్టు ఆ సిగరెట్టు కార్యే వ్యక్తి ఆయుఃపరిమాణాన్ని పదిహేను నిమిషాల చొప్పున తగ్గించి వేస్తుందని ఆయన అంచనా. 'నికోటిన్' తీసివేయబడ్డ సిగరెట్లు, 'ఫిల్టర్ టిప్' ఉన్న సిగరెట్లు అని - సిగరెట్ల వాడకానికి

సంబంధించి ప్రచారం జరుగుతూ వుందని, అందువల్ల దేహరోగ్యానికి కలిగే నష్టం ఏ మాత్రం తగ్గదని ఆయన అంటారు. ఆ విధంగానే, కాఫీ వల్ల - నరాల ఉద్రిక్తత, నీరసం, నిస్సత్తువ కలుగుతాయని అమెరికాలో వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు-ఇటీవల కొన్ని పరిశోధనలు జరిపి, ఆ వివరాలను ప్రకటించారు. కాఫీ అలవాటు వున్నవారు-తొందరగా అలసిపోవడం, నరాల బలహీనతవల్ల ఆకాలికి గురికావడం జరుగుతూ వుందని-వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పారు.

*

విపరీతమైన కామవీడితులను, నెక్సపల్ల వ్యామోహంతో అహాయిత్వాలకు పూనుకునే వారిని - సరైన దారిలో పెట్టే శత్రుచికిత్సను పాశ్చాత్య వైద్య విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు ఇటీవల కనిపెట్టారు. ఈ శత్రుచికిత్సను 'స్టీరియోటాక్టిక్ బ్రెయిన్ సర్జరీ' అంటారు. ఈ విధానంలో, 'ఎక్స్-రే' పరికరాల సాయంతో, మస్తిష్కంలో కామ వాంఛను తీవ్రతరం చేసే సూక్ష్మభాగాలను కనిపెట్టి, ఆ తీవ్రతను శత్రుచికిత్స ద్వారా తగ్గించడం జరుగుతుంది. "దీనివల్ల దేహానికి ఎలాంటి అవకారం వాటిల్లదు" అన్నారు 'రింట్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఫర్ క్రిమినాలజీ'కి చెందిన డాక్టర్ వాలెర్ హాప్ట్మాన్. మస్తిష్కంలో ఒక మిల్లి మీటరులో పదవవంతు మాత్రమే ఈ శత్రు చికిత్సకు గురి అవుతుందని, ఈ చికిత్స అనంతరం నెక్సపల్ల మామూలుగా ఆరోగ్యవంతులలో ఉన్నట్లుగానే కామంపట్ల ఆసక్తి ఉండగలదని ఆయన వివరించారు.

*

ఎండ వడ తెలియకుండా ఉండడం కోసంగానీ, పాషన్ కోసంగానీ కూలింగ్ గ్లాసెస్ ధరించే అలవాటు మన దేశంలో ఈ మధ్య బాగా ఎక్కువవుతున్నది.

అయితే మన దేశంలో రకరకాల అద్దాలను

ఉపయోగించి ఈ 'చలువ కళ్ళజోళ్ళు' తయారు చేస్తున్నట్లు తెలియవచ్చింది. కొందరైతే, కిటికీ తలుపులకు ఉపయోగించే అద్దాలతో కూడా చలువ కళ్ళజోళ్ళు తయారు చేస్తున్నారు. ఈ ప్రమాదకరమైన రోరణులను అరికట్టడానికిని-అందర్నాన్ని నివారించడం కోసం విశేష కృషి చేస్తున్న 'నేషనల్ సానైటీ ఫార్ ది ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ బ్లైండ్ నెస్' వారి ప్రోద్బలంతో 'ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ ఇన్స్టిట్యూషన్' వారు ఈ చలువ కళ్ళజోళ్ళు ఉండవలసిన స్థాయి గురించి పరిశోధనలు జరుపుతున్నారు.

ఇటీవల చలువ కళ్ళజోళ్ళ గురించి పరిశోధనలు జరిపి ఇద్దరు అమెరికన్ శాస్త్రవేత్తలు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. "చలువ కళ్ళజోళ్ళు అని అమ్ముతున్న చాలా కళ్ళజోళ్ళవల్ల కళ్ళకు మేలుకన్నా కీడు జరిగే ప్రమాదం ఎక్కువ" అన్నదే వాళ్ళ నిర్ణయం. "కొన్ని రకాల కూలింగ్ గ్లాసెస్ వేసుకోకుండా ఉంటేనే కళ్ళకు మంచిది" అంటారు వాళ్ళు.

*

కొందరు గర్భవతులు తమకు మూడు నాలుగు నెలల్లో కాన్పు వస్తుందనగా, తాము తీసుకొనే ఆహారాన్ని బాగా తగ్గించివేస్తారు. ఇలా చేయడం వల్ల గర్భంలో శిశువు మస్తిష్కం సరిగ్గా పెరగక పోయే ప్రమాదం వుందని ఇటీవల పశ్చిమ జర్మనీకి చెందిన వైద్య శాస్త్రజ్ఞులు రుజువు చేశారు.

గర్భంలో వున్న శిశువు మెదడులోని కణాలు-ఆ కాలంలోనే వేగంగా పెరుగుతాయని, ఆ సమయంలో తల్లి తక్కువ ఆహారం తీసుకోవడం జరిగితే, శిశువు మెదడు పెరగడానికి తగిన పోషక ఆహారం చాలక, మెదడుకు శాశ్వతంగా ప్రమాదం జరిగే అవకాశాలు వున్నాయని ఆ వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు చెబుతున్నారు.

నేను బాగా అరిసిపోయాను. కాళ్ళు ఇంక నడవ దానికి శక్తిలేదని మారాం చేస్తున్నాయి. ఒకసారి చేతిలో ఉన్న ప్లాస్టిక్ బాగ్ కేసి చూసుకున్నాను. సబ్బులు సగానికి పైగానే అమ్మగలిగాను. ఉన్న ఈ కొన్ని కూడా అమ్మేస్తే తేలిగ్గా గలి పీల్చుకోవచ్చు. కాని కాళ్ళు ముందుకు సాగటం లేదు. నాలుక విడచగట్టుకుపోతోంది. గొంతుక తడికోసం ఆశ్రపడుతోంది. సూర్యుడు తన ప్రతాపమంతా నా మీదే చూపిస్తున్నాడేమో అన్న ట్టుగా ఉంది ఎండ తీక్షణత.

ఏం చేయడానికి పాలుబోక కాసేపు రోడ్డు మీద నిలబడి చుట్టూ కలియచూశాను. కొద్ది దూరంలో అందమైన చిన్న దాదా ఇల్లు ఉంది. రెండడుగులు వేస్తే ఆ యింటిని చేరుకోవచ్చు. గొంతు తడి చేసుకోవచ్చు. ఆ ఇంటివైపు నడిచాను. గేటు మూసి ఉంది.

గేటుతలుపు 'తియ్యాలా వద్దా' అనే సందిగ్ధ వస్థలో ఊణకాలం ఆలాగే నిలబడ్డాను.

చివరికి గేటు పైనున్న గొళ్ళాన్ని తీసి లోపలికి అడుగుపెట్టాను. నేను ఆశ్చర్యపోతూ ఆలాగే నిలబడ్డాను. ఆ ముంగిలిలో ఉన్న పూలచెట్లు నన్ను ఆకర్షించాయి.

భగవంతుడు భూమి మీద సృష్టించిన పూలన్నీ ఆ ముంగిలిలో విరజిమ్మినట్టుగా ఉంది. అవి యవ్వనంలో ఉన్న అందమైన కన్నెపిల్లలు అందాల పోటికి నిలబడ్డట్టుగా తమ చక్కదనా లనూ సౌరభాలనూ కుమ్మరిస్తున్నాయి. ఆ చెట్ల మధ్యలో దాదావైపు వెళ్ళడానికి సన్నని సిమెంట్ దారి వేసి ఉంది.

నేను తదేక ద్యాసతో ఆ పూలచెట్లనే చూస్తూ నిలబడ్డాను.

నాలో పూర్వం ఉన్న ఆరిసటపోయి ఏదో కొత్త శక్తి ప్రవేశించినట్టుగా ఉంది.

ఆలా ఎంతసేపు నిలబడ్డానో నాకే తెలియదు.

"ఎవరు కావాలమ్మా?" ఎవరిదో కంఠం వినబడ్డంతో ఉరిక్కిపడి ఆ ద్వని వచ్చిన వైపు చూశాను.

దాదా ఇంటి గుమ్మంలో ఒక ముసలావిడ నిలబడి నా వైపు చూస్తోంది. అవిడకు సుమారు ఆరవై ఏళ్ళు ఉండవచ్చునేమో! తం ముగ్గు బుట్టలా ఉంది. పచ్చటి పసిమి చాయలో, చక్కటి కనుముక్కు తీరుతో ఈ వయసులో కూడా

'అందమైనదే' అనుకునేట్టుగా ఉంది. చూడగానే సౌమ్యంగా ఇతరులకు తనయందు గౌరవభావం కలిగేట్టుగా ఉంది అవిడ ముఖ వర్చస్సు.

అవిడ వేసిన ప్రశ్నకు ఏం సమాధానం చెప్పాలో ఊణకాలం తోచలేదు నాకు.

"మంజుల కావాలా?" మళ్ళీ తానే ప్రశ్నించింది.

ఆ మంజులెవరో నాకేం తెలుసు. బహుశా అవిడ కూతురై ఉండచ్చు. లేకపోతే కోడలై ఉండచ్చు. అయినా ఆ మంజుల ఎవరైతే నాకేం?

"నా పేరు పావనందీ. దాహం వేస్తోంది. మంచిసీళ్ళు ఇప్పిస్తారేమోనని ఇటు వచ్చా" అన్నాను నన్ను నేను పరిచయం చేసుకుంటూ.

"అలాగా? ఇంట్లోకి రామ్మా!" మర్యాదగా ఆహ్వానించింది అవిడ. ఆ మర్యాదకు ఉప్పొంగి పోయి, అవిడ వెనకే లోపలికి నడిచాను.

ఇంతకు ముందు ఇలాంటి పరిస్థితే ఒకసారి తటస్థించింది. ఒక ఇల్లారి ఇంటి గుమ్మం దగ్గర నిలబడి "కాసిని మంచిసీళ్ళు ఇప్పిస్తారా అమ్మా" అని నమ్రతగానే అడిగాను.

అవిడ తాచుపాములా ఒక్కసారి బుస్సుమంది. నేను హడలిపోయాను. నేనేం తప్పు చేశానో నాకర్థం కాలేదు.

అడవిగోడ కులింబి

"ఇలా ఇళ్ళల్లోకి జొరబడడమేనా? మంచి, మర్యాదా ఉండక్కర్లే! అందం ఉండగానే సరికాదు. అయినా కుక్కలా జొరబడడమెందుకు— ఎదురుగుండా దున్నపోతులా కుళాయి కనిపిస్తుంటేను?"

ఏకవిగిన అవిడ ఆలా దులిపేస్తుంటే నామనసు చివుక్కుమంది. కోపం కూడా వచ్చింది. అందులో నేను చేసిన తప్పేం లేదు. గుమ్మంలో నిలబడి ఉన్నాను. అనుకోని విధంగా అవిడ ఆలా సాధించడం నాకు అవమానంగా తోచింది.

అందుకే ఆనాటి నుంచి ఎవరింటికైనా వెళ్ళి

మంచిసీళ్ళు అడగాలంటే కొద్దిగా జంకుగానే ఉంటుంది.

"ఇలా కూర్చో అమ్మా" నా ఆలోచనల నుంచి ఇవతలపడి అవిడ చూపించిన సోఫాలో కూర్చున్నాను.

"ఒనేవ్ రంగి....ఒక గ్లాసుడు మంచిసీళ్ళు పట్టుకురా" అజ్ఞను జారీ చేసిందావిడ. అవిడతో ఏం మాట్లాడాలో నాకు తోచలేదు.

గదినంతా పరిశీలనగా చూశాను. అదో పెద్ద హాలు. హాలుకు నాలుగువైపులా అందమైన పెయింటింగ్స్ అమర్చబడి ఉన్నాయి.

రంగి మంచిసీళ్ళు తెచ్చి టిపాయ్ మీద పెట్టింది. నేను గడగడా తాగేశాను.

"ఇంకాసిని పొయ్యమంటావా అమ్మా?" ఆప్యాయంగా అడిగిన ఆ తీరు నన్ను కొద్దిగా ఆశ్చర్యపరిచింది. ఇంకో గ్లాసుడు పోయించు కున్నాను. నాలో పారిపోయిన బలం తిరిగి పుంజుకుంది.

"అమ్మయ్య" అన్నాను అప్రయత్నంగానే— గ్లాస్ టిపాయ్ మీద పెడుతూ.

"బాగా అరిసిపోయినట్టున్నావ్!" సాను

భూతిగా నా వైపు చూస్తూ అన్నది ఆవిడ. నేను చిన్నగా నవ్వి ఊరుకున్నాను.

నేను వచ్చిన దగ్గర నుంచి ప్రతి క్షణం ఆవిడ నన్నే గమనిస్తూ ఉండడాన్ని ఒక కంటితో కనిపెరు తూనే ఉన్నాను. నేను అందంగానే ఉంటాను— నిజమే! కాని నా మీద నుంచి దృష్టి మరల్చుకో లేనంత బలీయమైన ఆకర్షణతో నాలో ఉండి ఉండాలి.

ఏది ఏమైనప్పటికీ ప్రస్తుతం ఆవిడతో నా వ్యాపారాన్ని కొనసాగించి త్వరగా బయటపడాలి.

దాగ్ లోంచి సబ్బులు తీస్తుండగా ఆవిడ అడిగింది: “ఎక్కడుంటారమ్మా” అని.

“ఫైరతాబాద్ లో” అన్నాను సమాధానంగా.

నేను సబ్బు తీసి ఆవిడకు చూపించడోతుంటే, “ఘరీదెంత?” అని అడిగింది. చెప్పాను.

“దీంతో బట్టలు వాష్ చేస్తే తళతళ మెరుస్తున్నట్టుగా ఉంటాయి. ఒక్కసారి బట్టకు పట్టిస్తే చాలు నురుగుస్తుంది. మిగతా సబ్బుల్లా చేయి నొప్పి పుట్టేలా రుద్దక్కరలేదు.” సబ్బు ఆధిక్యతను

తెలుపుతూ అన్నాను. ఆవిడ సబ్బును పరిశీలనగా చూసి పక్కన పెట్టింది.

“మీ నాన్నగారు ఏం చేస్తుంటారు?” మళ్ళీ మాటల్లోకి దింపింది. ఈవిడకు ఒక సబ్బు అంట కట్టి, బయటపడాలని నా ఉద్దేశం. కంపెనీకి డబ్బు చెల్లించవలసిన టైమ్ దగ్గర వడుతోంది. ఇంకా అమ్మవలసినవి ఉన్నాయి.

“లేరండి పోయారు” అన్నాను నెమ్మదిగా.

“అలాగా” ఆవిడ నావైపు జాలిగా చూసింది. ఇంకా కూర్చుంటే అనేక విషయాలు బయట కొస్తాయి. అందుకే లేచాను.

“వెళ్ళొస్తానండీ” అన్నాను.

ఆవిడ నా ఉద్దేశం గ్రహించినట్టుంది.

“మంజులా” అంటూ పిలిచింది.

ఇంతకుముందే ఆ పేరుతో పరిచయం ఉండడంతో ఆవిడను చూడాలనే ఆసక్తి నాలో కలిగింది.

“అ, వస్తున్నా” రోపరి నుంచి సన్నని కంఠం వినిపింది. నేను అమె రాక కోసం ఎదురు చూస్తూ నిలబడ్డాను.

మరుక్షణమే అమె హాలులోకి వచ్చింది.

అమెను పరిశీలనగా చూశాను. అంత తెలుపు కాకపోయినా బామనచాయలో చూడడానికి చాలా ఆకర్షణీయంగా ఉంది మనిషి. ఆవిడవెంట ఇద్దరు పిల్లలు కూడా ఉన్నారు—మొగపిల్లవాడూ, ఆడపిల్ల.

నేను ఆడపిల్ల వైపు పరిశీలనగా చూశాను. నాకు సుపరిచితమైన పోలికలేవో ఆ పిల్లలో ముద్రించినట్టుగా కనిపించాయి.

“ఏవిటి అలా చూస్తున్నారు?” నేను పాప కేసి తడేక ధ్యాసతో చూడడం గమనించి, నవ్వుతూ ప్రశ్నించింది మంజుల.

“పాప చాలా బాగుందండీ!” అన్నాను.

“మమ్మీ, ఈవిడెవరు అంటీయా?” తల్లిని ప్రశ్నించింది పాప.

“అవును మీ చంద్ర అంటే లేదు అలాగన్న మాట” అంది మంజుల.

“బాగుంది కదూ?” అని పాప తల్లితో రహస్యంగా అనడం నాకు వినిపించక పోలేదు.

“దేవీ వరస కూడా కలిపేసింది. నిజంగానే నిన్ను చూడగానే పోయిన నా కూతురు తిరిగొచ్చిందనిపించింది” అంది ముసలావిడ తాసారి నా వైపు ఆప్యాయంగా చూస్తూ.

నేను టైమ్ చూసుకున్నాను. ఇంకో గంటలో— ఉన్నవి వేర్ చేయాలి. ఇక్కడినుంచి త్వరగా బయట పడాలి.

“ఇంక నాకు వెలవిప్పించడమ్మా” అన్నాను. మంజులకూ ఆవిడకూ నమస్కరిస్తూ.

మంజుల పర్స్ లోంచి డబ్బు తీసి నా చేతిలో పెట్టింది.

బయలుదేరడోతుంటే “అప్పుడప్పుడు వస్తూ ఉండమ్మా” అన్నది ముసలావిడ. నేను సంతోషంగా ‘అలాగే’నని తల ఊపి పాపను, బాబును ముద్దు పెట్టుకుని బయటపడ్డాను.

టైముకు చేరుకోవడం కోసం పరుగులాంటి నడకను సాగించేను. మధ్యలోనే నా నడకకు అటంకం కలిగింది.

అప్పుడే క్షాడలోంచి దిగి, హడావిడిగా రోపరికి పోటోతూ నమ్మ ‘ధీ’ కొట్టాడా వ్యక్తి. నేను ఉరిక్కిపడి తలెత్తాను. అంతే! అచేతనంగా క్షణకాలం అలా చూస్తూండిపోయాను.

‘అతను అతను—సతీష్’ నా శరీరం జలదరించినట్టైంది.

“నువ్వా?” నిర్విణ్ణుడై అన్నాడతను. నేనేం సమాధానం చెప్పలేదు. అతన్ని తప్పించుకుని ముందుకు సాగిపోయాను.

మళ్ళీ జీవితపథంలో అతను ఇలా కలుస్తాడని నేను అనుకోలేదు. నా మనసంతా అస్తవ్యస్తంగా తయారైంది.

యాంత్రికంగా నా పనిని నేను చేసుకుని ఇంటి కొచ్చాను. నా ముఖం నీరసంగా, వాడిపోయి

టంగుటూరి

సుబ్బలక్ష్మి

Razi

నట్లుండేమో! “అలా ఉన్నావేమిట!” అని ప్రశ్నించింది అమ్మ ఇంట్లోకి అడుగు పెట్టగానే.

“కాస్త తల నొప్పిగా ఉంది” అని నా గదిలోకి వెళ్ళి, బట్టలు మార్చుకుని మంచం మీద వాలిపోయాను. అమ్మ కాఫీ కప్పు తీసుకుని వచ్చింది. ఆమె చేతిలో ఒక కవరు కూడా ఉంది.

“ఎక్కడి నుంచి ఉత్తరం?” కాఫీ కప్పు అందుకుంటూ అడిగేను. “అరుణ రాసింది” ఉత్తరాన్ని అందిస్తూ అన్నది అమ్మ. నేను కాఫీ తాగుతూనే ఉత్తరాన్ని విప్పి చదివాను. అమ్మ వంటింట్లో పనులందంటూ అక్కడి నుంచి వెళ్ళి పోయింది.

ఎప్పుడూ పాడేపాటే! తన ఎరికన ఒక సంబంధం ఉందని రాసింది. ‘మోడులా ఎంత కాలం ఇలా బ్రతుకుతావు? మొగుడనేవాడి నీడన ఉండల్సిన నీ జీవితం ఇలా ఒంటరిగా సాగి పోవడం నాకు బాధగా ఉంది. ఏనాడైనా ఆడదాని జీవితం మొగాడితో ముడిపడవలసిందే. ఇప్పుడున్న సంబంధం రెండో పెళ్ళివాడు. కాని చాలా మంచి వాడు. ఈడూజోడూ కూడా బాగుంటుంది. నువ్వు అంగీకరిస్తావని ఆశిస్తున్నాను’ – ఇది ఆ ఉత్తరం సారాంశం.

ఆ ఉత్తరాన్ని డ్రాయర్లో పడేసి భారంగా నిట్టూర్చాను. సతీష్ కనిపించిన దగ్గరమంచి నాలో ఆలోచనల అలలు చెలరేగుతున్నాయి.

ఒకరికి ఒకనాడు అంకితమైన ఈ మనసు ఈనాడు మరో వ్యక్తిని పరిపూర్ణంగా స్వీకరించ గలదా? ఆడదాని హృదయంలో ఒకరికే స్థానం. ఈనాడు నేను పెళ్ళి చేసుకున్నా సంపూర్ణమైన వైవాహిక జీవితాన్ని గడపలేనేమో! అయినప్పటికీ ఆ జీవితంలోకి ప్రవేశించక తప్పదు. ఈ యాంత్రిక జీవితం విసుగనిపిస్తోంది. ఒక నీడపట్టున ఉండి విశ్రాంతి తీసుకోవాలనిపిస్తోంది.

ఒక్కొక్కప్పుడు నా పరిస్థితులను తలచుకుంటే నామీద నాకే జాలి కలుగుతుంది. నాన్న మనస్తత్వం తెలిసికూడా అతన్ని అంత మూగగా ఆరాధించడం నాదే తప్పు. కాని అప్పటి ఆ వయసు, ఆ మనస్సు ఏదో అందుకోవాలనే ఆశ్రయ చూపేవి. ముందు వెనుక ఎటువంటి పరిస్థితులున్నాయో తెలుకోలేని ఆవేశం అందులో ఉండేది. పరుగెత్తే వయసు. నిలువని మనస్సు ఈ రెంటి మధ్యా యవ్వనం

ఏ దిశకు పయనిస్తోందో తెలియని ఆయోమయ స్థితిలో ఉండేది.

నా ఆలోచనలు పదిహేనేళ్ళ వెనక్కి వెళ్ళి జ్ఞాపకాలను శ్రవ్య తీసుకొచ్చి నాముందర పెట్టాయి.

*

మాదో మధ్య తరగతి కుటుంబం. తినే తిండి, కట్టే బట్ట బొటాబొటగా సరిపోయే స్థితి మాది. ఏనాడో తాతలు మాకిచ్చి వెళ్ళిన గూడు మాత్రం మాకు నీడనిచ్చి కాపాడుతోంది. నాన్నలో నిప్పును కడిగించే ఆచారం ఉండేది. కులం, మతం అనే మూఢవిశ్వాసాలు ఆయనను అంటిపెట్టుకుని ఉండేవి. అమ్మలో కూడా అలాంటి మూఢ విశ్వాసాలు లేకపోలేదు.

అప్పుడే యవ్వనం నాలో ప్రవేశిస్తున్నది.

“ఇలాంటి బంగారాన్ని చూసి ఎవరు వదులు కుంటారండీ? కట్నం మాట దేవుడెరుగు. అపిల్ల మా ఇంటి కోడలైతే చాలు’ అనుకోయా?” అనేది అమ్మ సంబరపడిపోతూ.

“అమ్మాయిని మంచి సంప్రదాయమైన కుటుంబంలోని వరుడికి ఇవ్వాలే” అనేవారు నాన్నగారు.

పదోక్లాస్ పాస్ కావడంతో నా విద్యార్థి దశ ముగిసింది. నేను కాలేజీలో చేరడానికి నాన్నగారు ఏ మాత్రమూ ఇష్టపడలేదు. ఏదో ఒక సంబంధం కుదిర్చి త్వరగా పెళ్ళి చెయ్యాలని ఆయన ఆశ్రయం.

ఆయనను ఎదిరించి కాలేజీలో చేరే ధైర్యం నాలో లేదు. నాన్న అంటే నాలో జాలి, ప్రేమ, భయం ఉన్నాయి. కొన్ని కొన్ని సమయాల్లో ఆచార వ్యవహారాల్లో నాన్నగారిని చూస్తే కోపం వచ్చినా, అది నాలో అట్టేనేపు నిలిచేది కాదు. చాలీచాలని జీతంతో మా జీవితాల్ని ఒక ఒడ్డుకు

“తెలుగు యువిదల ప్రాచీన చరిత్ర సామాన్యమైనదిగాదు. రాజ్యముల పాలించుటయందేమి, రాజ్య తంత్రముల నడుపుటయందేమి, కావ్యముల విరచించుటయందేమి, శాస్త్రముల పరిశీలించుటయందేమి, పరమార్థ విచార మందేమి—సర్వ విషయములందును ఆంధ్ర ప్రీతి విఖ్యాతి గడించియున్నారు.”

—కమవర్తి వరలక్ష్మమ్మ

చేర్చే నాన్న అంటే నాకు జాలి. నేను చదివినా, నాకు పెళ్ళి చేయక తప్పదు. చదువుకు, పెళ్ళికి ఖర్చు పెట్టగల స్తోమత నాన్నకు లేదు. అందుకే మౌనంగా ఊరుకోవడం తప్ప. ఏమి చేయలేక పోయాను.

“అక్కా నువ్విలా ఏరికి సన్నాసిలా ఉండి పోయావు కాని, నేనే ఆ పరిస్థితిలో ఉంటే, ఎదిరించైనా కాలేజీలో చేరుదును” అన్నది అరుణ దీమాగా నాతో.

“చాల్లేవే, ఆ సమయం వస్తే నువ్వు నాలాగే ఆలోచిస్తావ్” అన్నాను.

*

వైవాహిక జీవితం గురించి బంగారు కలలు కనే రోజుల్లో అతను నన్ను బాగా ఆకర్షించాడు. మొదటిసారిగా అతణ్ణి చూసిననాడు నా జీవితంలో భాగం పంచుకునే వ్యక్తి ఇలా ఉండాలనుకున్నాను. తరువాత కొంతకాలానికి ‘అతడే నా భాగస్వామి అయితే’ అనుకునేదాన్ని. అలా అనుకున్నప్పుడల్లా నా శరీరం జలదరించేది.

అతను మా ఇంటికి ఎదురుగా ఉన్న దాబాలో ఒక గదిలో ఆదైకుంటున్నాడు. ఒక రోజు మాయంటి కిటికీ తెరవగానే ఎదురింటి బాల్కనీలో అతను కనిపించాడు. అతణ్ణి చూడగానే అతని రూపం నాలో చెరగనిముద్ర వేసింది. అతని కళ్ళల్లో ఉన్న చురుకుదనం నన్ను ఆకర్షించింది. ప్రతి రోజూ అతను బాల్కనీలో నిలబడ్డ సమయానికి కిటికీ తలుపులు తెరిచి అతనికేసి కానేపు చూడడం నాకు పరిపాటి అయింది. అతను నన్ను చూస్తున్నాడో లేదో తెలియదుగాని, నేను మాత్రం ప్రతి రోజూ అతన్ని చూడడం ఉండలేక పోతున్నాను. అతని చుట్టూ నా ఊహలు పూల తీగల్లా అల్లుకు పోతుండేవి.

మా తమ్ముడు సుందర్ కి అతనితో పరిచయం అయింది. సరదాగా కబుర్లు చెప్పడమంటే అతనికి మహా ఇష్టమట. అతను చదువుకోసం ఇక్కడికి వచ్చినట్టు తెలిసింది.

“అక్కా! అతను మంచి, మంచి బొమ్మలు వేస్తాడే. కథలు కూడా రాస్తాడట” అన్నాడు సుందర్ ఒకనాడు. అతని పేరు సతీష్. అతని చిత్రాలు, కథలు, చాలా పత్రికల్లో చూశాను. అతని కథల్ని నేను బాగా ‘లైక్’ చేస్తాను. అనాటి నుంచి అతడు నా దృష్టిలో

హిమాలయా పర్వతంలా ఉన్నతంగా కనిపించ సాగాడు. తమ్ముడి ద్వారా అతన్ని గూర్చి తెలుసు కోవడం నాకు అలవాటైంది.

*

ఆ రోజు కిటికీతలుపు తెరవగానే అతను కిటికీకేనే చూస్తూ నిలబడ్డాడు. నన్ను చూడగానే చిన్నగా నవ్వాడు. కన్నెపిల్ల మనసులో కోటి కాంతులు విరజిమ్మే నవ్వు అది.

ఉలిక్కిపడ్డాను. నా శరీరం జలదరించింది. నాలో ఉన్న అశక్తి నన్ను ప్రతిగా నవ్వనివ్వ లేదు. తలుపులు మూసేశాను.

అతన్ని గూర్చి ఆలోచించవద్దనుకున్నాను. నా మనసులోంచి తొలగించాలని ప్రయత్నించాను. కాని సాధ్యం కాలేదు. నేను అతని చుట్టూ అల్లు కున్న లత కూలిపోలేదు. నా కోరికలు అనే నీరు పోసుకుంటూ అది పెరుగుతూనే ఉంది. నేను మూగగా అతన్ని ఆరాధిస్తున్నానని తెలుసు కున్నాను. కాని అది నా వరకే పరిమితం అయింది. నిజానికి అతన్ని కళ్ళెత్తి సూటిగా చూడడానికి కూడా భయపడేదాన్ని. మా ఇద్దరి మధ్య గట్టి పునాదులతో కులమనే అడ్డుగోడను నిర్మించాడు నాన్న. వాటిని కూర్చి సతీష్ ని అందుకునే శక్తిలేదు.

ఆ తరువాత రెండు రోజుల దాకా నేను కిటికీ తలుపు తెరవలేదు. ఆ రెండు రోజులు నా మనసంతా చీకటి-చీకటిగా ఉంది.

రెండు రోజులు సహనాన్ని ప్రదర్శించినా మూడో రోజు మాత్రం ఆ సహనం గాలిలో దూది పింజులా ఎగిరిపోయింది.

తలుపు తెరిచాను.

నా హృదయంలో వెలుగులు విరిశాయి.

మళ్ళీ అదే నవ్వు....

చూసినకొద్దీ చూడాలనిపించే నవ్వు....

కాని చూడలేని జలహీనత నాలో. అక్కడి నుంచి ఇవతలికొచ్చేశాను. నేను విరికిదాన్ని. అసలు నీసరైన విరికిదాన్ని. అశక్తురాల్ని. నా మీద నాకేకోపం. కసి, ద్వేషం పెచ్చు పెరిగాయి....

*

ఆ రోజు సుందర్ గాభరాగా పరుగెత్తు కొచ్చాడు.

“అక్కా!” పిలుపు విని నేను చదువుతున్న

స్వాంజీ బొమ్మలు

స్వాంజీ బొమ్మ చేయటానికి ఒక పోస్టల్ బొమ్మ, $\frac{1}{2}$ మీటరు ఎరువురంగు స్వాంజీ షీట్, చెమ్మి పూసలు, మెరిసే పూసలు కొన్ని కావాలి.

చేసే విధానం:- 4 సెం. మీ. వెడల్పు, 16 సెం. మీ. పొడవుగల చార్టు ముక్కను కత్తిరించాలి. దాన్ని క్రింద గుండ్రంగా కత్తిరించి ఈ చార్టు ముక్క అకారంలో స్వాంజీ షీటును 14

ముక్కలుగా కత్తిరించాలి. కత్తిరించిన ముక్కను మధ్యకు మడిచి వైనుండి అంగుళం వదిలి చెమ్మి పూస మెరిసే పూస కలిపి కుట్టాలి. క్రిందనుండి అంగుళం వదిలి అలాగే కుట్టాలి. తరువాత వైవరున క్రింది వరుసకు కుట్టిన మధ్య ఒక చెమ్మి పూస కుట్టాలి. ఇలా 14 ముక్కలు జాయింట్ చేసి లంగా కుట్టాలి.

5 సెం. మీ. పొడవు, అంతే వెడల్పు ఉన్న ఒక ముక్కను కత్తిరించి, మధ్య ఒక రంగ్రం చేసి బొమ్మకు జాకెట్ గా కుట్టాలి. 14 సెం. మీ. పొడవు 1 సెం. మీ. వెడల్పుగల బెల్టు ముక్కను నడుము చుట్టు కుట్టాలి.

5 సెం. మీ. పొడవు, 3 సెం. మీ. వెడల్పు గల 5 ముక్కలను జాయింట్ చేసి చిప్స్ కుట్టి తల చుట్టూ అమర్చాలి. మనకు కావలసిన అందమైన బొమ్మ ఏర్పడుతుంది. రెండవ బొమ్మలో 3 సెం. మీ. పొడవు, అంతే వెడల్పు-ఉన్న ఒక నంచీ కుట్టాలి. దానికి నరిపాదే బేపు కత్తిరించుకొని చేతికి వ్రేలాడదీయాలి. ఈ బొమ్మలోలా తలకు నరిపాయిన గుండ్రవి ముక్క కత్తిరించి తలకు చుట్టాలి.

సంచి చుట్టూ చిప్స్ పూసలు కుట్టాలి. ఇవ్వుడు స్వాంజీ బొమ్మ పూర్తి అయినట్లే.

—చిత్తజల్లు కస్తూరి

పుస్తకం పక్కనే పెడేసి వాడికేసి చూశాను. వాడి కళ్ళల్లో, భయం, ఆందోళన కనిపించాయి.

“ఏవిటి?” వాడి భయాన్ని చూసి నేను హడలిపోతూ అడిగాను.

“సతీష్ గారికి బాగా జ్వరం వచ్చింది. విరిస్తే కూడా పలకటం లేదు!” అన్నాడు. నేను హడలిపోయాను. నా మనసు నిలవలేదు. వెంటనే పరుగెత్తాలనిపించింది. ఇంట్లో ఎవరూ లేరు. నాన్నగారు ఆఫీసు నుంచి ఇంకా రాలేదు. అమ్మ గుళ్ళోకెళ్ళింది. ఆరుణ బడి నుంచి రాలేదు. నాకు ఊణం సేపు ఏం చేయడానికి పాలుపోలేదు. అతనికి ఆలా ఉందని తెలిసి కూడా నేను తటస్థంగా ఉరుకోలేను. ఇంకొంత నేపటిలో నాన్నగా రొస్తారు. ఎలా?

“పదవే అక్కా!” తమ్ముడు చేయిపట్టుకు లాగాడు. ఇంక వెళ్ళక తప్పదు. వెళ్ళండే

మనసు నిలువదు. వీధి తలుపు వేసి తమ్ముడి వెంట బయలుదేరాను.

సతీష్ మంచం మీద నీరసంగా పడుకుని ఉన్నాడు.

సుందర్ దగ్గరకు వెళ్ళి పిలిచాడు. ఆ పిలుపుకు సమాధానంగా భారంగా మూలిగాడే తప్ప కళ్ళు తెరవలేదు. ఈసారి నేను దగ్గరగా వెళ్ళి రెండు, మూడుసార్లు పిలిచాను. భారంగా కళ్ళెత్తి చూశాడు. నీరసంగా ఉన్న ఆ కళ్ళల్లో నన్ను చూడగానే ఆశ్చర్యం తొంగిచూసింది.

“మీరా?” అతను అడిగాడు.

“ఎన్నాళ్ళ నుంచి జ్వరం?” అని అడిగాను. అతడిని అంత పరీశీలనగా చూడడం అదే మొదటిసారి.

“నిన్న రాత్రి నుంచీ....హఠాత్తుగా వచ్చి పడింది” అన్నాడు. ఆ మాటలు కూడా ఎక్కడో

నూతిలోంచి వచ్చినట్టుగా ఉన్నాయి.

“కాస్త గ్లాకోజ్ కలిపి ఇవ్వమంటారా?” అలమారులో పెద్ద గ్లాకోజ్ పాకెట్ ఒకటుంది.

“ఊ” అన్నాడు అంగీకారం తెలుపుతూ. కొంత గ్లాకోజ్ నీళ్ళల్లో కలిపి అతని చేతికిచ్చాను. గ్లాస్ అందుకుంటూ నావైపు క్షణం చూశాడు. నేను గడినంతా పరిశీలనగా చూశాను. చిన్న గది అయినా నీటుగా ఉంది. గోడలకు అందమైన బొమ్మలు వేలాడదీసి ఉన్నాయి. ఒకపక్క టేబుల్, దాని మీద టేబుల్. లేంప్. దాని కెదురుగా కుర్చీ వేసి ఉన్నాయి.

గ్లాస్ సుందర్ చేతికిచ్చి. “అలా కుర్చీలో కూర్చోండి” అన్నాడు సతీష్ కప్పుకుని పడుక్కోబోతూ.

“పర్వాలేదు... ఇంకా నీకలిపివ్వమంటారా?” అని అడిగాను. అతనలా ఒంటరిగా జ్వరంతో బాధపడడం నాకు చాలా బాధగా ఉంది.

నాకక్కడే కూర్చోవాలనుంది. కాని గడియారం ముళ్ళు ముందుకు సాగిపోతున్నాయి. నాన్నగారు వచ్చేసమయం అయింది. సతీష్ ను అలా వదిలి వెళ్ళడానికి మనస్కరించటం లేదు. కాని తప్పదు.

“ఏదైనా అవసరం వస్తే కబురుపెట్టండి నేను వెళ్ళాస్తా” అన్నాను.

“మీకు చాలా శ్రమ ఇచ్చాను” అన్నాడు అతను నేను వెళ్ళబోతుంటే.

“ఇందులో శ్రమ ఏముంది?” నవ్వుతూ అన్నాను. సుందర్ అక్కడే ఉండిపోయాడు. నేను ఇంటికొచ్చేశాను. నా అదృష్టం బాగుంది నాన్నగారు ఇంకా రాలేదు. అమ్మ, అరుణ కూడా రాలేదు. తేలిగ్గా గాలి వీచుకుని ఇంట్లోకెళ్ళాను.

కాని నాకారోజంతా ఆందోళనగానే ఉంది. నిద్రపట్టలేదు. నాన్న అనుమతితో సుందర్ ఆ రాత్రి అక్కడుండిపోయాడు. ఆ మర్నాడు అతను కొద్దిగా కోలుకున్నాడని తెలుసుకున్నాక, నా మనసు కాస్త స్థిమితపడింది.

*

ఆ రోజు సుందర్ ని తీసుకుని మార్కెట్టుకి వెళ్ళవలసాచింది. నాకు మార్కెట్ లోపలికి వెళ్ళాలంటే మహా చెడ్డ చిరాకు. ఎక్కడో గుహలో ఉన్నట్టుగా చిన్న సందులో వుందా కూరల మార్కెట్టు. సుందర్ కి ఏవేవి తేవారో చెప్పి, సంచి ఇచ్చి లోపలికి పంపించి దగ్గరలో

ఉన్న పార్కులో కూర్చున్నాను.

నేను అనుకోని విధంగా సతీష్ అక్కడ తారసపడ్డాడు. నన్ను చూసి చిరునవ్వు నవ్వాడు. నేను ప్రతిగా నవ్వాను.

“ఇప్పుడు ఒంట్లో ఎలా ఉంది?” అడిగాను.

“బాగానే ఉంది. అన్నట్టు మీరు ఒకరే వచ్చినట్టున్నారే?” నా సమీపాన కూర్చుంటూ అడిగాడు సతీష్. అతనికి నాకు మధ్య మరో వ్యక్తి కూర్చునే అంత చోటుంది.

“సుందర్ కూడా వచ్చాడు. వాణ్ణి మార్కెట్టు లోకి పంపించి నేనిలా వచ్చాను” అన్నాను. కొంత నేపు మా ఇద్దరి మధ్య మౌనం రాజ్యం చేసింది. అతను నా పక్కన అలా కూర్చోవడం, కొంత భయం కలిగించినప్పటికీ ఆనందం కూడా కలిగింది.

“పావనిగారూ” నిళ్ళబ్బాన్ని చీల్చుకుంటూ ఆ పిలుపు వినవచ్చింది. నా పేరు నాకే కొత్తగా. తియ్యగా పినిపించింది. ఏమిటన్నట్టుగా అతని వైపు చూశాను. సూటిగా, అంత పరిశీలనగా అతన్ని చూడడం ఇదే మొదటిసారి. అందమైన నొక్కు నొక్కుల జుట్టు. చిలిపిగా, చురుగ్గా ఉన్న చిన్న కళ్ళు. కొనదేలిన ముక్కు. తెల్లని మల్లెపువ్వు లాంటి బట్టలు. అతని చురుకుదనం అతని ముఖంలో ప్రస్ఫుటమవుతోంది.

“మిమ్మల్ని ఒక విషయం అడుగుతాను చెప్తారా?” అన్నాడు అతను.

“అడగండి” అన్నాను.

“నాకు ప్రతిదీ సూటిగా చెప్పడం అలవాటు” అంటూ తన మనసులో విషయాన్ని బయట పెట్టాడు. తాను నన్ను ప్రేమిస్తున్నాడట! తనపట్ల నా అభిప్రాయం ఏమిటో చెప్పమన్నాడు. నా హృదయం ఆనందదోలికల్లో తేలియాడింది. అతని హృదయంపై వాలిపోయి. “నువ్వే నా సర్వస్వం సతీష్” అనాలనిపించింది. కాని అంతలోనే అగాఢంలోకి కూరుకుపోయాను.

మా ఇద్దరి మధ్య ఒక గోడ.

“సారీ సతీష్ మీరు కోరుకునే మనిషి మిమ్మల్ని కోరుకోవాలిగా? కాని మీ మీద నాకా అభిప్రాయం ఏనాడూ కలగలేదు” అన్నాను. కాని అది పచ్చి అబద్ధం. నేను అతన్ని ప్రేమిస్తున్నానని చెబితే నా జ్ఞాపకాల నుండి బయటపడ లేదు. జీవితాంతం నా గురించిన ఆలోచనలతో అతను సతమతం కావడం నాకు ఏ మాత్రమూ

ఇష్టం లేదు. అతను, నేను ఈ జన్మలో ఒకటి కాలేము.

నా సమాధానం విని, అతని ముఖంలో కాంతి తరిగి పోయింది. సుందర్ రావడంతో ఏమీ జరగ నట్టుగా పరధ్యాసగా, ఎవరిదారివైపు వాళ్ళం వెళ్ళి పోయాము.

కాని ఆ రోజు రాత్రి చీకట్లో-ముక్కలైన హృదయం నుంచి కట్టలు తెంచుకుని ఉబుకుతున్న దుఃఖాన్ని అపుకోలేకపోయాను. కుమిలి కుమిలి ఏడ్చాను.

*

ఆ సంఘటన జరిగిన వారం రోజుల తరువాత సతీష్ వెళ్ళిపోయాడన్న విషయం సుందర్ ద్వారా తెలుసుకున్నాను.

ఆ తరువాత కిటికీ తలుపులు తెరవడానికి మనసొప్పలేదు. బోసిగా కనిపించే బాల్కనీవైపు చూడాలనిపించేదికాదు.

జీవితంలో మరో ఆరునెలలు ముందుకు సాగి పోయాయి. నాన్నగారు నాకు సంబంధాలు చూస్తూనే ఉన్నారు. ఒకనాడు అమ్మ చెప్పినట్టుగా ఈ బంగారాన్ని చేసుకోవడానికి ఎవరూ ముందుకు రాలేదు. ఏకాండరో వచ్చినా చదువు, కట్నం లేని ఆడపిల్ల పెళ్ళికి అనర్హురాలు అన్నట్టుగా ఉండేది వాళ్ళ దోరణి.

వాళ్ళ అభిప్రాయాలను ఆచరణలో పెట్టలేని నాన్న దీలా పడిపోయాడు. అమ్మ కుమిలి పోయింది.

“ఇద్దరు పిల్లలు స్తంభిల్లా ఎదిగి కూర్చున్నారు. ఈ జన్మలో వీళ్ళకి పెళ్ళి చేయగలమా?” అంటుండేది అమ్మ-నిరాశగా నాన్నతో.

ఒకొక్కప్పుడు ఆలోచనతో విసిగిపోయిన అమ్మ, “ఎవరినన్నా కట్టుకుని రేచిపోండే! ఈ గుండెల మీద కుంపటికన్న ఆ ఆపవాదే నయం” అంటుండేది. కొంతనేపటి తరువాత పశ్చాత్తాపంతో మమ్మల్ని పట్టుకుని ఏడ్చేనేది - “మీకు పెళ్ళి కూడా చేయలేని అసమర్థులే మీ తల్లితండ్రులు” అంటూ.

“అక్కా! మన ఇష్టం వచ్చినవాణ్ణి పెళ్ళి చేసుకుంటే అటు అమ్మానాన్నలకూ మన భారం తగ్గిపోతుంది. ఇటు మన జీవితాలూ సాఫీగా గడుస్తాయి” అన్నది ఒకనాడు అరుణ నాతో రహస్యంగా.

నేను ఉరిక్కిపడ్డాను.

“చాల్లే వెరిమొరి ఆలోచనలూ నువ్వునూ”
అని మందలించాను. మా గరవాన్ని, వంశ
ప్రతిష్ఠనూ గంగపాలు చేసే భయంకరమైన వ్యక్తిలా
కనిపించింది అరుణ నాకు.

“నువ్వు వట్టి నెంటిమెంటల్ పూల్ వి, పిరికి
దానివి” అన్నది అరుణ.

*

ఒకనాడు నా పిరికితనాన్ని హేళనచేస్తున్నట్టుగా,
తన ధైర్యాన్ని చాటుతూ, రోకం దృష్టిలో
‘లేచిపోయిన’దానిగా, తాను ప్రేమించినవాణ్ణి,
తనను కోరుకున్నవాణ్ణి పెళ్ళి చేసుకుని వెళ్ళి
పోయింది అరుణ.

అక్కా.

నువ్వు నన్ను అర్థం చేసుకుంటావని ఆశిస్తు
న్నాను. నిప్పులాంటి వంశాన్ని కూలదోసి, కులం
తక్కువ మనిషిని పెళ్ళి చేసుకున్నానని నాన్న బాధ
పడతారని నాకు తెలుసు. కాని కులం, మతం
అనే స్వల్పవిషయాలకోసం నా ప్రేమను బలి
పెట్టడం నాకు ఇష్టం లేదు. ఇది నా స్వార్థమే
కావచ్చు. తాను కోరుకున్నవాడు, తనను ఆరాధించే
వాడు భర్తగా లభించడం కన్నా అడదాని జీవితంలో
అదృష్టానికి నిర్వచనం ఏముంటుంది? అందుకే
మాధవ్ ను పెళ్ళి చేసుకున్నాను. అతనిలో ఉన్న
సంస్కారం నన్ను బాగా ఆకర్షించింది. రూపసి
కాకపోవచ్చు కాని—అంతకుమించిన మంచితనం
అతనిలో ఉంది. నా వైవాహిక జీవితం నందన
వనం కావాలని ఆశీర్వాదిస్తావని ఆశిస్తున్నాను.

ఇట్లు
అరుణ

అది చదివిన నా కళ్లు సజలమైనాయి.

“కులం అనే అడ్డుగోడను కూర్చిన నీలాంటి
ధైర్యవంతులు నా లాంటి పిరికివందలకు ఊపిరి
పొయ్యాలి” అనుకున్నాను.

ఆ ఉత్తరం చూసిన నాన్నగారు బాధపడక,
సంతోషించడం నన్ను ఆశ్చర్యపరిచింది.

అమ్మ మాత్రం అరుణ ఎంతో తలవంపులు
తెచ్చిందని కుమిలి కుమిలి ఏడ్చింది.

“సూర్యం ఎందుకే ఏడుస్తావ్? మనం
చేయలేని పనిని అది చేసుకుని వెళ్ళిపోయింది”
అని అమ్మను ఊరదించారు నాన్న.

“మన వంశ ప్రతిష్ఠను గంగపాలు చేసిం

దండీ. ఇంత అమాయక్యం చేస్తుందని అనుకో
లేదు.”

“ఇప్పుడు ఏమైందని? శుభమా అంటు పెళ్ళి
చేసుకుంది. ఏ కులంవాడైతేనేం, మంచివాడైన
ప్రతివాడూ ఉన్నత కులస్థుడే.”

ఆ మాటలు విని అందరం విస్తుపోయాం.

‘నాన్నగారేనా ఆ మాటలు అంటున్నది?’
అనుమానంగా చూశాను.

అవి మనస్ఫూర్తిగా అంటున్న మాటలు.

నాన్న కళ్ళల్లో ఏదో కొత్త వెలుగు గోచరిం
చింది నాకు.

ఆలోచించి చూస్తే నాన్నగారి ఆ ధోరణికి
ఆశ్చర్యపోనక్కరలేదు. తాను కన్న కూతుళ్ళకు
పెళ్ళి చేయలేని ఆశక్తుడు. కన్న పిల్లలకు ఒక
నీడ నేర్పరచవలసిన తన బాధ్యతను నెరవేర్చుకో
లేకపోయాడు. వాళ్ళంతట వాళ్లు నీడ నేర్పరుచు
కుంటే ఆయన కాదనలేదు.

నాకూ సతీష్ కూ మధ్యనున్న అడ్డుగోడ కూలి
పోయింది. కాని ఫలితం మాత్రం శూన్యం.
అక్కడ సతీష్ లేడు. అప్పటికే అతనికి పెట్టిన
విషయం నుందర్ ద్వారా నాకు తెలుసు.

*

నాన్నగారు పోయారు. ఇంటి బాధ్యత నా మీద
పడింది. ఉద్యోగంలో చేరవలసి వచ్చింది. నా
పదోక్లాస్ కు తగ్గ చిల్లర ఉద్యోగాలు చేస్తూ

పెళ్ళికి ‘వయసుతో పని ఏముంది?’ అని
అడగడం ఒక ఎత్తు. అలా అడగకుండానే
13 ఏళ్ళ అబ్బాయి—నలుగురు పిల్లల తల్లి
అయిన 53 ఏళ్ళ ఆమెను పెళ్ళాడడం
ఒక ఎత్తు. అందువల్లే కేరళలో
తిరుచ్చూరు జిల్లాలోని మంతలమ్మణ్ణు
అన్న గ్రామంలో మజీద్ అన్న అబ్బాయి
అచ్చు ఉమ్మ అన్న ఆమెను పెళ్ళి
చేసుకోవడం పెద్ద విచిత్రంగా చెప్పుకుం
టున్నారు. అచ్చు ఉమ్మకు ఇది “నాలుగో
పెళ్ళి మాత్రమే” అని వార్త!

తమ్ముణ్ణి చదివించాను. ఈ మధ్య కాలంలో
పెళ్ళిని గూర్చిన ప్రస్తావన మర్చిపోయినట్టుగా
ఉంది అమ్మ. సతీష్ ను నిలుపుకున్న హృదయం
మరొకరికి స్థానం ఇవ్వడానికి అంగీకరించలేదు.

తమ్ముడికి ఉద్యోగం దొరికిన తరువాత
మళ్ళీ నా పెళ్ళి ప్రసక్తి తెచ్చింది అమ్మ.

“ఏమే ఇంకా ఎన్నాళ్ళిలా?” అన్నది ఒక
నాడు.

“నా జీవితం ఉన్నంతకాలం!” మొండిగా
సమాధానం చెప్పాను.

“నువ్వు అడదానివన్న సంగతి గుర్తుందా?
ఏనాడో ఒకనాడు భర్త అనే కల్పవృక్షభాయకింద
ఉంటేనే గౌరవం!” మందలిస్తూ హితబోధ
చేసింది అమ్మ.

ఆ తర్వాత ఎప్పుడు నా పెళ్ళిమాట వచ్చినా
నేను ఆ ప్రస్తావనను అంతటితో తుంచేసేదాన్ని.

కాని, ఆలోచించిచూస్తే అమ్మ అంటున్న
దాంట్లోనూ, అరుణ రాసిన దాంట్లోనూ కొంతరో
కొంత సత్యం లేకపోలేదు. అయిపోయినదానికి
చింతించడం కన్నా, ప్రస్తుత జీవితంతో రాజీ
పడడం మంచిది. నాకు ఒక నీడలో విశ్రాంతి
తీసుకోవాలనుంది. ఇన్నాళ్ళు ఎండలో పయనిం
చిన జీవితం నీడకోసం తహతహలాడుతోంది.
నేను పెళ్ళి చేసుకునే వ్యక్తి నుంచి నేను ఆశించేది
కేవలం నీడ మాత్రమే.

నాకా సంబంధం ఇష్టమేనని చెల్లెలికి రాయా
లన్న దృఢనిశ్చయంతో లేచి కూర్చున్నాను. □

పున్న వెంకటగిరి జరి చీరలో నుడుట నయాపైసా
అంత కుంకుమ బొట్టుతో వచ్చగా పున్న
శారదమ్మగారిని చూసి 'లక్ష్మీదేవిలా పున్నారు'
అనుకుంది వాహిని.

"పాపం మీ అమ్మగారికి వేళ నున్నీ

శారదమ్మగారి యిల్లు పక్క వీధిలో వుంది.
పల్లాంగు దూరం వుంటుంది. పెద్ద మేడ. అవిద
బిత్త కలెక్టరు చేసి రిటైరయ్యారు. శారదమ్మ
గారి పుట్టింటి వారు కూడా బాగా ధనవం
తులు. ఒక్కరే కూతురవడం వల్ల వాళ్ళ
అన్నీ కూడా కలిసింది. ఆత్యాదునికమైన పద్దతిలో
కట్టబడి వుంది వాళ్ళ మేడ. ముందు బాగంలో
రకరకాల పూలచెట్లతో నువాసనలు వెదజల్లుతున్న
తోట-ఇంటినుంచి గేటుదాకా దారికటూ యిటూ
అకాశాన్నంటుతున్నట్లున్న ఎవర్ గ్రీన్ చెట్లూ-
పక్కనుంచి బాల్కనీ మీదికి పాకి ముచ్చటగా
అల్లుకుని విరగబూసిన మాలతీలూ-ఏదో కొత్త
లోకంలోకి వచ్చినట్లుగా కనిపించింది-గేటు తీసు
కుని లోపలికి అడుగు పెట్టిన వాహినికి.

వీధి మెల్లెక్కి హాల్లోకి వచ్చింది.

వరండాలో కట్టేసి వున్న ఆర్చేషియన్ కుక్క
"భౌ....భౌ...." మంటూ స్వాగత వచనాలు
పలికింది.

కుక్క అరుపుకి బయటికి వచ్చిన శారదమ్మ
గారు, "ఓ....నువ్వా వాహిని! రామ్మా
లోపలికి...." అంటూ సాదరంగా ఆహ్వా
నించారు.

ఇద్దరూ హాల్లోకి వెళ్ళి సోఫాలో కూర్చున్నారు.
వంటి నిండా నగలతో నాలుగు వేళ్ళ వెదల్పు

పుష్పవర్ణి
రీతి

చేసిందట కదూ! ఎలావుందిప్పుడు? అది తెలిక కబురు పెట్టాను—నిన్ను చూసి చాలా కాలమైంది కదాని....బొత్తిగా రావడమే మానేశావు."

"బొత్తిగా తీరుబడి వుండటం లేదండీ!.... పొద్దుస్తమానం ఏదో పనితో సరిపోతుంది. ఈ వేళ మా అమ్మకి మళ్ళీ గుండెల్లో నొప్పి ఎక్కువగా వచ్చింది. డాక్టరుగారు వచ్చి మార్పియూ ఇంజక్షన్ యిచ్చి ఏవో మాత్రలు రాసిచ్చారు."

"ఎలా వుంది పాపం—కాస్త సర్దుకుందా?"

"అ.....ఇంజక్షను యిచ్చాక కొంత నేపటికి నిద్ర పట్టింది. మీరు కబురంపారు కదా, ఒకసారి చూసి వెడదామని యిలా వచ్చాను."

గోడకి తగిలించబడి వున్న సీతారామలని నిలువెత్తు పెయింటింగ్ వేపు తడేకంగా చూస్తూ సమాధానం చెప్పింది వాహిని.

గుమ్మంకి, కిటికీలకి కర్తస్సు, గోడలకి నాలుగు వైపులా పెయింటింగ్స్, ఒక వైపు సీతారామలు, మరొక వైపు లక్ష్మీదేవి నిలువెత్తున పోదోలు కట్టింది వున్నాయి. వాటికి ఎదురుగా వున్న రెండు గోడలకి నీనరీలు గల పెయింటింగ్స్ తగిలించి వున్నాయి. ఒక నీనరీలో పచ్చటి పచ్చికలో కప్పబడ్డ మైదానం, దూరంగా పచ్చటి కొండలు. ఆ కొండల్లోంచి వేగంగా క్రిందికి దుముకుతున్న జలపాతం. క్రింద పడుతున్న జలపాతం నీటిని తనలో కలుపుకుని ముందుకు సాగిపోతున్న నెలయేరు. రెండవ నీనరీలో కొండల మీద సూర్యోదయం, పచ్చటి పచ్చిక మీద అటూ ఇటూ ఆనందంతో చిందులు వేస్తూన్న లేళ్లు, లేత సూర్యుని ఐంగరు కిరణ కాంతులలో తళతళ మెరుస్తూ ప్రవహిస్తున్న నది.

ఐరీదైన సోపాలు, వాటి క్రింద అందమైన కార్పెట్, మధ్య టీపాయ్, దాని మీద మధ్యగా ప్లవర్ వేజ్ లో పూలు. మేడకి తగినట్లే డ్రాయింగ్ రూమ్ కూడా ఎంతో కళాత్మకంగా ఆలంకరించబడి వుంది.

ఏం మాట్లాడాలో తెలిక గది చుట్టూ పరిశీలిస్తూ మౌనంగా కూర్చుండిపోయింది వాహిని.

నెమ్మదిగా, ఎంతో వినయంగా వుండే వాహిని అంటే కారదమ్మగారికి అభిమానం.

"మీ నాన్నగారు కులాసాగా వున్నారా?"

"ఏదో అలాగే వున్నారండీ. రెక్కాడితేగని

దొక్కాడదు కదా!" అంటూ మెల్లగా నవ్వింది వాహిని. "ఆయనకి ఈ మధ్య ఒండ్లో అంత దాగుండటం లేదు. డిప్యోగం చెయ్యకపోతే కుదరదు. ఏదో అలాగే బండి లాక్కుని వస్తున్నారు."

"పాపం! మీ నాన్నగారికి జీతం ఏ మాత్రం వస్తుందేమిటి?" ప్రి సహజమైన కుతూహలంతో అడిగారు కారదమ్మగారు.

"నూటయ్యై యిస్తారు."

"అన్ని ఐర్దులూ అందుకోనే అన్నమాట." ఆశ్చర్యపోతూ అంది కారదమ్మ. తను రెండు రోజువారీ కట్టుడు చీరలకు పెద్దే డబ్బుతో ఒక సంసారం నెలంతా గడుపుకొస్తుందనే విషయం అవిడకి ఆశ్చర్యాన్ని సానుభూతిని కలిగించింది.

"పాపం అందుకే పనిమనిషిని కూడా పెట్టుకోలేదనుకుంటాను. అటు మీ అమ్మగారికి అనారోగ్యం—ఇటు తమ్ముళ్ళు, చెల్లాయిలు చిన్న చిన్న పిల్లలు. ఇంచెడు పనీ నువ్వే చేసుకు రావాలి కాదోలు పాపం....!" అన్నారు జారిగా కారదమ్మగారు.

అవిడ సానుభూతి మాటలకి కదిలిపోయింది వాహిని. "కాస్త వొండ్లో దాగుంటే మా అమ్మే వందిపెరుతుంది. మేము వద్దించుకుంటాం. తీరిక వున్నప్పుడు వాణి కూడా కాస్త సాయం చేస్తూ వుంటుంది."

"నిజంగా వాహిని నా కెంతో ఆశ్చర్యం వేస్తోందమ్మా! అంత తక్కువ జీతంతో మీ యింటిల్లిపాదీ ఎలా గడుపు కొస్తున్నారో అని...."

విషాదంగా నవ్వింది వాహిని.

"నిజమే! మీకు ఆశ్చర్యంగానే వుంటుంది. ఒక్క మేమే కాదు—మాలాంటి కుటుంబాలు అసంఖ్యాకంగా వున్నాయి మనదేశంలో. చాలి చాలని జీతాలతో—ఆ వచ్చే జీతాన్ని రోగాలకయే ముందులకి, చదువులకి, యిండ్లో ఐర్దులకి ఎలా

పెదవ్వండి
రిచ్చలక్ష్మీదేవి

సర్దుబాటు చెయ్యాలి పాటబోక సతమతమయ్యే మా నాన్నలాంటి దురదృష్టవంతులు లక్షలాదిగా వున్నారు " అంటూంటే వాహని కంఠం బొంగురు పోయింది. కళ్ళ వెంట నీళ్ళు గిరున తిరిగాయి. చప్పున తల వంచుకుని చెంగుతో కళ్ళు వాస్తుకుంది.

వాహని వీపు మీద అనునయంగా నిమిరారు శారదమ్మగారు.

" విచారించకమ్మా వాహని! రోజులెప్పుడూ ఒక్కలాగే వుండవు. మీకూ మంచి రోజులు రావచ్చు."

" భవిష్యత్తులో అటువంటి సూచనలేవీ కనిపించడం లేదండీ!" అని నిట్టూర్చింది వాహని.

" మావయ్యగారు యింట్లో లేరా?"

" ఎవరో స్నేహితుడి యింటికి వెళ్ళి వస్తానని వెళ్ళారు."

" ఇక వెళ్ళొస్తానండీ! తమ్ముళ్ళు, చెల్లాయిలు స్కూలునించి వచ్చే వేళయింది." లేస్తూ అంది వాహని.

" వుండమ్మా....బొట్టు పెడతా " అంటూ రోపరికి వెళ్ళిన శారదమ్మగారు ఒక బుట్టెడు ఐత్రాయి పళ్ళతో తిరిగి వచ్చారు.

" ఇప్పుడివన్నీ ఎందుకండీ....?" అని మొహమాట పడుతున్న వాహనిని చూసి, " నిన్ను తోటలోంచి వచ్చాయి. రోజూ అమ్మగారికి రసం తీసి యిస్తుండు, మంచిది." అని బొట్టు పెట్టి వాహనికి పళ్ళ బుట్ట అందించారు శారదమ్మగారు.

మొహమాట పడుతూనే బుట్ట అందుకుని " వెళ్ళొస్తానండీ " అని యివతలకి వచ్చి మెట్లు దిగి గేటు తలుపు తీస్తూంటే వెనక అడుగుల చప్పుడు వినిపించింది. గేటు తీసుకుని అవతలికి వెళ్ళి తిరిగి గేటు వేయబోతూ తలెత్తి చూసిన వాహనికి యింట్లోంచి వేగంగా నడిచి వస్తూన్న శారదమ్మగారి అద్భాస ప్రకాష్ కనిపించాడు. తనని చూడగానే కళ్ళు వాల్చుకుని వెళ్ళబోతున్న వాహనిని చూసి, " ఏమిటండోయ్ వాహనిగారూ యీ మధ్య ఎక్కడా తమ దర్శనమే లేదు" అన్నాడు దగ్గరకు వస్తూ.

తెన్నిన్ కోర్టుకి వెళుతున్నాడు కాబోలు రాకెట్ వూపుకుంటూ హుషారుగా నడిచివచ్చాడు. అరడుగుల ఎత్తు, దానికి తగ్గ ఒళ్ళుతో పసిమి రంగులో హుందాగా వున్న ప్రకాష్ ని ఒక్క

క్షణం తల యెత్తి చూసింది.

అతని కళ్ళు చిరిపిగా నవ్వుతున్నాయి. వాటిలో ఏదో ఆకర్షణ వుంది. ప్రకాష్ తనని పలకరించడం యిదే మొదటిసారి. ఇంతకుముందు దూరం నించి చూడటమే కాని, తానుగా ఎప్పుడూ పలకరించలేదు.

తల వంచుకుని మెల్లగా నవ్వి, " యింట్లో తీరుబడిలేక....అమ్మకి ఒంట్లో కూడా బాగుండటం లేదు " అని మాత్రం సమాధానమిచ్చి " వస్తాను " అంటూ గబగబా నడిచి వెళ్ళి పోయింది వాహని.

కొంతదూరం వెళ్ళి అనాలోచితంగా వెనుదిరిగిన వాహనికి వున్న చోట నిలబడి తనవైపు తడేకంగా చూస్తూన్న ప్రకాష్ కనిపించాడు. వాహనిని చూసి మదురంగా మందస్మితం చేశాడు.

వాహని గుండె దుల్లుమంది. ఆమె హృదయం రెట్టింపు వేగంతో కొట్టుకోసాగింది. గిరుక్కున యిటు తిరిగి తడబడుతున్న అడుగులతో నడిచి వెళ్ళింది వాహని.

చిరునవ్వుతో ఆమెను చూస్తూ నిలబడ్డాడు ప్రకాష్.

వాహని యింటికి వెళ్ళేటప్పటికి వర్తనమ్మ లేచేవుంది. తమ్ముళ్ళు, చెల్లాయిలు స్కూళ్ళనుంచి వచ్చేసారు.

" ఎక్కడికెళ్ళావమ్మా వాహని!" నీరసంగా అడిగింది వర్తనమ్మ.

" శారదమ్మగారింటికమ్మా. అవిడ ప్రొద్దుట కబురుపెట్టారు. నువ్వు నిద్రపోతున్నావుకదా అని నాన్నతో చెప్పి వెళ్ళాను. నీకు రోజూ రసం తీసి యిమ్మని శారదమ్మగారు ఐత్రాయి పళ్ళు యిచ్చారమ్మా....!" అంటూ పళ్ళబుట్ట మంచం పక్కన పెడుతూ " నీకెలావుండమ్మా నెప్పి....? కాస్త సర్దుకుందా?" అని అడిగింది అనునయంగా.

" పరవారేదమ్మా-చాలావరకు తగ్గిపోయింది. దాక్టరుగారు చాలా మంచి మందు యిస్తారు" అంది వర్తనమ్మ.

ప్రకాష్ తనతో మాట్లాడిన విషయం అమ్మతో చెప్పనా వద్దా అని కాస్తేపు తటపటాయించి చివరకి మానేసింది వాహని. మొదటి సారిగా ప్రకాష్ తనతో మాట్లాడిన తీరులో అందమూ వుంది; అతను తనవైపు చూసినచూపులో అనిర్వచనీయమైన ఆకర్షణ వుంది. అతను తనతో

మాట్లాడుతూ వున్నంతసేపూ తనలో ఏదో సంచలనం! ఏనాడూ ఎటువంటి వుద్రేకానికి లోనుగాని తన మనస్సెందుకు ప్రకాష్ ని చూడగానే పరవశించిపోయింది? దీనికి కారణం ఏదేనా పూర్వజన్మ బంధమా?

తనలో తాను నవ్వుకుంది వాహని.

" అదేమిటే నీలో నువ్వు నవ్వుకుంటున్నావు? ఏమయింది-"

" వూరికేనే— " తడబడుతూ అంది వాహని.

" ఏం జ్ఞాపకం వచ్చిందో నీలో నువ్వే నవ్వుకుంటూ ఏం లేదంటావేమిటే-చిత్రం-! నిన్నో యింటిదాన్ని చేస్తే మా బాధ్యత తీరుతుంది. భగవంతుడేం నిర్ణయించాడో—!"

" ఎప్పుడూ అనేలా, నీకెప్పుడూ పెళ్ళిగాడవే నేనేం పెళ్ళి చేసుకోను." అనలేదు వాహని. తల్లి వేపు చూసి చిరునవ్వు నవ్వి, లేచి రోపరికి వెళ్ళి పోయింది-స్కూళ్ళనించి వచ్చిన పిల్లలకి కావీలు యివ్వడానికి.

2

రోజులు గడుస్తున్నాయి. మందులు, యింజక్షన్లతో వర్తనమ్మ ఆరోగ్యం కాస్త కుదుట పడింది.

వాహని అన్నీ సిద్ధం చేసి పెడితే పొయ్యి దగ్గర కూర్చుని ఆమె వంట చేస్తోంది. ఈ రోపల పై పనులు చేసుకు వచ్చిన వాహని అందరికీ వడ్డిస్తుంది.

రామవయ్య పెళ్ళి సంబంధాలకోసం చెప్పులరిగేలా తిరుగుతున్నాడు. తన తాహతుకి తగ్గ సంబంధమేదీ కనిపించడం లేదు.

ఆరోజు సాయంత్రం పిల్లలంతా అడుచుండుకు వెళ్ళారు. వర్తనమ్మ మంచం మీద కూర్చుని రామాయణం చదువుకుందోంది. వాహని—తల్లి దగ్గరకి వచ్చి " అమ్మా నేనలా గుళ్ళోకి వెళ్ళి వస్తా." అంది.

" చీకటి పడకుండా వచ్చేయ్ " అంది వర్తనమ్మ.

" అలాగేనమ్మా - త్వరగానే వచ్చేస్తాను " అంటూ చెప్పులేసుకుని మెట్లు దిగింది వాహని.

త్రిపుర నుందరీ డేవి ఆలయం రెండు పల్లాంగుల దూరంలో వుంటుంది. ఇళ్ళు దూర

దూరంగా వుండటం వల్ల ఆలయంలో ఎంతో ప్రశాంతంగా వుంటుంది.

గోధూళి వేళ కావడం వల్ల మందలు మందలుగా అవుతూ, గేదెలూ యిళ్ళ మొహం పడుతున్నాయి. పశువుల కుర్రాళ్ళు మధ్య వున్న పశువుల మీద కొందరూ, చివర వున్న పశువుల మీద కొందరూ ఎక్కి గుర్రాలమీద స్వారి చేస్తున్నంత తీవిగా వెళుతున్నారు.

వాహిని చీర కొంగు భుజాలమీదుగా లాక్కుని రోడ్డుమీద వారగా నడవ సాగింది.

గేదెలమీద కుర్రాళ్ళు స్వారి చేస్తున్న తీరు చూసి నవ్వాల్సింది వాహినికి.

కలిగిస్తారు. రచయితలు తమ రచనల్లో మనసు తీరా వర్ణిస్తారు.

అందరినీ ఆకట్టుకునే సంధ్యారాగం వాహిని మనస్సుని కూడా ఆకట్టుకుంది. కాని - ఏరకంగా ఆ దృశ్యాన్ని శాశ్వతం చేసుకుందుకూ ఆమె కవకాలులేవు. ఆయినా సౌందర్యానికి స్పందించే హృదయం ఆమెకు వుంది. పడమటి సంధ్యారాగాన్ని చూసిన ఆమె మనస్సు స్వేచ్ఛా వాయువులు వీచే చోట రేత గడ్డి చివుళ్ళను చూసిన రేడి పిల్లలా గంతులు వేసింది. ఆనందంతో వుప్పొంగింది.

దేవాలయం సమీపించింది.

హారతి కళకద్దుకున్నాక పక్కకి తల తిప్పి చూసింది ఆమె.

చిరునవ్వుతో తననే చూస్తున్న ప్రకాష్ కనిపించాడు.

వెంటనే తల తిప్పేసుకుంది. ఆమె మనస్సులో మళ్ళీ సంచలనం ప్రారంభమైంది. పూజారి యిచ్చిన ప్రసాదాన్ని తీసుకుని వేగంగా స్పందిస్తున్న హృదయాన్ని అదుపులోకి తెచ్చుకుందుకు ప్రయత్నిస్తూ ఆలయం బయటికి వచ్చింది వాహిని.

"వాహిని-!" ఆర్థంగా వున్న పియపు విని చలించిపోయింది వాహిని. కాళ్ళకి బంధం పడ్డట్టు వున్న చోటునే నిలబడిపోయింది.

మరు నిమిషంలో ఆమెను కలుసుకుని పక్కగా నడవసాగాడు ప్రకాష్.

తమనిద్దరినీ ఎవరైనా గమనిస్తారేమో అన్న విగ్గుతో తల వంచుకుని నడవసాగింది వాహిని.

"ఈమధ్య మా ఇంటికి రావడం మానేసారే!"

"ఏం లేదు - పూరికేనే-" మెల్లగా అంది వాహిని.

'కారదమ్మగారింటికి యంతకాలంగా వెళ్ళక పోవడం కేవలం ఆతని వల్లే'నని ఎలా చెప్పగలడు? ఆతన్ని చూడగానే తన మనస్సులో చెలరేగే భావ సంఘర్షణని బరించలేక వాళ్ళింటికి వెళ్ళడం మానివేసింది. ప్రకాష్ అందరాని పండని, తన వంటి బీదయింటి పిల్ల కతడు ఆకాశంలో జాబిల్లి అనీ తెలుసు గనుకనే, ఆతడిమీద తన మనస్సు పెంచుకుందుకు ప్రయత్నిస్తున్న ఆకాలతని వ్రేళ్ళతో పెకిలించి వేయాలనే నిర్ణయానికి వచ్చింది. ఇవన్నీ-యివన్నీ ప్రకాష్ తో తను ఎలా చెప్పగలడు?

"పూరికేనే అని దాచెయ్యకండి." కొంచెగా నవ్వేడు ప్రకాష్. "అమ్మ కూడా అంది మీరు బొత్తిగా రావడం మానేసారనీ-తనకేం తోచడం లేదనీ-"

ఏం మాట్లాడాలో తోచని వాహిని మౌనంగా నడవసాగింది.

"వాహిని....ఇక్కడ ప్రశాంతంగా ఎంతో బాగుంది. ఆ కోనేటి దగ్గర కాస్తేపు కూర్చుందాం. రండి" మృదువుగా అన్నాడు ప్రకాష్.

ఆకాశంవేపు చూసింది వాహిని. మసక చీకట్లు కమ్ముకొస్తున్నాయి.

"చీకటవుతోంది. తమ్ముళ్ళు బోజనానికి వస్తారు" అంది వేలికి చీరకొంగు మెలిపెడుతూ.

గత సంవత్సరం 'దీపావళి'కి 'పవిత' జరిపిన నవలల పోటీలలో రెండవ బహుమతి (రూ. 2,500) పొందిన ఈ నవల-'తెల్లవారవి రాత్రి'ని రాసిన పెదపూడి రాజ్యలక్ష్మిదేవి, భర్త ఉద్యోగరీత్యా ఒరిస్సా రాష్ట్రంలోని 'కేంద్రవదా'లో వుంటున్నారు. అక్కడ కాలేజీలో ఆయన 'రీడర్ అండ్ హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ ఇంగ్లీష్'గా పనిచేస్తున్నారు. రాజ్యలక్ష్మిదేవి-పుట్టినది పెరిగినది అంకా-కూర్పు గోదావరిజిల్లా 'కువి'లో. "మా కుటుంబంలోని పెద్దలందరూ సాహిత్యప్రియులు కావడంతో ఆ గారి వాకు కూడా సోకింది. శ్రీవారు కూడా సాహిత్యపిపాసి కావడంతో, నాకు మరింత ప్రోత్సాహం లభించింది" అంటా రామె. రాజ్యలక్ష్మిదేవి ఎనిమిదేళ్ళుగా కథలు, వాటికలు, వ్యాసాలూ రాస్తున్నారు. ఆమె వివిధ రచనలు 150కి పైగా ఇంతవరకూ వివిధ పత్రికల్లో

వచ్చినట్లుగా ఆమె తెలియజేస్తున్నారు. కొత్త కొత్త వుత్తరాలు చదవడం, కొత్త వంటకాలు వ్రాయటం చదవడం, పిల్లలకి చదువులు చెప్పడం-తమ ఇతర వ్యావకాలుగా రాజ్యలక్ష్మిదేవి తెలియజేగారు.

రంగు రంగుల కలనేత చీర కట్టుకున్న సంధ్యదేవి చూపడులకు పరవశత్వం కలిగించేలా అపురూప లావణ్య విలాసాలలో రవిరాజుకి స్వాగతం చెప్పడానికి వచ్చింది. వియోగానంతర సంయోగానికి ఆనందంతో వుప్పొంగిన దినకరుడు ఆమెను తన కౌగిల్లోకి తీసుకుని ప్రియవచనాలు చెబుతూ చెట్లవాటుకి జారిపోతున్నాడు నెమ్మది నెమ్మదిగా.

అటువంటి అద్భుత దృశ్యం చూసి ప్రేరేపితులైన కవులు కవితలు అల్లుతారు. గాయకులు అద్భుతగానం చేస్తారు. చిత్రకారులు కుంచెలతో కాన్వాస్ మీద ఆ దృశ్యానికి శాశ్వతత్వాన్ని

ఆలయం దగ్గర్లోనే వున్న దుకాణంలో వువ్వలూ, ఆరటి పళ్ళూ కొనుక్కుని రోవలికి వెళ్ళింది. గర్భగుడికి ముమ్మారు ప్రదక్షిణ చేసి గుళ్ళోకెళ్ళింది.

అప్పటికే పూజ పూర్తయింది. దేవికి హారతి యిచ్చి అందరికీ చూపిస్తున్నాడు పూజారి.

భగవత్ సాన్నిధ్యంలో వాహిని మనస్సు ఆలోకికానుభూతికి లోనయింది. భక్తితో చేతులు జోడించింది.

హారతి తన దగ్గరకి రావటంలో రెండు చేతులు అదే సమయానికి హారతి కళకద్దుకునే వ్రయత్నంలో తన చేతులను స్పృశించడం గమనించి,

“వెళుదురుగాని, ఒక్క అయిదు నిమిషాలు” అభ్యర్థిస్తున్నట్లున్న ప్రకాష్ కంఠస్వరానికి కరగి పోయిన వాహిని మరి అద్దు చెప్పలేక అతడిని అనుసరించింది.

కోనేటి దగ్గర అతి ప్రశాంతంగా వుంది.

దానిగట్టున తెల్లపావురాలు చూడముచ్చటగా అటూ ఇటూ తిరుగుతున్నాయి.

ప్రకాష్ పాంట్ జేబులోంచి బియ్యపు గింజల్ని గుప్పెటతో తీసి వాటిముందు చల్లాడు. అవి ఆత్రంగా వచ్చి బియ్యపు గింజలను ఏరుకు తినసాగాయి.

చిత్రంగా చూస్తూ అజంతా శిల్పంలా నిలబడ్డ వాహినిని చూసి నవ్వి. “నాకీ పావురాలంటే ఎంత యిష్టమో చెప్పలేను. వాటిని చూస్తుంటే మనస్సుకెంతో శాంతిగా వుంటుంది. నేను గుడికి ఎప్పుడు వచ్చినా బియ్యం తెచ్చి యీ పావురాళ్ళకు వెయ్యటం అలవాటు”

కోనేటి పైమెట్టును రుమాలుతో దులిపి “కూర్చోండి” అన్నాడు ప్రకాష్.

మోకాళ్ళచుట్టూ చేతులు పెనవేసుకుని కుందనపు బొమ్మలా కూర్చుండి వాహిని. అతడి మాటను కాదనలేక వచ్చిందేకాని ఎవరైనా చూస్తారేమోనని బెదురుగానే వుండామెకు.

వాహిని ఆ రోజునలు గ్రహించినట్లుగా “వాహినీ....! మిమ్మల్ని యిక్కడికెందుకు తీసుకువచ్చానా అని అలోచిస్తున్నారుకదూ! నా హృదయవేదనను మీకు నివేదించు కుందామని.”

ఉలిక్కిపడి సంభ్రమంగా చూసింది వాహిని.

ఆమె కళ్ళలోకి చూసి మధురంగా మందస్మితం చేసాడు ప్రకాష్.

అతని చూపులకు తట్టుకోలేని వాహిని తలవంచుకుంది.

“వాహినీ....!” మృదువుగా సంబోధించాడు ప్రకాష్.

ప్రకాష్ తన పేరును వుచ్చరిస్తూంటే ‘వాహిని’ అన్న మూడక్షరాలు ఏదో కొత్తదనం, ఏదో మధురిమ సంతరించుకున్నట్లుగా అనిపించింది వాహినికి.

“ఏం చెప్పమంటారు! ఏ క్షణాన మిమ్మల్ని చూసానో, ఆ ముహూర్తం ఎటువంటిదో కాని నా మనస్సంతా మీరే ఆక్రమించుకున్నారు. మీరు

లేని నేను శూన్యం. మీరు కనిపించిన క్షణాలు పెన్నిది దొరికిన పేద చందం. మళ్ళీ మీరు కనుమరుగవగానే మనస్సంతా చెప్పలేని నిరాశా నిస్పృహలతో నిండిపోతుంది. మళ్ళీ వెన్నెల ఎప్పుడూ అని ఎదురు చూస్తూంటాను. శరత్ చంద్రికలా ఒకమారు కనిపించి నా హృదయంలో వెలుగులునింపి అంతలోనే అంతర్ధానమౌతారు.”

ప్రకాష్ మాటలు వాహిని అంతరంగంలో తుపానుని సృష్టించాయి.

తలయెత్తి అతని వైపు చూసింది వాహిని.

వశీకరణంలాంటి చిరు నవ్వుతో ఆమెనే తదేకంగా చూస్తూ మాట్లాడుతున్నాడు ప్రకాష్. అతడి కళ్ళు నవ్వుతున్నాయి. వాటిలోని ఆప్యాయత వాహినిని కరగించి వేస్తోంది.

పరవశత్వంలోంచి మేల్కొన్న వాహిని తల వంచుకుని “మీరు....మీరు....ఏం మాట్లాడు తున్నారో తెలిసే మాట్లాడుతున్నారా?” అంది.

“నిద్రలో కూడా పొరపాటుగా మాట్లాడను” నిశ్చలంగా అన్నాడు.

“నిద్రలో కూడా యిలాగే మాట్లాడుతూ మిమ్మల్ని మీరు సమర్థించుకుంటూ వుంటారు కాబోలు.”

“మగవాణ్ణి ఎలా మార్చడానికైనా శ్రీ తత్వం కన్న వేరే విధానం లేదు. శ్రీ పేరులో మాత్రం అదిలే కాని శక్తిలో ప్రబలే.”

—వందూరి సుబ్బంశ్రీదేవి

“సమాజములో శ్రీ పురుషునికి సహాయకు రాలేకాని, దాసి కాదు. పురుషుని చేతిలో యిష్టము వచ్చినటుల యాడి పారవేయు యాటవస్తువు కాదు. అర్థాంగి అను మొదలగు బిరుదులునిచ్చుట శ్రీలను మోసపుచ్చుటకా? ప్రతి విషయమునందును శ్రీ తన జన్మ సిద్ధములైన యధికారములు పొందజాలదా?”

—యేర్లగర్ల చిలకమ్మ

“నిద్రలో కూడా ఒకవేళ నేనిలాగే మాట్లాడితే అది నా తప్పుకాదు. ఎంచేతంటారా? నిద్రపోయేటప్పుడు పిలవకుండానే నాదేవి కళ్లో కనిపిస్తుంది. నన్ను కన్విన్లుంది. చివరికి అందకుండా అంతర్ధానమౌతుంది. నేను పిలవకుండా వచ్చి, నా మనస్సు మీద అధికారం సంపాదిస్తే ఆ తప్పు నాదా చెప్పండి” అన్నాడు ప్రకాష్ అతి అమాయకంగా మొహం పెట్టి.

తలయెత్తి చూసిన వాహిని అనుకోకుండానే పక్కమని నవ్వేసింది.

“నన్ను చూసి నవ్వుతున్నారు కదూ! నవ్వండి. నవ్వండి. నాలాగే మీకూ జరిగి, వో చిన్నవాడు మీరు పిలవకుండానే మీ కలలోకి జబర్దస్తీగా జొరబడిపోయి, మిమ్మల్ని లాలించి, మీ మనస్సులో యింత పిసరు కూడా చోటు మిగల్చకుండా అంతా తానే ఆక్రమించేసి చివరికి మీరు మాట్లాడేలోపుగానే మరి అందకుండా అంతర్ధానమైపోతే అప్పుడు తెలుస్తుంది మీకు నేనెంత బాధపడేదీ....!”

మందస్వరంతో మృదు మధురంగా సాగి పోతున్న ప్రకాష్ వాక్రవహానికి వాహిని గులాబీ చెక్కిళ్ళు మరింత ఎరుపుదనాన్ని పులుము కున్నాయి. ఆమె సోగ కన్నులు మరింత ఆళ్ళ ర్యంతో మరింత పెద్దవయ్యాయి.

“మీరు....మీరు....నాకిదంతా అయోమయంగా వుంది.” తడబడుతూ అంది వాహిని.

మధురంగా నవ్వేడు ప్రకాష్.

“నేను మన యిద్దరికీ సంబంధించిన ఒక మధుర రహస్యాన్ని చెబుతున్నాను. ఇదంతా కల అనుకుంటున్నారా?” చప్పున వాహిని వైపు వంగి ఆమె బుగ్గని మెరుపులా ముద్దు పెట్టు కున్నాడు.

దిగ్రాంతి చెంది, చెంప మీద చేత్తో రాసు కుంటున్న వాహినినిచూసి, “ఇప్పుడు తెలిసిందా. యిదంతా సత్యమేననీ - కల కాదనీ....” చిలిపిగా నవ్వేడు.

అనుకోని యీ మెరుపుదాడికి వాహిని మొహం పారిపోయింది. కాని ఆమె నరాల్లో ఏదో సంచలనం ప్రారంభమైంది. ఆమెలోని అణు వణువు జాగృతం కాసాగింది.

మనసును అదుపులో పెట్టుకుంటూ ప్రయత్నిస్తూ హఠాత్తుగా లేచి నిలబడింది వాహిని.

“నాలాంటి ఆడపిల్ల బ్రతుకుతో చెలగాటం మంచిది కాదు. నక్కకి నాగలోకానికి వున్నంత దూరం వుంది మన యిద్దరి మధ్యా” అనేసి అక్కడ నించి వెళ్ళబోతున్న వాహిని చెయ్యి చనువుగా పట్టుకుని ఆపాడు ప్రకాష్.

వదిలించుకోవటానికి వాహిని ఎంత గింజు కున్నా పట్టు మరింత దిగించి తన దగ్గరగా కూర్చోపెట్టుకున్నాడు ప్రకాష్.

చెయ్యి విపరీతంగా నెప్పి పుట్టడంతో వాహినికి కూర్చోక తప్పలేదు.

“వాహిని....!” అమె ముంగురులు ఆప్యాయంగా వెనక్కి తోస్తూ అన్నాడు ప్రకాష్.

“నా మాట నమ్ము వాహిని! నేను నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటాను. మా అమ్మ నా మాట తెప్పుడూ అద్దు చెప్పుదు. సమయం చూసి మన గురించి అమ్మతో మాట్లాడతాను.” అంటున్న ప్రకాష్ వైపు ఆప్రయత్నంగా చూసింది. ఆ చూపులో ఎంత ఆరాధన....! ఎంత కృతజ్ఞత....!

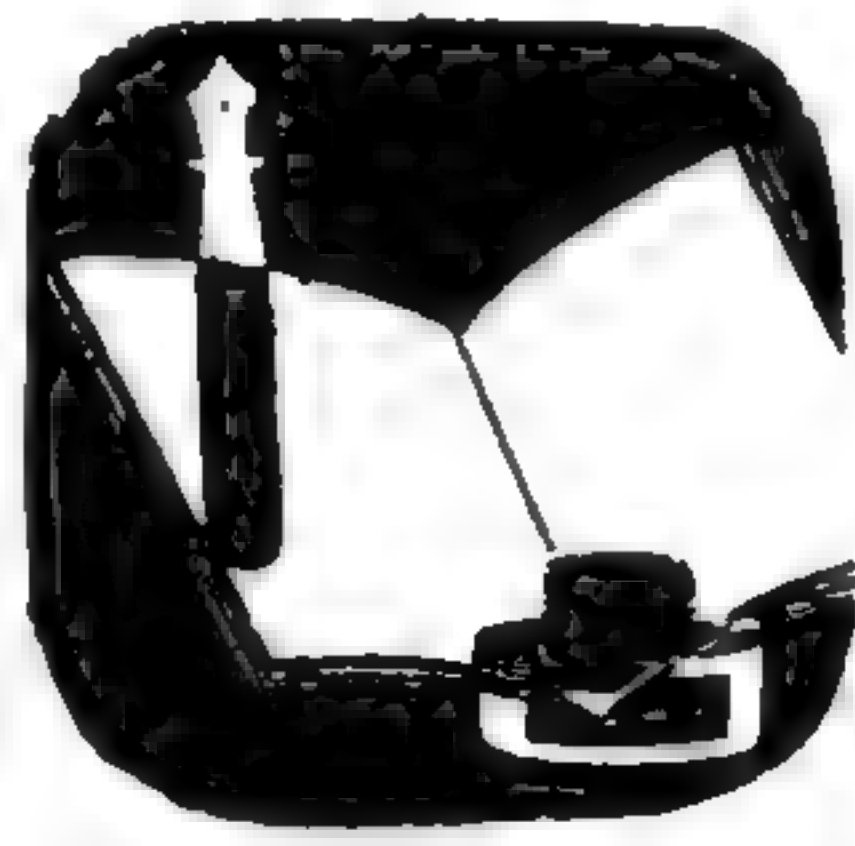
“నేనెంత అదృష్టవంతురాలిని....! దారి పక్క పడి వున్న గడ్డిపువ్వుని మీరు గులాబీగా మార్చాలని చూస్తున్నారు.” అంది ఆర్థంగా వాహిని.

“లేదు. మట్టిలోని మాణిక్యాన్ని తీసి దుమ్ము దురిసి ప్రకాశించేలా చెయ్యాలనే నా ప్రయత్నం.”

“దాలా కాలంగా మన రెండు కుటుంబాల మధ్య వశీకరణం వుంది కాని నేను మీ గురించి ఎన్నడూ ఆలోచించలేదు. మీరు గగనకుసుమంగా భావించి మీ తాలాకు ఆలోచనల నెప్పుడూ మనస్సులోకి రానివ్వలేదు. నాకది కలా నిజమూ అనిపిస్తోంది.” అంది మెల్లగా వాహిని.

“ఇంకా సందేహంగానే వుందా వాహిని....” వాహినిని రెండు చేతులతోనూ చుట్టేసి దగ్గరగా లాక్కుని బలంగా గుండెలకి హత్తుకున్నాడు. అమె గులాబీరంగు పెదవులను తీసి నోటితో మూసి వేసాడు. ప్రతిఘటించడానికెంత మాత్రం బలంలేని దానిలా అతని చేతుల్లో బొమ్మలా వుండి పోయింది వాహిని. తనలోని బలాన్నంతా అతడు పీల్చి వేస్తున్నట్లు, బదులుగా తన శరీరంలో ఏదో నూతన చైతన్యాన్ని నింపుతున్నట్లు అమెకు అనిపించసాగింది.

“ఈ క్షణం కాళ్ళతలమైతే—ఇది కల కాకుండా చెయ్యి తల్లి! నాకు కావల్సినదేమిదో యిప్పుడే తెలిసింది. నీ సమక్షంలో హఠాత్ అద్దుకునే

అనకాపల్లి

అర్చన

[రచన: వాసిరెడ్డి పీకాదేవి. వెల: రూ 3-50; పేజీలు: 128; ప్రచురణ: ఎమ్. కేశవచలం అండ్ కంపెనీ, సుంకురామచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1]

“ఈ దేశంలో నీతల్లి. నుమతుల్ని ఆదర్శంగా చూపిస్తూ ఆడదాని జీవితాన్ని సరకప్రాయం చేస్తున్నారు. పాతివ్రత్యం పేరుతో నాలాంటి అభాగినులు ఎంతమంది మగవారి దౌర్జన్యానికి గురి అవుతున్నారో! నువ్వైనా ప్రీని గౌరవించటం నేర్చుకోరా తమ్ముడూ!” అంటూ అర్చన వ్రాసిన ఉత్తరంతో తరుణ్ ప్రీని సానుభూతితోనూ, సహృదయంతోనూ అర్థం చేసుకొని గౌరవించాలనుకుంటాడు.

“వ్యభిచరించే ఆడవాళ్ళు సంఘానికి చీడపురుగులు” అనిన స్నేహితుడి మాటకు సమాధానంగా... “అవును. కొయ్యకు చేప వున్నంతకాలం చీడ

పట్టదు. చేప చచ్చిన కొయ్యకే చదలు పడుతుంది. అలాగే సంఘంలో బలహీనత ఏర్పడినప్పుడు చీడ పురుగులు తయారవుతాయి. అలా జరగకుండా వుండాలంటే ఈ సంఘాన్ని పునాదుల్లో కూల్చి వెయ్యాలి. బలమైన కొత్త వ్యవస్థ రావాలి” అంటాడు తరుణ్ వ్యభిచారిణులపట్ల సానుభూతితో.

“నా బిడ్డకు తండ్రెవరన్నది మీకు అనవసరం. ప్రీ తల్లి కావటం సహజ ధర్మం. సృష్టి నియమం. అందుకు మీ ముందు సంజాయిషి ఇచ్చుకోవల్సిన అవసరం నాకు లేదు. ఇది నా స్వంత విషయం. నా బిడ్డను నేను పోషించుకోగలను.” అని మగవాడిచేత మోసపోయిన ఆడది తిరగబడాలని, అప్పుడే మగవాడు మరోలా ప్రవర్తిస్తాడని, అప్పటికి కాని జీవితపు విలువలు మారవని ప్రీ జాతిపట్ల గౌరవాన్ని పెంపొందించుకున్న తరుణ్ చేత రచయిత్రి చెప్పిస్తారు.

ప్రీ, పురుషుల్ని ఇద్దర్నీ సమానంగా చిత్రించే మానవతావాదంతో, కొత్త విలువలతో సాహిత్య సృష్టి జరగాలని, ప్రీ జాతికి సరైన గౌరవం ఇవ్వాలనే రచయిత్రి ఆవేశం, ఆవేదన వాతకులు అర్థం చేసుకుంటే ఈ రచన సఫలీకృతమైనట్లే.

సమయాన మా యిద్దరికీ కరస్పర్శ కలిగింది. నీ ఆలయ ప్రాంగణంలో పవిత్రమైన కోనేటి వొడ్డున కరగ్రహణం జరిగింది. తల్లి....: త్రిపురసుందరీదేవీ....! మా యీ కలయికకు నువ్వే ప్రత్యక్ష సాక్షివి. నేను ఏ నాడూ నిన్నేదీ కోరలేదు. ఈనాటి నా కోరిక నిజమయ్యేలా అనుగ్రహించు. భార్యా భర్తలమై కలకాలం సుఖంగా జీవించేట్లు మమ్మల్ని సుగ్రహించు తల్లీ!”

చివరి కఠికస్థం మీద యిద్దరి పెదవులూ విడివడ్డాయి.

పరవశత్వంలోంచి బయటపడి కళ్ళు తెరిచింది వాహిని.

ప్రకాష్ ని చూసిన అమె కళ్ళు నిగ్గుతో వారిపోయాయి. అమె మోహం వింత కాంతితో వెలిగిపోతోంది.

“నేను వెడతాను,” అంది నునుసిగ్గుతో పట్టు విడిపించుకుందుకు ప్రయత్నిస్తూ.

“కాని....ఎలా.... నిన్ను వదలే కుండా వున్నానే!” వాహినిని మరింత గాఢంగా హృదయానికి హత్తుకుంటూ అన్నాడు ప్రకాష్ బ్రతి మాయతున్నట్లుగా.

“ఉహూ....వదలండి...చీకటవుతోంది.”

“మరి మా యింటికి వస్తూ వుంటావా?”

తలూపింది వాహిని.

“ఏదీ—చేతిలో చెయ్యేసి ప్రమాణం చెయ్యి. తరుచు వస్తానని.”

ప్రమాణం చేసింది వాహిని.

మరోమారు వాహినిని గాఢంగా హృదయానికి హత్తుకుని, చుంబించి మరీ వదిలాడు ప్రకాష్.

తెల్లటి చీరలో వాహిని దేవకన్యలా నడిచి వెడుతూంటే—నాజాకుగా—పొడవుగా దంతపు బొమ్మలావున్న వాహిని—అమె సన్నటి నడుము మీద అటూ యటూ పూగిసలాడుతున్న పొడుగాటి జడనీ దీక్షగా చూస్తూ అమె వెనకగా తనూ నడవసాగాడు ప్రకాష్. [నశేషం]

స్త్రీలు కూడా నేరాలు చేస్తారా?

సమతి కూతురిని హత్య చేసిన అమరావతి కథ

అదొక గ్రామం. ఆ గ్రామంలో ఉన్న ఎన్నో కుటుంబాలలో చిన్నప్పన్ కుటుంబం కూడా ఒకటి. చిన్నప్పన్ కు ఇద్దరు పిల్లలు. భార్య మారియమ్మ మరణించడంతో ఆ పిల్లలను పెంచే భార్య చిన్నప్పన్ మీద పడింది.

ఒకసక్క కూలినారి చేసుకుంటూ మరోసక్క ఆ ఇద్దరు పిల్లలనూ పెంచడం అతనికి ఎంతో కష్టంగా ఉండేది. అయినా అతను మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోలేదు.

చిన్నప్పన్ బంధుమిత్రులు అతనికి మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోమని బోధిస్తూ వుండేవారు. వాళ్ళ సలహాను పాటించి అతను అమరావతి అనే ఆమెను పెళ్ళి చేసుకున్నాడు.

ఆ గ్రామంలో చిన్నప్పన్ ఉన్న యింట్లోనే మరో వాటాలో అతని తమ్ముడు చిన్నప్పన్ కుటుంబం ఉండేది.

అమరావతి చిన్నప్పన్ ఇంటికి వచ్చింది. కాలక్రమాన వాళ్ళకు ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టారు.

చిన్నప్పన్ ఒక్కడి ఆదాయంతో ఆరుమందిని పోషించడం కష్టమైంది. కుటుంబ భారాన్ని భరించలేక అతను తన మొదటి భార్య కొడుకును పొరుగు ఊళ్ళో ఉన్న తన అత్త యింటికి పంపించేశాడు.

చిన్నప్పన్ తో బాటు అమరావతి కూడా కూలి పని చెయ్యడానికి వెళ్ళడం ప్రారంభించింది. కాని కుటుంబ పరిస్థితులలో పెద్ద మార్పు రాలేదు.

అది అలా ఉండగా చిన్నప్పన్ మొదటి భార్య కూతురు-ఏదేళ్ళ పిల్ల పర్వతానికి అమరావతికి

పడేదికాదు. పర్వతం అమరావతిని తల్లిగా గుర్తించలేక పోయింది. అమరావతికి పర్వతం అంటే ఇష్టం లేదు. అందుకని ఆమె పర్వతం గురించి ఎప్పుడూ తప్పులెన్నుతూ ఉండేది. పర్వతాన్ని కొడితేతప్ప ఆమె ద్వేషం. కోపం చల్లారేవి కావు.

సాయంకాలం తండ్రి యింటికిరాగానే సవతి తల్లి తనను కొట్టడం గురించి ఫిర్యాదు చేసేది పర్వతం. అడపాదడపా చిన్నప్పన్ తమ్ముడి భార్యకూడా పర్వతం అమరావతి దగ్గర దెబ్బలు తినడం గురించి అతనికి చెబుతూ ఉండేది. దాంతో చిన్నప్పన్ కూడా అమరావతికి గొడవ జరిగి అతను ఆమె మీద చెయ్యి చేసుకునేదాకా వచ్చేది.

*

చిన్నప్పన్, అమరావతి రోజూ కూలి పనికి వెళ్ళినా ఇద్దరికీ ఒకచోటే పని దొరకడం ఆరుదుగా ఉండేది. అతను పనికి వెడితే మళ్ళీ సాయంకాలమే తిరిగి వచ్చేవాడు. అమరావతి మాత్రం మధ్యాహ్నం ఇంటికి వచ్చి భోజనం చేసి వెళ్ళేది.

ఆ రోజు-సాయంకాలం ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన చిన్నప్పన్ వాకిట నిలబడి కూతురిని పిలిచాడు. కాని పర్వతం పలకలేదు. అప్పటికి అమరావతి యింకా ఇంటికి తిరిగిరాలేదు.

[ఈ యథార్థగాథలోని సంఘటనలన్నీ యథార్థాలే. ఇందులోని పాత్రల పేర్లు, ఊళ్ళ పేర్లు మాత్రం మార్చబడ్డాయి. —వ. నం.]

కాసేపు గడిచాక అమరావతి వచ్చింది. చిన్నప్పన్ ఆమెను “పర్వతం ఎక్కడ? ఇంట్లో లేదా?” అని అడిగాడు.

“నాకేం తెలుసు? నేను ఇప్పుడేగా వస్తున్నాను?” అన్నది అమరావతి మామూలుగా.

ఒకవేళ పర్వతం తన తమ్ముడి వాటాలో ఉండేమో చూద్దామని అక్కడికి వెళ్ళాడు చిన్నప్పన్. అతని తమ్ముడు, తమ్ముడి భార్య పనికి వెళ్ళినవారు తిరిగిరాలేదు. అక్కడ పర్వతం లేదు.

తనకు తెలిసినవారిళ్ళలోనూ తక్కిన చోట్ల రోనూ చిన్నప్పన్ కూతురికోసం వెలికాడు. కాని ఎక్కడా పర్వతం జాడలేదు.

మళ్ళీ తమ్ముడి యింటికి వెళ్ళాడు అతను. అప్పటికి యింటికి తిరిగివచ్చిన తన తమ్ముడి భార్యను పర్వతం గురించి అడిగాడు.

అతని తమ్ముడి భార్య-“ఇవాళ మధ్యాహ్నం నేను ఇంటికొచ్చి భోజనం చేసి వెళ్ళిపోతుండగా, అమరావతి పర్వతాన్ని వెంటబెట్టుకు వెళ్ళడం చూశాను. ‘దాన్ని ఎక్కడికి తీసుకు వెడుతున్నావు?’ అని అమరావతిని అడిగాను. అందుకు అమరావతి ‘రాత్రి అన్నం వండడానికి చితుకులు కావాలి. చితుకులు ఏరడానికి దీన్ని అడవికి తీసుకు వెడుతున్నాను’ అన్నది. అందువల్ల ఆమెనే అడిగిచూడు” అన్నది.

ఆ మాటలు విని ఆవేళంతో ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళి, “మధ్యాహ్నం పర్వతం నీతోనే వచ్చిందట కదా? నా తమ్ముడి పెళ్ళాం చూసిందట కదా? నిన్ను కూడా అడిగిందట....ఇంతకూ పర్వతం ఎక్కడ?” అని భార్యను గద్దించాడు చిన్నప్పన్.

“నేను దాన్ని తీసుకువెళ్ళిన మాట వాస్తవమే. అయితే చితుకులు తెమ్మని దాన్ని పంపేసి నేను సామానుగా పని చేసుకోవడానికి వెళ్ళిపోయాను. అంతే....అంతకన్నా నాకేమీ తెలియదు” అన్నది అమరావతి.

తన రెండవ భార్య - తన మొదటి భార్య కూతురిని ఏదో చేసిందన్న అనుమానం బలపడడంతో చిన్నప్పన తన బంధువుల దగ్గరికి వెళ్ళి వాళ్ళకు జరిగినదంతా చెప్పాడు. వాళ్ళ గ్రామాధికారిని వెంటబెట్టుకుని వచ్చి, అమరావతిని ప్రశ్నించడం ప్రారంభించాడు.

మొదట తనకేమీ తెలియదని చెప్పినా, కాసేపు గడిచాక అమరావతి మనస్సాక్షికి వెరచి నిజం చెప్పింది:

“మా కుటుంబాన్ని పోషించడానికి - వచ్చే ఆదాయం చాలాం లేదు. ఇంట్లో మనుషుల సంఖ్య తగ్గితే పరిస్థితి మెరుగుపడుతుందేమో అని పర్యటాన్ని ఆత్త యింటికి పంపమని నా భర్తకు చెప్పాను.

“ఇలా ఉండగా, పర్యటం నన్ను అమ్మగా ఒప్పుకోలేదు. దాంతో ఆమె మీద నాకు ప్రేమకన్నా సగే ఎక్కువైంది. పర్యటం ఇక్కడుంటే నాకు శాంతి ఉండదనుకున్నాను. అందు వల్ల ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాను.

“దాని ప్రకారం-చితుకులు ఏరుదాం రమ్మని మధ్యాహ్నం ఆమెను నాతో తీసుకు వెళ్ళాను. అడవిలోకి తీసుకు వెళ్ళి, ‘మీ అమ్మను చూపు తాను....’ అని ఆమె కళ్ళకు ఒక గుడ్డతో గంతులుకట్టి తీసుకువెళ్ళాను. ఒక దిగుడు దావి గట్టున ఆమెను నిలబెట్టాను. మరుక్షణం-ఆమెను దావిలోకి గెంటేసి నేను పని చేసుకోవడానికి వెళ్ళిపోయాను.”

తన కథనం విన్న గ్రామాధికారిని, తక్కిన వారిని అమరావతి ఆ దావి దగ్గరికి తీసుకువెళ్ళింది.

అందులో-పర్యటం శవం తేలుతున్నది. శవం కళ్ళ మీద ఒక జాకెట్టు గంతలా చుట్టి ఉంది.

✱

యావజ్జీవ కారగారశిక్ష అనుభవిస్తున్న అమరావతి “నేను చేసిన నేరానికి-చాలాచాలని ఆదాయం, పర్యటం నన్ను తన అమ్మగా ఒప్పుకోక పోవడం కారణాలు” అన్నది....

—వచ్చే సంచికలో: ఇంకొక యధార్థగాథ

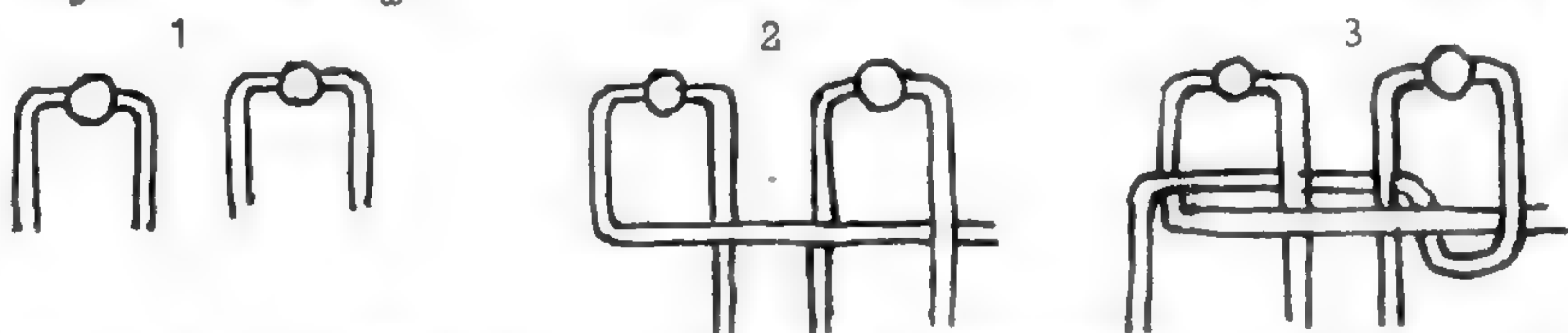

విలువైన వ్యతిరేక బ్యాగ్

నేను ఇంతకుముందు వివరించిన బ్యాగ్స్ వివరాలు సమగ్రంగా లేవని చాలామంది అడగటంవల్ల తిరిగి కొన్ని వివరాలు చెబుతున్నాను. వయర్ బ్యాగ్స్ అల్లకంలో బొత్తగా పరిశ్లాసం లేనివారు ఇంత పెద్ద బ్యాగ్ అల్లడం చాలా ప్రయోజనం కూడిన పని. ప్రయత్నించి చూడండి మరి. నల్ల రంగు వయర్, తెల్ల రంగు పూవలు బాగా మ్యాచ్ అవుతాయి. దీని అల్లకానికి ముఖ్యంగా కావలసిన ముడి-రీఫ్ నాట్.

రీఫ్ నాట్ వేసే విధానం: దీన్ని నాలుగు వయర్లతో వేయాలి. ఎడమ కాస వయర్ ను మధ్య వున్న రెండు వయర్ల మీద పెట్టాలి. కుడి కాస వయరు దీనిమీదుగా వచ్చి, మధ్య వయర్ల అడుగు మండి పోనిచ్చి, ఎడమ కాస వయరు పైగా రానివ్వాలి. మధ్య వయర్లను వేళ్ళ సందులో నొక్కి వుంచి రెండు కాసల వయర్లనులాగితే ఒక ముడి వస్తుంది. ఈ మారు కుడి కాస వయరులో మొదలెట్టి మొదటి దానిలాగ ముడివేయాలి. ఈ రెండు ముళ్ళను కలిపి రీఫ్ నాట్ అంటారు. ఈ ముడి వయర్ బ్యాగ్స్ కు ఊపిరిలాంటిది. ఇక్కడి చిత్రాలు పరిశీలిస్తే ఈ ముడి వెయ్యడం ఎలాగో స్పష్టమవుతుంది. స్పష్టంగా వుండటానికిగాను ఒక వయరుకు రెండు గీతలు వేగాము.

బ్యాగ్ మొదలు పెట్టే విధానం: ఒక

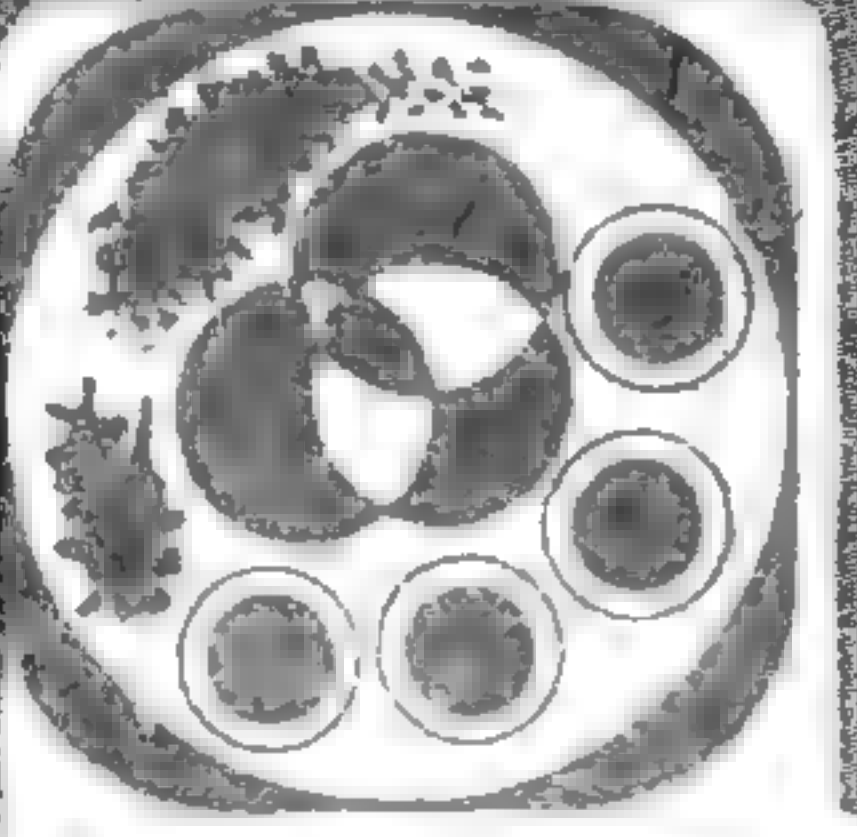

వయర్ కు ఒక పూస ఎక్కించుకొని, పూసను మధ్యకు తేవాలి. ఇంకొక వయరుకు కూడ పూసను ఇలానే ఎక్కించుకోవాలి. ఇప్పుడు నాలుగు వయర్లు వుంటాయి కదా! వీటిని కలిపి మీద వివరించి చెప్పినట్టుగా రీఫ్ నాట్ వేయాలి. ఇలాగే అన్ని ముక్కలకు పూసలు ఎక్కించి రెండు రెండు కలిపి వుంచుకోవాలి. ఆ తర్వాత ఒక దానికి ఇంకొకటి కలుపు

కుంటూ పోవాలి. అంటే ఒక జతలోని రెండు వయర్లు, ఇంకొక జతలోని రెండు వయర్లు రీఫ్ నాట్ వేయాలి. ఆఖరున కొన రెండు వయర్లు, మొదటి రెండు వయర్లు కలిపి ముడివేస్తే రౌండ్ గా తయారవుతుంది. రెండవ లైనుకోసే చదరం డిజైన్ ప్రారంభించాలి. అంటే ఎడమ, కుడి కాస వయర్లకు చెరోక పూస ఎక్కించి ముడివేయాలి. తర్వాత లైనులో మధ్య రెండు వయర్లకు పూసలు ఎక్కించాలి. ఇలాగ రెండు చదరాల పొడవు వచ్చిన తర్వాత హండిల్స్ కు లాప్స్ వేయాలి. డిజైన్ కు ఒక రీఫ్ నాట్ వేస్తాము కదా! ఈ లాప్స్ కు ఒకదాని క్రింద ఒకటిగా ఏడు లేక ఎనిమిది ముళ్ళు వేయాలి.

హండిల్స్ కోసం వయర్లతో జడ వేసుకుంటాము. దీనిని ఈ లాప్స్ గుండా జాగ్రత్తగా చూర్చాలి. అప్పుడే ఈ బ్యాగ్ కు అందం వస్తుంది. బ్యాగ్ మొత్తానికి అరవై లాప్స్ వుంటాయి. బ్యాగ్ అంతా అయిన తర్వాతనే హండిల్స్ పని చేయాలి. బ్యాగ్ ఆఖరులో తగ్గించేటప్పుడు నాలుగు బాగా యగా గుర్తు పెట్టుకుంటాం కదా! ఆ పార్టీషన్ ను గోడలంటాం. ఒక గోడకు ఒక వైపు మూడు, ఇంకొక వైపు నాలుగు లాప్స్ క్రిందుగా హండిల్ ను పోనివ్వాలి. ఇది ప్రారంభం అన్న మాట. (2) కొమ్మిది లాపుల వైన రావాలి (3); అరు లాపుల అడుగు నుండి (4) ఎనిమిది లాపుల పైకి వచ్చి (5) ఏడు లాపుల అడుగున పోవాలి (6) కొమ్మిది లాపుల వైన రావాలి. చివరిది అలానే వదిలెయ్యాలి. రెండవ హండిల్ ను ఇక్కడ కవర్ చేసి ఇటు అటు పోయి సెంటర్ లో పైకి రావాలి. మొత్తానికి ఏమిటంటే రెండు వయర్లు వుంటే వైన వుండాలి, లేదా క్రింద వుండాలి. అంటే జంటగా వుండాలన్న మాట.

తర్వాత రెండువైపులా లాగి వైన రెండు అంగుళాల వయరు వ్రతి ముక్కకూ వదలి ఇంకొక చిన్న వయరుతో-ముడివేయాలి ఆ వైన అన్ని వయర్లకూ పూసలు ఎక్కించి కొనలు కల్పి, పూసకు నొక్కితే పూస జారిపడదు. ఈ వివరాలను జాగ్రత్తగా చదివితే బ్యాగ్ అల్లకం తేలికగా అర్థమవుతుంది. —మంగళా కందూర్

“వంట చేసే ప్రతి వ్యక్తి గొప్ప కళాకారిణి (లేదా కళాకారుడు). వంట చెయ్యడం ఎంతో గొప్ప కళలో ఒకటి” అన్నారు పెద్దలు. వంట చెయ్యడం అంటే ఏదో చెయ్యకూడని పని అనీ, విసుగెత్తించే పని అనీ ప్రేరే చాలామంది భావిస్తూ ఉంటారు; ఇక పురుషుల మాట చెప్పనక్కర లేదు.

దుస్తుల గురించి నగం గురించి అమితమైన శ్రద్ధాసక్తులు కనబరుస్తారు కొందరు ఆడవాళ్ళు. అనందమయమైన జీవితాన్ని గడపడానికి అవసరమైన ఆరోగ్యాన్ని ప్రసాదించే ఆహారాన్ని వండుకోవాలంటే వాళ్ళకు ఎక్కడలేని విసుగూ, అనాసక్తి.

వంట చెయ్యడం గురించిన ఈ అపోహలను బిందీస్తూ “జీవించడం కోసం తప్పనిసరిగా తినాల్సిందే. కాని ఆరోగ్యంగా జీవించడానికి ‘తెలివిగా’ తినాలి” అంటారు శ్రీమతి ప్రమీలా లాల్. అలా తెలివిగా తినడానికి అనువైన వంటకాలను వండడం ఇల్లాళ్ళ బాధ్యత అంటారు ఆమె.

ప్రమీలా లాల్ పేరు చాలామందికి బాగా పరిచితమైనదే. ఇటీవలి కాలంలో కొత్త రకమైన వంటలనూ, పిండి వంటలనూ భారతీయ వనితలకు పరిచయంచేసి పాకాశాస్త్రంపట్ల ఎందరికో ఆసక్తిని ఏర్పరచడానికి కృషిచేసిన కొందరిలో ఆమె కూడా ఒకరు.

బొంబాయికి చెందిన ప్రమీలా లాల్ అసలు పేరు కీకీ వత్స. దాదాపు పాతిక సంవత్సరాల నుంచి ఆమె వివిధ పత్రికలలో పాకా శాస్త్ర సంబంధమైన రచనలు చేస్తున్నారు. మొదట ‘టైండ్’, ‘పైర్’, ‘పెమీనా’ మొదలైన పత్రికలలో ఆమె కొత్త వంటకాల గురించి రాయడం ప్రారంభించారు. ఆ తర్వాత ఆమె ‘టైండ్’ పత్రికలో చిత్రకారిణిగా చేరారు. కొన్నాళ్ళ తర్వాత ఆ పత్రికలో వంటల విభాగం కూడా ఆమె పర్యవేక్షణలోకి వచ్చింది. ‘టైండ్’ నుంచి వెళ్ళి ఆమె ‘పైర్’ పత్రికలో చేరారు.

అక్కడినుంచి వెళ్ళి ఆమె ‘పెమీనా’లో వంటల విభాగానికి సంపాదకురాలు అయ్యారు. ప్రస్తుతం ఆమె ‘ఈవ్స్ వీక్లీ’ పత్రికలో వంటల విభాగానికి సంపాదకురాలుగా పని చేస్తున్నారు. ముగ్గురు కుమారుల తల్లి ఆయన ప్రమీలా లాల్ ఒకవైపు ఇంటి బాధ్యతలు నిర్వహిస్తూ మరో ప్రక్క రకరకాల కార్యక్రమాలలో నిమగ్నులై ఉన్నారు.

ప్రమీలా లాల్ చవులూరించే రకరకాల వంటల గురించిన పుస్తకాలు కూడా ఎన్నో రాశారు. చిన్న చిన్న మార్పులతో, మామూలు వంటకాలకే ప్రత్యేకమైన రుచులు కల్పించడంలో ప్రమీలా లాల్ నిద్రహస్తులు. ఆమె రాసిన ‘ఇండియన్ రెసిపీస్’, ‘ఇండియన్ కుకరీ ఫర్ ప్లెజర్’ అన్న రెండు పుస్తకాలూ విదేశాలలో కూడా వ్యాప్తిలో ఉన్నాయి.

వంట చెయ్యడానికి పనికివచ్చే పరికరాలను రూపొందించే వారి కోసం కూడా ప్రమీలా లాల్ కొన్ని పుస్తకాలు రాశారు. రెండేళ్ళ క్రితం ఆమె బొంబాయిలో పరిశోధనాత్మకమైన వంటసౌల ఒకటి ఏర్పాటుచేసి తరగతులు నిర్వహించారు.

అసలు ఏ ఇల్లాలు కూడా వంట ఇంట్లో రోజుకు రెండు మూడుగంటల సేపటికన్నా ఎక్కువసేపు ఉండకూడదని ప్రమీలా లాల్ అభిప్రాయం. “వంట చెయ్యడం పెద్ద బ్రహ్మ విద్య కాదు. తగిన పరికరాలు సమకూర్చుకుంటే వంట చెయ్యడం అంత శ్రమగా కనిపించదు” అంటారు ఆమె. చాలామంది ఇల్లాళ్ళు తమ పాకా శాస్త్ర పరిజ్ఞానాన్ని సంపూర్ణంగా ఉపయోగించుకోవడం లేదని ఆమె అభిప్రాయం.

అందుకే - అవసరమైనప్పుడు త్వరగా వండుకోవడానికి అవసరమైన విధానాలను కూడా ప్రమీలా లాల్ వివరిస్తూ ఉంటారు. ఎప్పుడూ వంటింట్లోనే ఉండి ఎడతెరపి లేకుండా వండి వడ్డిస్తుండే బహుకుటుంబినులకూ, ఉద్యోగాలు చేసుకునే ఆడవారికీ ఆమె పేర్కొనే విధానాలు - వరప్రసాదాలు.

పాకాశాస్త్రంలో ప్రమీలా లాల్ కు ఇంతటి అసక్తి కలగడానికి కారణం ఏమిటి?

“మొదట మా అమ్మ నాకు వంట నేర్పారు. ఆమె శిక్షణలో నేను వంట చెయ్యడంలోగల అనందాన్ని గురించి తెలుసుకున్నాను” అన్నారు ప్రమీల నవ్వుతూ.

అయితే ఆమె అసక్తి కేవలం వంటలకే పరిమితం కాలేదు. బొంబాయి నగరం వెలుపల అలీబాగ్ అన్న చోట ఆమె ఒక కమతాన్ని నిర్వహిస్తున్నారు. అక్కడ ఆమె కుండలు, తక్కిన మట్టిపాత్రలు చెయ్యడంలో కొత్త కొత్త పరిశోధనలు చేస్తూ ఉంటారు.

‘పెయింటింగ్’ చెయ్యడంలో కూడా ఆమె నిద్రహస్తులే! పిల్లల కోసం రెండు పుస్తకాలు రాసి ఆమె బాల సాహిత్య రచయిత్రిగా కూడా పేరు గడించారు.

ఆమె - తమ భర్త స్మారక చిహ్నంగా గ్రామీణ ప్రజల కోసం ఒక సంజేమ ప్రదాశికు రూపొందించి, ప్రస్తుతం దాని గురించి కృషి చేస్తున్నారు. ఆ సందర్భంగా “ఒక చికిత్సా కేంద్రం, ప్రాథమిక పాఠశాల, ఒక ‘క్రెషె’ ప్రారంభించాలనుకుంటున్నాను” అన్నారు ఆమె.

ఎన్ని పనులున్నా ఆమెకు ఎప్పటికప్పుడు ఏదో ఒక కొత్త రకం వంటకంచేసే విధానం గురించి పరిశోధనలు జరపకపోతే తోచదు. పదిమందికీ నచ్చే తీరులో, ఆహారపు విలువలు చెడిపోకుండా వండగలిగితే అంతకన్నా ఇల్లాళ్ళకు కావలసిందేమీ ఉండదు గదా!

ప్రమీలా లాల్ ఇక్కడ తమకు ఇష్టమైన వంటకాలు కొన్నిటిని చేసే పద్ధతులు వివరిస్తున్నారు. వీటిలో మొదట చెబుతున్న పనస కూర (భరటా) శాకాహారులను ఆకర్షించగలదు; తక్కిన వంటకాలు మాంసాహారులకు రుచించగలవని ఆశిస్తున్నాము.

పనస కూర (భరటా):

ఈ కూర చెయ్యడానికి ఒక లేత పనసకాయ, కొబ్బరిచిప్ప ఒకటి, ఒక టీ స్పూను మిరపొప్పిడి, ఒక టీ స్పూను అవలు, ఒక టీ స్పూను పసుపు పొడి, పచ్చి మిరపకాయలు ఎనిమిది, కరివేపాకు రెమ్మలు కొన్ని, కొత్తిమీరి, రెండు టేబుల్ స్పూనుల నూనె (లేదా నెయ్యి), కొద్దిగా ఉప్పు కావాలి.

మొదట పనసకాయను ఒరిచి ముక్కలుగా తరగాలి. తర్వాత ఆ ముక్కలను బాణట్లో వేసి వాటిమీద పసుపుపొడి, అవసరమైనంత ఉప్పు చల్లాలి. ముక్కలు మునిగేలా బాణట్లో నీళ్లు

పొయ్యారి. బాణలిని మరీ ఎక్కువ మరీ తక్కువ కాని నెగమీద ఉంచారి. అలా ఉంచి బాణల్లోని ముక్కలను ఉడకనివ్వారి. ముక్కలు మెత్త బిడ్డాక వాటిని ముళ్ళగరిపె (ఫార్క్) గానీ మామూలు గరిపెగానీ ఉపయోగించి బాగా నలగ గొట్టారి. పనస గింజలను కూడా అలాగే ఉండనిస్తే, కూరకు ప్రత్యేకమైన రుచి వస్తుంది.

ఇలా నలగ గొట్టిన ముక్కలకు కొబ్బరికోరు, మిరపొడి కలపారి.

[41 వ పేజీ చూడండి]

నాకు ఆశ్చర్యం కలిగించిన విషయం.. అక్కడ ప్రతిచోటా సూపర్ మార్కెట్ వుండడమూ, వాటిలో వస్తువులు ఎంతో తాజాగా లభించడమూ. స్విట్జర్లాండ్, బ్రిటన్, అమెరికాలో తయారయిన 'జోమ్'లు, ఆస్ట్రేలియాలో తయారుచేసిన జాన్ను, నెయ్యి, డెస్కార్క్ వెన్న, హారెండ్ పాలపొడి, తూర్పు ఆఫ్రికా 'నెనగ పిండి', భారత పాకిస్తాన్ దేశాల నుంచి బియ్యమూ—అన్నీ ఆ సూపర్ మార్కెట్లలో లభిస్తాయి. ఆ వస్తువులలో కర్ర అన్నది లేకపోవడమూ, ఎంత కావలిస్తే అంత దొరకడమూ విశేషమే.

అయితే అక్కడ ఆవులు తక్కువ కావడంతో పాలు ఖరీదు మాత్రం చాలా ఎక్కువ. అక్కడి ఆవులు ప్రపంచం మొత్తంమీద ప్రకృతమైన ఆవులని చెప్పవచ్చు. అందుకే ప్రజలు పాల పొడినే వినియోగిస్తారు. ఇండువల్ల ఎదురుచూడని వేళ—అతిథులు వచ్చినా ఇల్లండి ఉండదు. చేతిలో 'రెడీ'గా పాల పొడి వుంటుంది. పాలు రాలేదని కాని, పాలు విరిగిపోయాయని కాని చింత వుండదు. ఈ పాల పొడితో పాలు, పెరుగే కాక తీసి వంటకాలు కూడా చేసుకోవచ్చు. వాటి రుచి అద్భుతంగా వుంటుంది. కాయగూరలతో పాలు, పండ్లూ, గుడ్లూ, మాంసమూ అన్నీ దిగుమతి చేసుకుంటారు. ఇండియా, రెటినాన్, జోర్డాన్—కువైట్ కి కాయగూరలు, పండ్లు ఎగుమతి చేస్తున్నాయి. హారెండ్ నుంచి గుడ్లు, ఆస్ట్రేలియా నుంచి మాంసం తెప్పించుకుంటున్నారు. భారత దేశం నుంచి వచ్చే కాయగూరలన్నా, మామిడి పండ్లన్నా కువైట్ ప్రజలకి ఎంతో ఇష్టం. వాటి ఖరీదు కిలో పదిహేను రూపాయలు వున్నా వారు కొనడానికి సందేహించరు. మన నినిమాలన్నా, సుగంధ ద్రవ్యాలన్నా, టీ అన్నా, 'బాస్మతి' బియ్యం అన్నా అరబ్బులకు ఎంతో ఇష్టం.

కువైట్ లో ద్రవ్యోల్పాదం వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం రేషన్ ప్రవేశ పెట్టి బియ్యం, పంచదార పాల పొడి మొదలైనవాటిని మిగిలిన ఆధ్యావసర వస్తువులనూ తగ్గింపు దరలకు అమ్మింది.

అక్కడ కాకులు, ఆవులు, తక్కిన పెంపుడు జంతువులు కనిపించకపోవడం ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. మేము తినగా మిగిలిపోయిన ఆహారాన్ని చెత్తకుందీలో వేస్తే, రోజూ తరచి అది అలాగే వుండిపోయేది. పాత బట్టలకు, కాగితాలకు, నీపాలకు, దబ్బాలకు అసలు విలువే లేదు.

కవైట్-అనుభవాలు

కమలాకుమార్

ఒక గాలన్ పట్టే నూనె దబ్బాలు ఖరీదయ్యాక వాటిని చెత్తకుందీలో పడవెయ్యడానికి నాకు మనసొప్పేది కాదు. 'కార్న' నూనెను మొత్తంగా కొనుక్కుని, ఆ దబ్బాలను కూడా ఉపయోగించక పారవెయ్యవలసి వచ్చేది. అందమైన తక్కిన దబ్బాల చరిత్ర కూడా చెత్తకుందీలో ముగిసేది.

కువైట్ లో పెట్రోలుకన్నా ఖరీదయిన వస్తువు నీరు! వెయ్యి గాలన్ల మంచి నీటి ఖరీదు ముప్పయ్యే ఐదు రూపాయలు. రీటర్ పెట్రోల్ ఖరీదు నలభై ఐదు పైసలు మాత్రమే! చాలా విచిత్రంగా కనిపిస్తున్నది కదూ! సముద్రజలాన్ని మంచి నీటిగా మార్చుకునే పద్ధతి అవలంబించడానికి ముందు కువైట్ ప్రజలు ఉప్పునీటినే

ఉపయోగించేవారు. కువైట్ లో నదులు లేవు. ఇరాక్ సరిహద్దుల నుంచి 'షత్ ఆల్-అరబ్' నది నుంచి నీరు తెచ్చుకునేవారు. మేకల చర్మంతో కుట్టిన సంచులు, నీపాలు నీరు తేవడానికి ఉపయోగించేవారు. 1953లో సముద్రపు నీటిని మంచి నీరుగా మార్చే 'డిసాలినేషన్ ప్లాంట్' నెలకొల్పారు. సముద్రజలాన్ని స్వచ్ఛమయిన నీటిగా మార్చే సదుపాయం వున్న దేశాలలో మొదట కువైట్ నే చెప్పుకోవాలి.

కువైట్ లో జీతాలు అసీ చాలా ఎక్కువగా వుంటాయి. అందుకే ఎందరో విదేశీయులు కువైట్ వెళ్తామనుకుంటూ వుంటారు. అక్కడ ఇంట్లో పని మనిషి అరువందల రూపాయల వరకూ సంపాదిస్తుంది. ఎంతో శ్రమపడి,

మీ అయిదా (కువైట్)లో ఒక మానె కుర్చీ కర్కాగారం

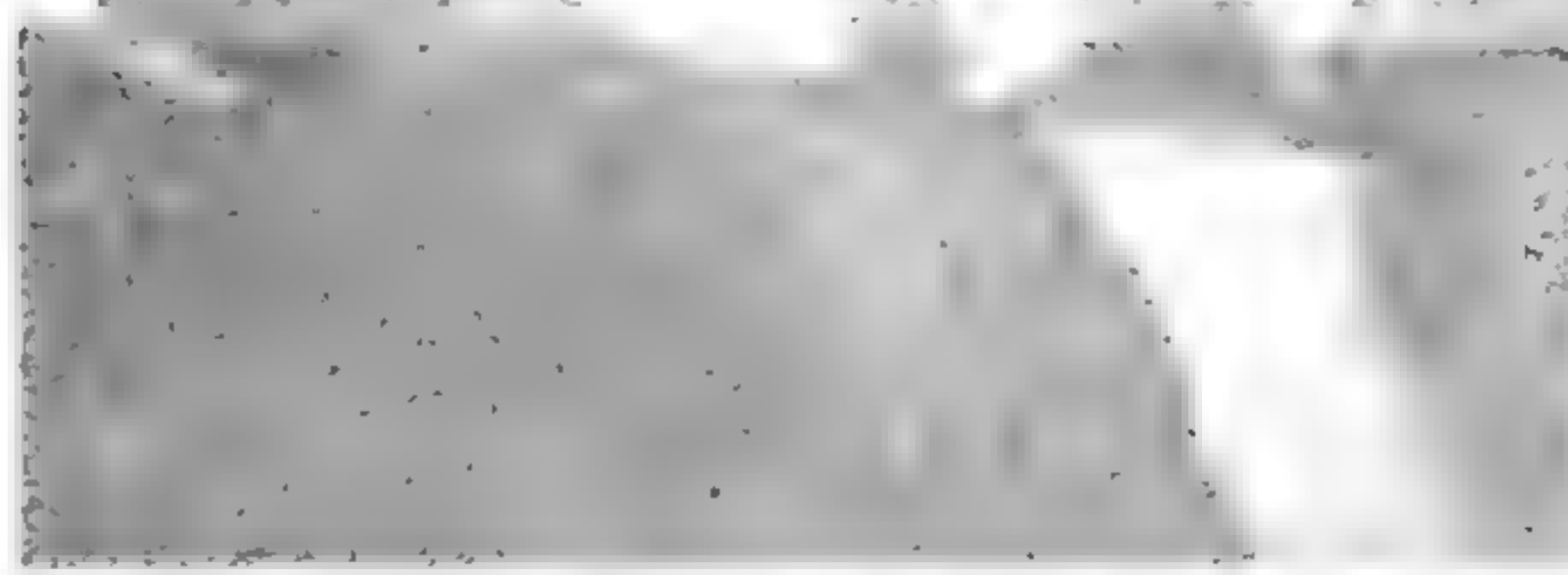

దీనితో బియ్యపెట్టి ఇతర దేశాల వారు కువైట్ వేరుకుంటూ వుండడానికి ఇదే కారణం. కువైట్ లోని ప్రయివేట్ హాస్పిటల్స్ లో పని చేయడానికి ఇతర దేశాల నుంచి డాక్టర్లు వస్తూ వుంటారు. వీరికి నెలవేతనం 5,500 రూపాయలకు పైగా లభిస్తుంది. అయితే బియ్య ఎంతో ఎక్కువ. ఒకే ఒక గది నుంచే ప్లాట్ కి దాదాపు 2,200 రూపాయలు అద్దె చెల్లించాలి. అందుకే ఇద్దరు ముగ్గురు కలిసి ఒక గదిలో వుంటారు. టైప్ స్టూ గ్రాను, క్లర్క్ గ్రాను పని చేస్తూ వుండి కువైట్ వచ్చిన అమ్మాయిలు కూడా ఇక్కడ ఇక్కడ ఆయాలుగా పీకపదిపోతున్నారు. వీరుగు ప్రయాణం ఈ దేశం వారు చేసే రేంజ్ నుంచి వారు వెళ్లడం వల్లనే. వీరికి రేంజ్ లో ఉండటం వల్లనే. వీరికి రేంజ్ లో ఉండటం వల్లనే. వీరికి రేంజ్ లో ఉండటం వల్లనే.

వరుసగా కనుక ప్రజలలో నేరం చేయాలంటే ఒక విధమయిన భయమూ వుంది.

ఒకసారి మా ఇంటికి వున్న 'గ్లాస్ రోడ్' బద్దలయింది. దాంతో మొత్తం తలుపు చలాన్ని తీసుకువెళ్ళి కొత్త 'గ్లాస్' అమర్చి తీసుకురావడానికి మూడు రోజులు పట్టింది. తలుపు లేకుండా మూడు రోజులు గడిచినా మా ఇంట్లో పూచికపుల్ల పోలేదు. మేమూ నిర్యయంగా గడిపాం.

కువైట్ జనాభా పది లక్షలయితే కువైట్ జాతీయులు 400,000 మంది. వారికి అనేక రక్షణలు వున్నాయి. వారికి మంచి జీతాలు లభి

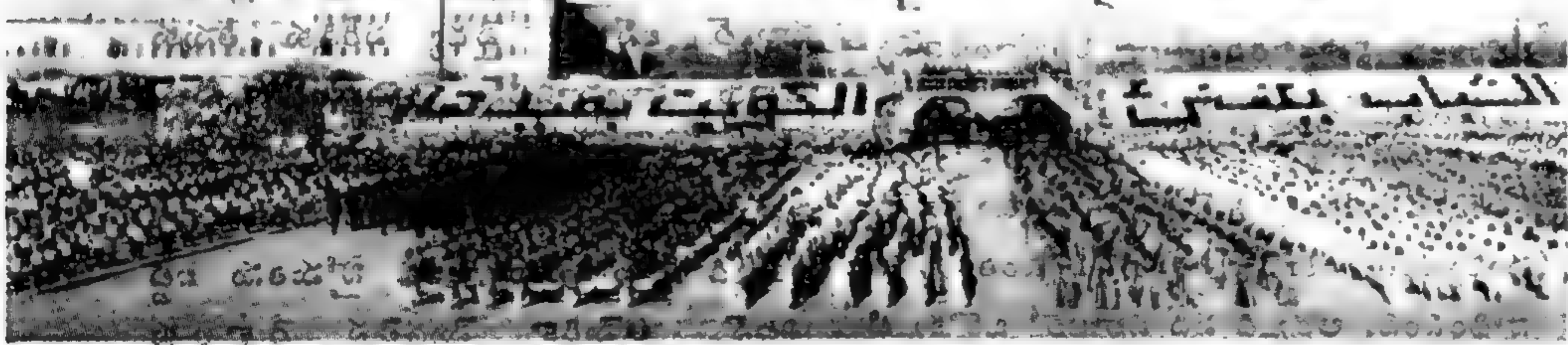
సభ్యులను ఈ పార్లమెంట్ కి ఎన్నుకుంటారు. ఈ ఎన్నికలో వోట్ చేయడానికి 5,000 మంది కువైట్ వోటర్లకుమటుకే అర్హత వుంది.

కువైట్ లో వనితలకు వోటింగ్ హక్కులేదు. ఎన్నికల ప్రచారంలో కొద్దిమంది పాల్గొంటారు.

కువైట్ జాతీయులను అధివానులు అనే వెస్టిక్ వారి. వాళ్ళను ఎడారిలోని అరబ్బులు అంటారు. (బెడూయన్స్) సంపన్నులుగా మారినా పాత లక్షణాలు వారిలో ఇంకా పోలేదు. మంచి భోజనం అంటే వారికి ప్రాణం. వరి అన్నం అంటే వారికి మరి ఇష్టం. వందగలలో బియ్యంతో వంటకాలు ఎన్నో చేసి, చేతులతోనే తింటారు. వేడివేడిగాను, రుచికరంగానూ వుండే భారతీయ వంటకాలంటే వారికి ఎంతో ఇష్టం. మన మసాలా పదార్థాలు, ప్రధానంగా 'మద్రాసు కర్రీపౌడర్' - ప్రతి అరబ్ ఇంటిలోనూ వుండి తీరుతుంది. చిక్కని కాఫీ, టీ చేసుకుని అందులో ఎలకులు, వంచదార వేసుకుని పాలు లేకుండా త్రాగుతారు. చిన్న చిన్న కప్పులలో కాఫీ అందిస్తారు. కాఫీని పెద్ద పెద్ద ఇత్తడి కూజాలలో నిలువ వుంచుతారు. ఈ పాత్రలను 'గహ్వీస్' అంటారు.

కువైట్ ప్రజలు జీవితం ఆనందంగా గడపాలని కోరుకుంటారు. అతిథులకు ఎన్నో వంటకాలతో విందులు చేస్తారు. ఒక గొర్రెనంతా వండి చేబులు మధ్యన వున్న పెద్ద పళ్ళెంలో వుంచుతారు. ఆ గొర్రెను - సుగంధపూరితమయిన బియ్యం, ఎండు ద్రాక్ష, తదితర, వస్తువులతో నింపుతారు. ఈ వంటకాన్ని 'ఖుసా' అని పిలుస్తారు. ఈ వంటకం అంటే వారు పది చచ్చి పోతారు. వాళ్ళు మన వంజాబ్ నాన్ రొట్టి కన్నా నాలుగయిదు రెట్లు వుండే 'ఖుబుజ్' అనే రొట్టెను కూడా తింటారు. రోడ్ ప్రక్క వుండే చిన్న చిన్న ఇరానీ బేకరీలలో 'ఖుబుజ్' తయారు చేస్తూ ఉంటారు. దాని ధర (పది పిల్స్) ఎంతో తక్కువ. ప్రభుత్వం ఆ బేకరీలకు సహాయం అందజేస్తుంది. ప్రజలు నంచుకోవడానికి మాత్రం వంటకాలు తయారు చేసుకుని 'ఖుబుజ్' కొనుక్కుంటూ వుంటారు. ఇది వారికి లభించిన వరం అనుకోవచ్చు. విందులలో 'ఖుబుజ్' తప్పక వుంటుంది. పార్టీలలో 'ఖుబుజ్' కూడా వడ్డిస్తారు. అందరూ దాన్ని ఇష్టపడి తింటారు.

కువైట్ ప్రజలు వివాహాల విషయంలో ఎన్నో సంప్రదాయాలు పాటిస్తారు. ఇతరులు ఆ కుట్ర

కువైట్ లో ఒక ప్రభుత్వం.

దీనితో బియ్యపెట్టి ఇతర దేశాల వారు కువైట్ వేరుకుంటూ వుండడానికి ఇదే కారణం. కువైట్ లోని ప్రయివేట్ హాస్పిటల్స్ లో పని చేయడానికి ఇతర దేశాల నుంచి డాక్టర్లు వస్తూ వుంటారు. వీరికి నెలవేతనం 5,500 రూపాయలకు పైగా లభిస్తుంది. అయితే బియ్య ఎంతో ఎక్కువ. ఒకే ఒక గది నుంచే ప్లాట్ కి దాదాపు 2,200 రూపాయలు అద్దె చెల్లించాలి. అందుకే ఇద్దరు ముగ్గురు కలిసి ఒక గదిలో వుంటారు. టైప్ స్టూ గ్రాను, క్లర్క్ గ్రాను పని చేస్తూ వుండి కువైట్ వచ్చిన అమ్మాయిలు కూడా ఇక్కడ ఇక్కడ ఆయాలుగా పీకపదిపోతున్నారు. వీరుగు ప్రయాణం ఈ దేశం వారు చేసే రేంజ్ నుంచి వారు వెళ్లడం వల్లనే. వీరికి రేంజ్ లో ఉండటం వల్లనే. వీరికి రేంజ్ లో ఉండటం వల్లనే.

కువైట్ చిన్నదేశం కావడంతో న్యాయాన్ని అమలుపరచడం కష్టమయిన పని కాదు. నేరం చేసిన వారిని నిర్దాక్షిణ్యంగా శిక్షిస్తారు. కొన్ని తరహా నేరాలకు ప్రజల సమక్షంలోనే దోషులను ఉరి తీస్తారు.

ప్రజలు సాధారణంగా ఇళ్ళవ్యవస్థలు కావడంతో నేరాల సంఖ్య చాలా తక్కువ. ఒకవేళ నేరంచేసి దొరికిపోతే కఠినమయిన శిక్ష అమలు

స్తాయి. వాళ్ళు చిన్నచిన్న ఉద్యోగాలలో వుండరు. చిల్లర మల్లర ఉద్యోగాలలో ఇతర దేశస్థులే కనిపిస్తారు. ఇరాన్ దేశస్థులు రావీ పనివాళ్ళగాను, ఈజిప్ట్ వారు ఊద్యేవారుగాను, ఇరాక్ దేశస్థులు కార్లు కుట్రం చేసేవారుగాను, భారత దేశస్థులు బట్టలు వురికేవారుగాను, పాకిస్తాన్ వారు దర్జీలుగాను, షరకాలా నిర్వహకులుగాను కువైట్ లో పని చేస్తున్నారు.

కువైట్ లో ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం వుంది. అక్కడ పరిపాలనలో వున్న 'సబా కుటుంబం' నుంచి ఎన్నుకోబడిన వ్యక్తి పాలకుడుగా వుంటాడు. అతనిని 'అమిర్' అంటారు. అక్కడ యువరాజే ప్రధానమంత్రి కూడా. అతను కూడా 'సబా కుటుంబం' నుంచి ఎన్నుకోబడిన వ్యక్తే. 1981లో కువైట్ లో పార్లమెంట్ అమలులోకి వచ్చింది. దాన్ని 'నేషనల్ అసెంబ్లీ' అంటారు. కువైట్ లో వున్న పది జిల్లాల నుంచి 50 మంది

బాలికల మధ్యమిక పాఠశాలలో విజ్ఞాన గాత్రబోధన

కార్యంలో పాల్గొనడానికి వీలులేదు. పెళ్ళి కుమార్తెను కైస్తవ వదువును అలంకరించినట్లు అలంకరిస్తారు. వనితలు అమె ట్యూటా మూగి చిన్న దప్పు మ్రోగిస్తూ జానపదగేయాలు పాడతారు.

కువైట్ వనితలు జాతీయ ఉత్సవాలలో పాల్గొనరు. ఇప్పుడిప్పుడే అక్కడ బాలికలు పాఠశాలకు వెళ్తున్నారు; ప్రిలకు, పురుషులకు

వయోజన విద్యా తరగతులు నిర్వహించడాన్ని ప్రస్తుతం ప్రోత్సహిస్తున్నారు.

పెట్రోలియం కువైట్ స్వరూపాన్నే మార్చడంతో, కువైట్ ఉపహించలేనంత ప్రగతి సాధించింది. అక్కడి పది జిల్లాలలో ఒక్కొక్కటి ఒక్కొక్క 'ఉప నగరం'లాగా వుంటాయి. వాటిలో పోస్టాఫీస్, వైద్యశాల, మసీదు, బాంక్, షాపింగ్

సెంటర్, సహకార సూపర్ మార్కెట్ ఎక్కడికక్కడ వున్నాయి. ప్రతి ప్రాంతంలోనూ పాఠశాలలు వున్నాయి. బాలబాలికలకు విడివిడిగా పాఠశాలలు వున్నాయి. ప్రతి ప్రాంతంలోనూ రెండు ప్రాథమిక పాఠశాలలు, రెండు మాధ్యమిక పాఠశాలలు, రెండు వెంటిడరీ పాఠశాలలు ఉన్నాయి. ప్రతి పాఠశాలకు ఏర్కండిషన్ చేసిన పెద్ద భవంతి ఉంది. విల్లంందరికీ రవాణా సౌకర్యాలు, దుస్తులు, మధ్యాహ్న భోజనం ఉచితంగా లభిస్తుంది. మధ్యాహ్న భోజనాన్ని పెద్ద 'ఆటోమేటిక్ వెంట్రల్ కిచన్'లో తయారు చేస్తారు. ఆరోగ్య సూత్రాలను సరించి బ్రెడ్, సూప్, సాండ్ విచెస్ తయారుచేస్తారు. పాలను నీర్ చేసిన ప్లాస్టిక్ కవర్లలో విల్లంకు ఇస్తారు. పాఠశాలలో చదువుకునే వారందరికీ ఎక్స్రే కోసమూ, దంత రక్షణ తదితరమైన వాటికోసమూ ప్రత్యేకంగా 'పాఠశాల ఆరోగ్య కేంద్రం' వుంటుంది. అనారోగ్యంగా వున్న విల్లంను స్కూల్ బస్ లలో వైద్య పరీక్షకు తీసుకు వెళ్తారు. హ్యూమానిటీస్, సైన్సెస్ లలో కువైట్ విశ్వవిద్యాలయంలో ఉన్నత విద్యకు అవకాశాలు వున్నాయి. ఈ అవకాశాలు వినియోగించుకుంటున్నా ఇక్కడి వారు తమ ఆర్థిక స్తోమతను బట్టి బ్రిటన్, అమెరికా మొదలైన దేశాలకు వెళ్తున్నారు. తెలివైన విద్యార్థులను ప్రభుత్వమే వై చదువులకు విదేశాలకు పంపుతున్నది.

[నశీషం]

కువైట్ పార్లమెంట్, మునిసిపల్ భవనాలు

అమ్మగారివిజ్ఞాన

ప్రపంచంలో పనికిరాని వస్త్రావంటూ లేదన్నారు. ప్రతి వస్త్రా, చివరికి అది పనికిరానిదైనాసరే— ఎప్పుడో, అవసరానికి వస్తుందట. అయితే— పెద్దవాళ్ళు అలా అన్నారు. మనం ప్రతిదాన్ని ఇంట్లో ఎక్కడ చాచుకుంటాం గనక? చాచుకోలేం. విరిగిపోయిన గరిటి వుందనుకోండి. ఏదో కొంతకాలం అలా వుంచుతాం. తర్వాత, అది ఇనపడేతే, తుప్పు పట్టేస్తుంది — పారేస్తాం. ఇంకా కొంతకాలం అట్టేపెడితే, పెరట్లో ఏదైనా చిన్న గొయ్యి తవ్వడానికో, మరి దేనికో పని కొచ్చే అవకాశం కనిపిస్తుంది.

అలా—ప్రతిదానికి ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ప్రయోజనం వుంటిరనుకుందన్నమాట. అంతెందుకరా— మనం పనికిరాదనుకున్న గడ్డిమొక్క వుండి చూడండి — అది గడ్డిగదా అని ఏకి పారేస్తాం. మరి, ఆ గడ్డి అవురికి, గేదెరికి అహారం కింద ఎంతగా ఉపయోగపడుతోంది? నిజానికి, ఆ గడ్డిలో ఎంత శక్తి లేకపోతే, అవులూ అవీ అది తిని బలిష్ఠంగా తయారై, మనకి పారిస్తున్నాయి.

గడ్డి అంటే గుర్తొచ్చింద్రోయ్ — ఓ రాజాగారు, వేటకి వెళ్ళి అరిసిపోయి, ఆకలితో అవురావురుమనిపోయాట్ట. దగ్గరగ్రామంలో వున్న పేదరాని పెద్దమ్మ ఇంటికి వెళ్ళి, అన్నం పెట్టమంటే—అమె గరిక పచ్చడి చేసి, పెట్టిందట. అది ఎంతో రుచిగా వుందని మెచ్చుకున్నాట్ట రాజాగారు. మరి, అదే రాజాగారు అంతఃపురంలో వుంటే, ఆ పచ్చడి తింటాడా? అది రుచిస్తుందా? అందుకనే 'ఆకలి రుచి ఎరగదు' అన్నారు— 'నిద్ర సుఖం ఎరగదు' అన్నట్టు! చెప్పొచ్చే దేమిటంటే—ఆ గరిక పచ్చడి రాజాగారికి రుచిగా వుండి అతని ఆకలిపోగొట్టుంది; తిరిగి వెళ్ళగలగడానికి శక్తి ఇచ్చింది.

అలా—సృష్టిలో వున్న ప్రతి మొక్క, ప్రతి చెట్టు మనకి ఎలాగోలా ఉపయోగపడుతూనే వుంటాయి. ఎన్ని చెట్ల వేళ్ళలోనో ఔషధాలు వున్నాయి; ఎన్ని మొక్కల ఆకుల్లోనో మందులున్నాయి. 'పెరటి చెట్టు మందుకి పనికి

రాదు' అని ఏదో సామెతకోసం అన్న మాటేగాని, పూర్వకాలంలో మందుకోసం అనేక రకరకాల మొక్కల్ని పెరళ్ళలో వేసుకునేవాళ్లు. ముఖ్యంగా మందారమొక్కలు, చంద్రకాంతమొక్కలు, మల్లి, చామంతి—మొదలైనవి ఇప్పటికీ పెరళ్ళున్నవాళ్ళు వేసుకుంటూనే వున్నారు. వీటిల్లో మల్లి, చామంతి పూలమొక్కలు కాబట్టి, అందంకోసం, పువ్వులకోసం అని అనుకున్నా — వాటిల్లో ఎన్నో ఔషధగుణాలున్నాయన్న సంగతి ఇదివరకు నేను విపులంగా చెప్పాను—మీకు గుర్తుందే వుంటుంది! అయితే, చంద్రకాంతమొక్కలు ఎందుకూ అంటే—అవీ పువ్వులు పూస్తాయి. అంత పెద్దగా వాసనవెయ్యవుగాని, అందంగా వుంటాయి. వాటిని జడలా అల్లి, జడలో పెట్టుకుంటారు. చంద్రకాంతం మొక్కలు రకరకాలు. ఎరుపు, పసుపు, చుక్కలు చుక్కలు మొదలైన రంగుల్లో వాటి రకాన్నిబట్టి పూస్తాయి. ఈ పువ్వులు సాయంకాలం వేళల్లో విడతాయి.

చంద్రకాంతం మొక్క చాలా సులువుగా పెరుగుతుంది. వీటికి దుంపా ఉంటుంది; విత్తనాలూ ఉంటాయి. లేదా కొమ్మ పారినా కూడా వేరు తన్ని లేస్తుంది. ఇది రెండు మూడు మూరల ఎత్తు వరకూ పెరుగుతుంది. చంద్ర కాంతపు దుంపను మందురికి వాడతారు. ఇది కాస్త తీసి గానూ, చేదుగానూ ఉంటుంది. ఈ దుంపకి బాగా చలవ చేసే గుణం ఉంది. ఒంటిమీద నెగ గడ్డలు లేస్తే — సాధారణంగా శరీరంలో వేడి ఎక్కువయితే లేస్తాయి—దానికి దుంపతో కాసిన్ని మిరియాలు కలిపి నూరి—మందుగా తీసుకుంటారు. దాంతో ఆ గడ్డలు తగ్గుతాయి. లేదంటే, దుంప రసంతో కాస్త పంచదార కలిపి చిన్న చెమ్మారు పుచ్చుకున్నా, గడ్డలు హరించిపోతాయి. చంద్ర కాంత ఆకులో కూడా అలాంటి గుణం ఉంది.

ఆ ఆకు మీద కాస్త ఆమదం రాసి, వెచ్చ చేసి, గడ్డల మీద వేస్తే, గడ్డలు చిరుకుతాయి. పోటు, మంట తగ్గిపోతాయి.

మందార ఉండనుకోండి. మందార మొక్క బాగా ఎర్రటి పువ్వులు పూస్తుంది. ఇందులోనూ రకాలున్నాయి. ఇళ్ళల్లో రోజూ పూలు చేసే వాళ్ళందరూ మందార మొక్కల్ని పెంచుకుంటారు.

కొంత మందికి 'పేనుకొరుకుడు' అన్న వ్యాధి వచ్చి జాట్లు రాలిపోతుంది. అది కూడా ఒక్క బాగంలోనే రాలుతుంది. అలాంటి దానికి, మందార నూనె ఎంతో బాగా పనిచేస్తుంది. జాట్లకు ఆరోగ్యం కలిగిస్తుంది. జాట్లను నల్ల బరుస్తుంది. చెవిలో పోటు వస్తే, మందార పువ్వుల రసాన్ని విండితే, పోటు తగ్గుతుంది. అలాగే దంతాలకు నొప్పులు వచ్చినా కూడా, ఆ రసం తగ్గిస్తుంది. నేత్ర రోగాన్ని కూడా మందార రసం తగ్గిస్తుంది.

అసలు అంత ఎందుకరా — రోజూ తంకి కొబ్బరినూనె రాసుకుంటారు గదా. అలా మామూలుగా నూనెగానే రాసుకోకుండా, కాసిన్ని మందార పువ్వులు వేసి, ఆ నూనెను మరిగించి ఉంచి, అది రోజూ రాసుకుంటూ వుండండి— అది జాట్లకు ఎంత మేలు చేస్తుందో చూడరు గాని!

అలా — పెరటి మొక్కలు మనకి ఎంతో మేలు చేస్తాయి. మన పూర్వీకులు, ముఖ్యంగా ఋషులు—వాళ్ళ వాళ్ళ తపస్సుల వల్ల— ప్రతి మొక్కలో ఉన్న ఔషధ గుణాల్ని కనిపెట్టారు. అలా చెయ్యడానికి, వాళ్ళు ఎన్ని పరిశోధనలు చేసి ఉంటారో—ఎన్నెన్ని అవస్థలు పడి ఉంటారో! అలా కనిపెట్టి పుస్తకాలుగా కూడా రాశారు— వాళ్ళే దాచుకోకుండా. వాళ్ళ శక్తి సామర్థ్యాలనీ, ఓర్పునూ తలుచుకుంటే — ఎంత అశ్చర్యంగానో ఉంటుంది, కదూ!

విగ్గులు-స్విచ్‌లు

ఏదో పెళ్ళికో, పెళ్ళానికో వెళ్ళవలసి వచ్చిందనుకోండి. అప్పుడు అందరిలా కాకుండా కాస్త ప్రత్యేకంగా కనిపిస్తే ఎలా ఉంటుంది? తలకట్టును మామూలు పద్ధతుల్లో కాక, విడిగా రూపొందించుకుంటే ప్రత్యేకతను సాధించ వచ్చును. అయితే జుట్టును రకరకాలుగా అలంకరించుకోవడం అందరికీ విలుకాకపోవచ్చును. శిరోజాలంకరణ సరిగా చేసుకోలేకపోతే జుట్టుకు కూడా చిల్లరమల్లర ప్రమాదాలు కలగవచ్చును. జుట్టుకు ముప్పుకలగని తీరులో ప్రత్యేకమైన శిరోజాలంకరణ చేసుకోదలుచుకున్న

వారు ఇక్కడి వర్ణచిత్రాలలో కనిపిస్తున్న పనితలలా 'విగ్గులూ', 'స్విచ్‌లూ' ఉపయోగించవచ్చును. నగలాలలో ఉండే హెయిర్ డ్రెస్సర్‌లను సంప్రతిస్తే, వారు తగిన విగ్గునుగానీ, 'స్విచ్'నుగానీ అమర్చి అందం చేకూర్చగలరు. ఒకసారి ఇలా అమర్చుకుంటే, కావలసినప్పుడు మళ్ళీ వాటిని స్వయంగా అమర్చుకోవడం పెద్ద సమస్య కాదు. తొందరగా ఎక్కడికన్నా వెళ్ళవలసివచ్చినప్పుడు కాలం వృధా చెయ్యకుండా 'విగ్'గానీ, 'స్విచ్'గానీ ధరించవచ్చును. 'స్విచ్'లు ముప్పై రూపాయల ధర నుంచి దొరుకుతాయి. విగ్గుల ధర మాత్రం కాస్త ఎక్కువగానే ఉంటుంది.

—చాయా ఆర్య

“నో....వీల్లేదు. నేను మాత్రం నా పేరు వెనుక భర్త పేరును అతికించను గాక అతికించను. మరీ అంత భర్తవాడు వ్యక్తిని కావటం నా పాలనీకే విరుద్ధం” గట్టిగా తన నిర్ణయాన్ని తెలిపింది విమల. ఆ విషయంగా కాలేజీలో....రీజర్ అవర్స్ లో....ప్రెండ్స్ మధ్య వచ్చిన చర్చలో:

“అదేమే! ఇప్పుడదేగా నాగరికత? భార్య పేరు వెనుక అందంగా తమ స్వంతదారు పేరును, ఆ పేరుపైగల తమ హక్కును అందరూ అర్థం చేసుకోవాలనే తపనను నువ్వు అంగీకరించక పోవటం ఆశ్చర్యంగా వుంది” అందో స్నేహితురాలు.

“మరీ అంత గుడ్డిగా ఒకరిని అనుసరించటం, ఒకరి అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించటం కూడా నా పాలనీ కాదని గుర్తుంచుకో!” ఖచ్చితంగా చెప్పింది విమల.

“ఏమిటో....నీచాదస్తం!” అన్నది వింటూన్న ఇంకొక ఆమె. వాళ్ళంతా విమల సంగతి తెలిసిన వారే కనుక ఆట్టే ఆశ్చర్యపోలేదెవరూ.

*

“చట్టం! వీల్లేదంటే వీల్లేదు. మరీ అంత వ్యక్తిత్వంలేని వెధవనని అనుకోకు. భార్య పేరు వెనుక ఆ పేరుకు బాడీగార్డులా నాపేరు ఉండటాన్ని నేను సహించనుగాక సహించను. అది నా పాలనీకే విరుద్ధం!”

తన కాలేజీలోజుల్లోనే...ఒకానొక సందర్భంలో విశ్వం కూడా తన స్నేహితులతో అదే అన్నాడు. ఆ సందర్భం....ఏదో నవల చదువుతూ ఆ శ్రీమతి నవలారచయిత్రి పేరును అచ్చులో చూస్తూ.... ఆవిడ పేరు వెనుక లోకలా వున్న ఆవిడిగారి భర్తపేరు-విశ్వం దృష్టికి దీనాదిదీనంగా కనబడ్డ సందర్భం....ఆ సందర్భంలో....విశ్వం అభిప్రాయం తెలిసిన ఆతడి స్నేహితుడు ‘ఒకవేళ నీ కాబోయే భార్య నీ పేరును తన పేరు వెనుక ఉపయోగిస్తే ఏం చేస్తా’వనే ప్రశ్న వేసే ఉంటాడని చెప్పకక్కర్లేదు.

తన ప్రశ్నకు విశ్వం ఇచ్చిన ఖచ్చితమైన సమాధానం వినేసరికి మరేం మాట్లాడలేక ఆ మిత్రుడు, ఆ సమస్యను కాలానికే వదిలి మౌనం వహించాడు.

*

“ఆ అబ్బాయిని చూడు. ఎరుగుబంటిలా

విమలా
విశ్వం-
జీవిత
వివాహం

ఎక్స్.వి
రమణి

*

మన దేశంలో ప్రీలకు 18 ఏళ్ళు నిండితేగాని పెళ్ళి చెయ్యకూడదన్న చట్టం 25 సంవత్సరాలనుంచీ అమలులో ఉంది. అయితే అది ఎంతగా అచరణలో ఉందో ఇటీవల 1971లో బంగ్లాదేశ్ యుద్ధం సంద

ర్భంగా తెలియవచ్చింది. ఆ యుద్ధంలో మరణించిన సైనికులు చాలా మంది భార్యలకు 15 ఏళ్ళ కూడా నిండలేదట!

ఆ జాత్రా వాడూ....మనవాళ్ళు నాగరికతంటూ జంతువులను పోలుతున్నారు రూపంలో. పాపం.... అమాయకులు!" హాస్టల్ పై బాల్కనీలో నిల్చుని వీధిలోకి చూస్తూ అంది విమల.

"నీకు హిప్పిలంటే ఇష్టంలేదా విమలా?" ఎంటూన్న ప్రంధ్ అడిగింది.

"హిప్పిలంటేనే నాకు తలనెప్పి! ద్రామాం వాళ్ళలా ఆ హెయిర్ కట్టింగూ....వాళ్ళాను!" మూతి విరిచింది విమల.

"ఒకవేళ నీ కాబోయే భర్తే హిప్పి హెయిర్ స్టైల్లో వుంటే....?" ఎదురు ప్రశ్న వేసింది ఎదుటి అమ్మాయి.

"కాబోయే భర్త అన్నావు? అసలు హిప్పియే అయితే, అతడు నాకు భర్త ఎలా అవుతాడే ఏచ్చి దద్దమ్మా....నా అంగీకారం లేకుండా?" నవ్వింది విమల.

"అంటే నీ యిష్టప్రకారమే జరుగుతుందన్న మాట నీ వివాహం?"

"ఘ్యా....ర్!!" నొక్కిపలికింది విమల.

*

"ఒరేయ్! ఈ వీక్లి అట్టమీది బొమ్మచూడు. ఎవరో కొత్త స్టార్ కాబోలు. చాలా అందంగా వుంది కదూ? ఆ అందమైన నీలికళ్ళు, చక్కని ఆ ఒళ్ళు, ఆ చేతులకు అందంగా పొడవుగా వున్న ఆ చేతి వ్రేళ్ళు. ఆ వ్రేళ్ళకు ఏపుగా పెరిగిన నైర్ పాలిష్తో నిగనిగలాడే చక్కని ఆ గోళ్ళు...."

"స్టాప్! స్టాప్!!" మిత్రుడి వర్ణనలకు నవ్వాడు విశ్వం. "ఒరేయ్! నీ వర్ణన సాహిత్యానికి రైమింగ్ కుదరాలనా....లేక నిజంగా ఆ దెయ్యం గోళ్ళు కూడా నీకు నచ్చాయనా.... పూరికే మెచ్చుకుంటున్నావ్?" అన్నాడు ఎక్కడికో వెళ్ళేందుకు షర్తీసి వేసుకుంటూ.

"దెయ్యం గోళ్ళేమిట్రా? ఆదవిల్లం వ్రేళ్ళకు ఏపుగా పెరిగిన గోళ్ళు కూడా ఓ అందమే తెలుసా?" అన్నాడు మిత్రుడు ఉక్రోశంగా.

"ఓహోహో....ఆదవిల్లంకు ఏపుగా పెరిగిన గోళ్ళూ అందమే; నీకు ఏపుగా పెరిగిన ఆ మానస గడ్డమూ అందమే....నీ ముఖంలా వుంది నీ పొగడ్త!" విసుక్కున్నాడు విశ్వం....మరో పదిరోజుల్లో తిరుపతి వెళ్ళాలని గడ్డం మానసా గీసుకోని స్నేహితుడ్ని విసుగ్గా చూస్తూ.

"ఏరా! ఒకటడుగుతాను....అస్సలు నిజంగా నీకు అమ్మాయిలు గోళ్ళ పెంచుకోవడం ఇష్టం లేదా చెప్పు?" అన్నాడు మిత్రుడు అసలు పాయింటుకు వస్తూ.

"ఛ! దర్జీ! పూర్వం రాక్షసులకు గుర్తుగా వేసే చిహ్నాల్లో ఈ గోళ్ళ కూడా ఒకటి. మాట్లాడే గుచ్చుకునేలా ఆ వెధవ గోళ్ళకు ఓ అందమంటూ వుందంటే నాకు చచ్చేనవ్వు వస్తుంది. అసలు అలాంటి ఆయుధాలు పెంచుకునే ఇప్పుడు వాళ్ళంతా సమానహక్కులంటూ ఉద్యమాలు లేవ దీస్తున్నారేమో? ఏమైనా నేటి ప్రీలు నాగరికత పేరుతో కొన్ని వేల సంవత్సరాలక్రితపు అనాగరి కుల రక్షణలను మళ్ళీ జ్ఞప్తికి తెస్తున్నారు!"

అటువంటి ప్రీలపై ఓ రకపు సానుభూతి చూపుతూ ఓ లెక్కరిచ్చాడు విశ్వం.

అంతా విని, కాప్పేసాగి, "అహ.... తెలికడుగుతానూ...." అన్నాడు మిత్రుడు ఈసారి కాస్త నాన్నుతూ.

"నీకు తెలియకపోయినా, సువ్వడగబోయే దేమిటో నాకు తెలుసు లేవోయ్! ఒకవేళ నా కాబోయే భార్యే ఇలా గోళ్ళ పెంచితే....పెళ్ళికి ముందే, మంగలి చేత కాలిగోళ్ళ తీయించే సన్నివేశమొకటి ఏర్పాటు చేస్తారు చూడూ.... మన పెద్దవాళ్ళు; అప్పుడే అమెగారి చేతిగోళ్ళూ తీయించేస్తాను. 'కాదూ'కూడదూ' అంటే వీటల మీద నేనే నా షేవింగ్ పెట్టు కత్తెరతోపాటు కూర్చుని, అమె చేయేదో నాకు అందగానే.... మిగతా పని నేనే చూసుకుంటాను. అంచేత నువ్వేం నా గురించి దిగులుపడకు మిత్రమా!" అని కూడా అభయమిచ్చాడు విశ్వం.

విశ్వం స్వభావం తెలిసినవాడు కనుక, అపై నోరు మెదపలేదు ఆ తిరుపతి వెళ్ళబోయే మిత్రుడు.

*

"చి|| సౌ|| విమలను....చి|| విశ్వనాథ్ కు.... ఇచ్చి....వడుపు స్వగృహంబున...."

అంటూ ఓ రోజు విమలా విశ్వంల స్నేహ బృందానికంతటికీ అహ్వనాలు వచ్చాయి. ఇదెలా జరిగిందని కొందరూ, పెద్దల బలవంతపు కల్యాణమని కొందరూ మాటామాటా అనుకున్నారు కూడా!

ఆ రోజునే....కల్యాణమహోత్సవం!

అయితే...హిప్పిజాత్రను అసహ్యించుకునే విమల, విశ్వం భుజాల దాకా జారిన జాత్రపై మురిపెంగా జీలకర్ర, బెల్లం పెడుతుంటే....

ఎదురుగావున్న విందెరో ఉంగరాలు వెతుకుతూ, చిలిపిగా విమల పొడవాటి చేతిగోళ్ళను విశ్వం ఆస్పాయంగా నిమరుతూంటే....

"ఇంకా ఉత్తి విమలేమిటమ్మాయ్! మాంగల్య దారణ కూడా జరిగిపోయింది. ఇకపై 'శ్రీమతి విమలా విశ్వం' అని పిలువ్!" అంటూ విమల స్నేహితురాలితో విమల పదినగార్లు ఓ వంక హాస్యం పట్టిస్తూంటే....ఎంటూ, ముసే ముసిగా నవ్వుకుంటూన్న వీటల మీది ఆ వధూ వరులను చూస్తుంటే.....

విశ్వం, విమలల స్నేహితుల....స్నేహితు రాళ్ళ....ముఖాలు విస్మయంతో తెల్లబోయాయి

[ప్రమాణాలాఠ : 33 వ పేజీ నుంచి]

బాణట్లో కాస్త నూనె వెచ్చబెట్టి అందులో ఆవాలు, పచ్చిమిరపకాయ ముక్కలు, కరివేపాకు వేసి పోపు పెట్టాలి. ఆవాలు చిట్లదం ప్రారంభించ గానే నలగగొట్టిన పనస ముక్కలను అందులో వెయ్యాలి. పది పదిహేను నిమిషాలుదాటు అలా వేగనిచ్చి బాణలిని స్టవ్ మీద నుంచి దించెయ్యాలి. చిన్న చిన్న ముక్కలుగా తరిగిన కొత్తిమిరి అందులో వేస్తే కూరకు ప్రత్యేకమైన రుచి వస్తుంది.

చికెన్-మిరపకాయల వేపుడు :

మరి పెద్దదీ మరీ చిన్నదీ కాని కోడిసిల్లి ఒకటి. ఒక అంగుళం పొడవున్న అల్లం ముక్క. వెల్లుల్లి ముక్కలు ఆరు. పచ్చిమిరపకాయలు పనిమిది, నాలుగు గ్రుడ్లు. సగం నిమ్మపండు. అప్పుడే నూరిన మిరియాలపొడి కాస్త. బ్రెడ్

విద్వ

విజయవాడలో బా-బాహు భవనం, ద్వారకా నగర్లో స్థానిక సంగీత విశేష అధ్యర్థాన జాన్ వెల 19వ తేదీన 19 సం.లు రోపు వయోవరిమితి గల (బాల) బాలికలకు వీధా వాద్య పోటీలు జరిగాయి. కుమారి ఎమ్. మారవి, ఆర్. మారుతి జానియర్ల పోటీలలోను, కుమారి డి. కమలాంక్షి, కె. వత్సబాల వీనియర్ల పోటీలలోను ప్రథమ ద్వితీయ స్థానాలలో గెలుపొందారు. విజేతలకు మిసెస్. ఎ. వి. ఎస్. కళాగారి మాజీ ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ సి. సూర్యప్రకాశం బహుమతి ప్రదానం గావించారు. శ్రీమతులు సునందా గాత్రీ, లీలాదేవి, శ్రీనివాసమ్మ, లక్ష్మి బాస్కర్, కన్యాకుమారి వ్యాయ విద్వేతలుగా వ్యవహరించారు. సంగీత విశేష కార్యదర్శి లాయరు శ్రీ సి. వేణుగోపాల రెడ్డి బాలబాలికలలో లలితకళలకు, ముఖ్యంగా సంగీత, నృత్యాలకు ప్రోత్సాహమిచ్చి వారు ఆయా కళలలో ప్రవీణులు కావడానికి వారి బాల్య దశలో అవకాశాలను కల్పించటమే యీ సంగీత విశేష అధర్థమని చెప్పారు. —విలేకరి

ముక్కలు, వేపుడుకు నూనె (లేదా నెయ్యి.) అవసరమైనంత ఉప్పు నిధం చేసుకోవాలి.

కోడిని ఐదు ముక్కలుగా కొయ్యాలి. (కాళ్ళు, రెక్కలు, తక్కిన శరీరభాగం విడివిడి ముక్కలుగా కొయ్యాలన్నమాట.) ఆ ముక్కలను ఒక పెద్ద బాణట్లోగానీ లేదా రోతుగా ఉండే 'సాస్ పాన్'లోగానీ వేసి అరటి స్పూను ఉప్పు వేసి.

అంధ్రప్రదేశ్ బాలల అకాడమీ అధ్యర్థాన విజ్ఞానయాత్ర జరుపుతున్న బాలబాలికల బృందం విజయవాడ వచ్చిన సందర్భంగా విజయవాడ మాంబినోరి మహిళా కళాగారిలో బారి ఎత్తున సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు జరిగాయి. అందులో కుమారి మంజరి ఇచ్చిన నృత్య ప్రదర్శన ఒకటి. కుమారి మంజరి నృత్యప్రదర్శన అలరిస్తూ పూజ నృత్యం ప్రారంభమయింది. తర్వాత ఆమె కూచి పూడి బాడిలో బాలగోపాల తరంగం, బామా కలాపం, దగావకారాలు మొదలైన నృత్యాలను మూడు గంటలసేపు ప్రదర్శించింది. కుమారి మంజరి గురువు సీతారామరాత్రి స్వయంగా వట్టు వాంగం నిర్వహించారు. ఆమె విజయవాడ దక్షిణ మర్యరైల్వే డివిజన్ అక్కోండ్స్ ఆఫీసరు శ్రీ బి. అనందరావుగారి కుమార్తె.

ముక్కలకు అవసరమైనంత నీరు పోయ్యాలి. బాణలిని స్టవ్ మీద పెట్టి అందులోని మాంసం ముక్కలను మెత్తగా ఉడకనివ్వాలి. ఈలోగా అల్లం, వెల్లుల్లి, పచ్చిమిరపకాయలు చిన్న చిన్న ముక్కలుగా తరిగి ఉంచుకోవాలి. గ్రుడ్లను పగలగొట్టి మరో పాత్రలో వెయ్యాలి. వాటిని నురుగులాగా వచ్చేదాకా కొట్టాలి.

ఉడికించిన మాంసం ముక్కలకు నిమ్మరసం పూసి, వాటి మీద ముందుగా తరిగి ఉంచుకున్న అల్లం, వెల్లుల్లి, పచ్చిమిరపకాయల ముక్కలు వెయ్యాలి. ఆ తర్వాత వాటి మీద మిరియాలపొడి చల్లాలి. అవసరమైతే కాస్త ఉప్పు వేసి, ఒక పోర్కుతో బాగా పొడిచి కలియబెట్టాలి. ఇలా కలియబెట్టిన మాంసం ముక్కలను బ్రెడ్ ముక్కలలో ఉంచి చుట్టలుగా చుట్టాలి. ఆ చుట్టలను, కొట్టి ఉంచిన గ్రుడ్లద్రవంలో ముంచాలి. అలా ముంచి తీసిన ముక్కలను వేడివేడి నేతిలో వేయించి, అవి ఐంగారు వన్నెలోకి వస్తుండగా తీసి వడ్డించాలి.

'పాలక్' - మాంసం :

ఇది చెయ్యడానికి 1 కిలో మాంసం, దాదాపు 225 గ్రాముల ఆకుకూర (పాలక్.) పచ్చిమిరప కాయలు నాలుగు, ఆరకప్పు పాలు, ఒక టీ స్పూను చక్కెర, ఒక టీ స్పూను పసుపుపొడి, 2 టీ స్పూనుల ధనియాలపొడి, కొద్దిగా మిర పొడి, కాస్త ఉప్పు అవసరం.

మొదట ఆకుకూరను బాగా కడిగి, సన్న ముక్కలుగా తరుగుకోవాలి. ఆ తర్వాత ఆ ముక్క

లను, పచ్చిమిరపకాయలను ఒక పాత్రలో తీసుకుని అందులో నీళ్ళు పోసి మెత్తగా ఉడక నివ్వాలి. ఆకుకూరను ఉడకపెట్టడానికి ఉపయో గించిన నీటిని అవతల పోసి, ఉడికిన ఆకు కూరనూ పచ్చిమిరపకాయలనూ మాత్రం తీసు కుని వాటిని మెత్తగా నూరాలి.

స్టవ్ మీద ఒక బాణలిని ఉంచాలి. ఆ బాణట్లో నెయ్యిపోసి, అందులో చక్కెర వేసి, చక్కెర పొంగినప్పుడు అందులో మాంసం ముక్కలు వెయ్యాలి. అలా వేసి, గరిచెతో కలియ బెడుతూ ఉంచాలి. మాంసం ముక్కలు బాణలికి అంటుకుపోవడం ప్రారంభం కాగానే పాలు పోసి మళ్ళా వేయించడం ప్రారంభించాలి. అవసరమై నంత ఉప్పు, మిరపొడి, ధనియాలపొడి అన్నీ బాణట్లోని మాంసం మీద చల్లి మొత్తం మాంసం ఐంగారు వన్నెలోకి వచ్చేదాకా వేపుడు కొన సాగించాలి. బాణట్లో వేగుతున్న మాంసానికి ఆకుకూర ముద్ద కలిపి మళ్ళీ వేయించడం ప్రారంభించాలి. బాణట్లోని మిశ్రమానికి పసుపు పొడికలిపి ఐదునిమిషాల తర్వాత ఒక కప్పు నీళ్ళు పోసి మాంసాన్ని కుతకుతమని ఉడకనివ్వాలి.

నీళ్ళంతా ఇగిరిపోయాక నెయ్యి మీదికి తేలు తుంది. అప్పుడు గరంమసాలా చల్లి, బాణలి మీద మూతపెట్టి సన్నని నెగమీద, బాణలిని వెచ్చ బెట్టాలి. అలా చేస్తే బాణట్లోని పదార్థం రుచి బాగా కలుస్తుంది! పాలక్ - మాంసం మిశ్రమాన్ని వేడి వేడిగా చపాతీలతో కలిపి తింటే బాగుంటుంది! *

మరో గంటసేపటి తర్వాత డాక్టర్ని వెంటబెట్టుకొచ్చాడతను.

అతను పరీక్షించి అది 'ప్లూ జ్వరం' అని తేల్చాడు. ఇంజెక్షనిచ్చి ఏవేవో టాబ్లెట్లు రాసి వెళ్ళిపోయాడు.

"నేను వెళ్ళి టాబ్లెట్స్ తీసుకొస్తాను...." అన్నాడు సృజన్బాబు వెళ్ళబోతూ.

"డబ్బు నా పర్సల్ ఉంది తీసుకెళ్ళండి!" అందామె పర్స వేపు చూపుతూ.

"మీరు బాగా ధనవంతులయితే అవ్వచ్చు! మందులు తేలేని స్థితిలో నేనున్నానని అనుకోకండి!" నవ్వుతూ అని వెళ్ళిపోయాడతను.

తిరిగి అతనెప్పుడు వచ్చాడో అమెకు తెలీదు. బాగా నిద్ర పట్టేసింది. మెలకువ వచ్చి కళ్ళు విప్పేసరికి ఎదురుగా గోడకానుకుని కూర్చుని కనిపించాడతను.

"వచ్చి ఎంత సేపయింది?" అడిగిందామె.

"చాలా సేపయింది! మీరు గాఢ నిద్రలో ఉన్నారు! లేపట మెందుకని ఉరుకుండి పోయాను....ఇదిగో - ఈ టాబ్లెట్స్ తీసుకోండి ముందు...."

అతని అసరాలో లేచి కూర్చుని టాబ్లెట్స్ వేసుకొని మంచి నీళ్ళు తాగిందామె.

"కాసేపు ఇలాగే కూర్చోండి! ఈ పళ్ళు కూడా తినేస్తే బలహీనత పోతుంది...." ఎదురుగా ఆపిల్ పళ్ళు, బత్తాయిలూ ఉంచుతూ అన్నాడతను.

"ఇవన్నీ ఎందుకు తీసుకొచ్చారిప్పుడు!" చిరుకోపంతో అందామె.

"ఏమీ తినకుండా ఉంటే రెసిస్టెన్స్ ఏముంటుంది? జ్వరం ఎన్ని రోజులయినా తగ్గదు!" నవ్వుతూ అన్నాడతను.

అతన్ని కాదనలేక ఒక ఆపిల్ పండ్లా, బత్తాయి పండ్లా తిందామె.

"ఇప్పుడు చైమెంథయింది?" అతన్నడిగింది.

"పడకొండు దాటింది...."

"అరె! అంతసేపు పడుకొన్నానా నేను?" ఆశ్చర్యపోతూ అందామె.

"ఇందులో ఆశ్చర్యం ఏముంది?"

"మరి....మీరు అన్ని గంటలసేపు అలాగే కూర్చుండిపోయారా? నన్ను నిద్రలేపి ఉండాల్సింది?"

"మీ నిద్ర పాడుచేయటం ఎందుకు? సరోజగారు వెళ్ళిపోయారన్న

దిగుబతో మీరు నిన్న రాత్రంతా నిద్రలేకుండానే గడిపి ఉంటారను
కొన్నాను...."

ఆమె మరింత ఆశ్చర్యపోయింది.

తన గురించి ఎంత జోజుంగా తెలుసుకున్నాడీతను.

హఠాత్తుగా గుర్తుకొచ్చిందామెకి. "మరి మీ భోజనం?" అడుర్థాగా
అడిగింది.

"హోటల్లో టిఫిన్ తినేసి వచ్చాను...."

"దాగుంది. నాకోసం ఎందుకంత కష్టం మీకు?"

"నేను మిమ్మల్ని కనిపెట్టుకునుండాలి స్వరూపా! అది నా బాధ్యతగా
భావిస్తున్నాను. మీకు ఇలా నేవ చేయటం నాకెంత సంతోషంగా ఉందో
చెప్పలేను...." గంభీరంగా అన్నాడతను.

స్వరూపకేమీ అర్థం కాలేదు. కేవలం అతని మంచితనమే అతని
చేత అలా మాట్లాడిస్తోందనిపించింది.

"ఇంక నాకు పరవాలేదనుకొంటాను. మీరు ఇంటికెళ్ళరూ?"

"మిమ్మల్ని ఈ పరిస్థితిలో వదిలా. ఊహ. మీరు మామూలుగా
లేచి తిరిగేవరకూ నేనిక్కడనుంచి కదలను." మొండిగా అన్నాడతను.

"ఇది మరి దావుంది. నేను చనిపోతే?" నవ్వుతూ అందామె.

"స్వరూపా?" కోపంగా అన్నాడతను. మరుక్షణంలో అతని కళ్ళ
వెంబడి నీళ్ళు తిరిగినయ్. "దయచేసి అలా మాట్లాడకండి!"

కొద్ది నేపటివరకూ అతని వంకే చూస్తూండిపోయింది స్వరూప. అతనికి
తనమీద గల అభిమానానికి కదిలిపోయిందామె. కాని
ఇదంతా కేవలం అభిమానమేనా? లేక అతను తనని ప్రేమిస్తున్నాడా?
ప్రేమకి మాత్రమే ఇంతటి బంధం ఉంటుంది. మరే భావమూ ప్రీతి.
పురుషుడికి మర్య ఇంతటి అనుబంధాన్ని ఏర్పరచలేదు.

కాని....మరి తను కూడా అతనినా దృష్టిలోనే చూస్తోందా?

"అదిగో! మీరు మళ్ళీ ఏవో ఆలోచనల్లోకి దిగారు. అవునా!
పడుకోండి! నిద్రపోతేగాని ఉదయానికి లేచి తిరగలేదు....!" అన్నాడతను.

పడుకుని బలవంతంగా కళ్ళు మూసుకొందామె. మరుక్షణంలో అతనలా
కూర్చున్నాడన్న సంగతి గుర్తుకొచ్చి "మరి మీ సంగతేమిటి? తెల్లారే
వరకూ అలాగే కూర్చుంటారా?" అనడిగింది నవ్వుతూ.

"అదిగో ఆ చాప వేసుకొని మీరూ పడుకోండి! అప్పుడే నేను
నిద్రపోతాను...."

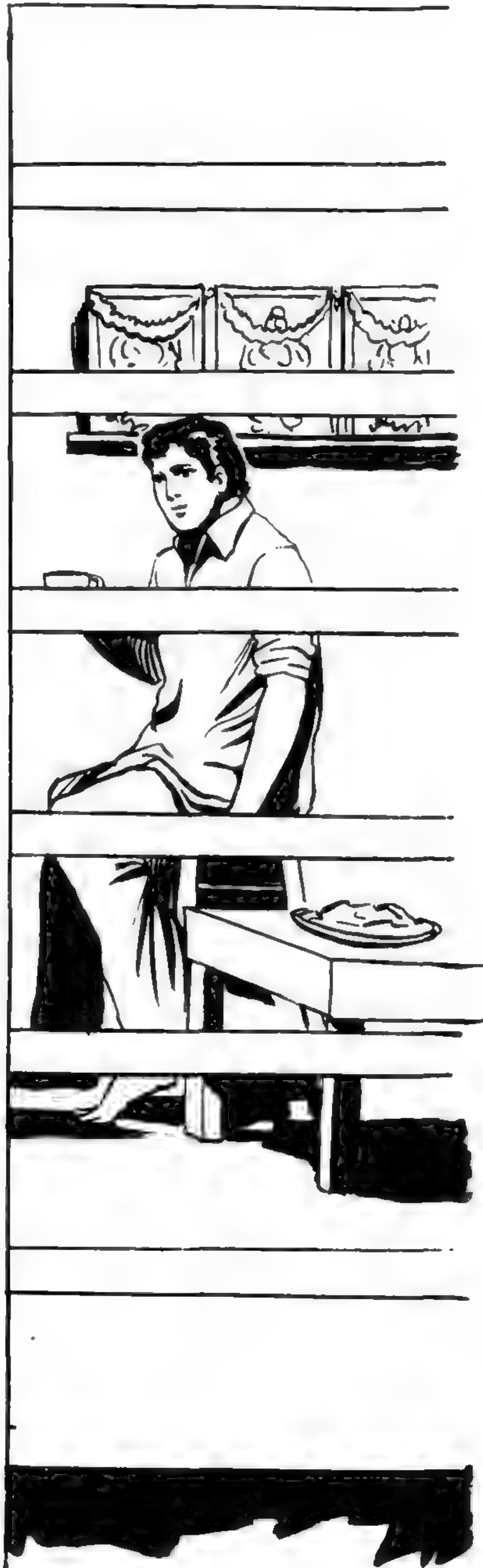
ఆమెకు దూరంగా చాప పరచుకొని అతను కూడా కళ్ళు మూసు
కొన్నాడు.

స్వరూపకి చాలానేపటి తర్వాత గానీ నిద్ర వట్టలేదు. తిరిగి తెల్లారు
జామునే మెలకువ వచ్చేసింది. రేస్తూనే చాప మీద పడుకొని గాఢంగా
నిద్రపోతున్న సృజన్ బాబు కనిపించాడామెకి. అతన్ని చూసేసరికి జారేసిం
దామెకి. అభిమానం, ప్రేమ ఒక్కమ్మడిగా ముంచుకొచ్చినయ్! అతనిని
గాఢంగా తన హృదయానికి హత్తుకోవాలనిపించింది.

లేచి నుంచుందామె. జ్వరం పూర్తిగా తగ్గిపోయింది. కానీ, కొంచెం
తల నొప్పి. నీరసం మాత్రం అవహించే వున్నయ్!

అతను నిద్రలేచే లోగా కాఫీ కాచి వుంచితే దావుండు ననిపించింది.
నెమ్మదిగా బయటకు నడిచి ఇంటి పక్కనే వున్న మిర్క బూత్ లో
పాల బాటిలు తీసుకొచ్చింది. స్టా వెలిగించి, పాలు దాని మీదుంచి తను
త్వరత్వరగా మొఖం కడుక్కొని జాట్టు సరిజేసుకొని కాఫీ తయారు
చేసింది.

ఆ శబ్దాలకు చటుక్కున కళ్ళు విప్పారు సృజన్ బాబు. ఆమె కాఫీ
కప్పుల్లోకి వంచటం చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

“అయితే నేను చెప్పేదేమీ మీరు వినదల్చుకోలేదన్న మాట!” అన్నాడు కోపంగా.

“ఏమయిందిప్పుడు?” అడిగింది స్వరూప నవ్వాపుకుంటూ.

“మీరిప్పుడు ఆ పని చేయకపోతే ఏం కొంప మునుగుతుందనీ!”

“కాఫీ పెట్టటం పెద్ద పనేనా?”

“నేను హోటల్నుంచి తెచ్చేవాడినికదా! ఒంట్లో బాంగుడనప్పుడు పూర్తిగా విక్రాంతి తీసుకోకపోతే ఎలా?” నిష్ఠురంగా అన్నాడతను.

“సరే—తరువాత కోప్పడుదురు గాని—ముందు కొంచెం మొఖం కడుక్కొస్తే ఇద్దరం కాఫీ తాగుదాం!” అంది స్వరూప నవ్వుతూ.

అతను బాత్ రూమ్ లోకి నడిచి అయిదు నిమిషాల్లో ముఖ ప్రక్షళనం ముగించి తిరిగి వచ్చాడు.

ఇద్దరూ కాఫీ తాగారు.

“నేను హోటల్ కెళ్ళి — మీకేమైనా టిఫిన్ తీసుకొస్తాను....” అన్నాడతను.

అతను వెళ్ళగానే పక్కంటామె గదిలోకి వచ్చింది.

“ఎవరతను!” అనడిగింది స్వరూపను.

“మా ఆఫీస్ లో పనిచేసే ఆయన!”

“రాత్రంతా ఇక్కడే ఉన్నాడా?” అనుమానంగా అడిగిందామె.

“అవును!” క్లుప్తంగా అంది స్వరూప.

“నేనింకా మీ బంధువేమో అనుకుంటున్నాను.”

“.....”

“నీ జ్వరం తగ్గిందా?”

“అ!.....”

గదంతా ఓసారి కలియజూసి తిరిగి వెళ్ళిపోయిందామె.

అప్పటిగ్గాని గుర్తురాలేదు స్వరూపకి.

అతను రాత్రంతా తన గదిలో గడపడం—అందరికీ ఎన్నో విపరీతాల్లాంటి స్ఫురింప జేస్తుంది. తను జ్వరంతో పడివున్న సంగతే ఎవరికీ గుర్తుండదు.

కేవలం తనూ—అతనూ అలాంటి అవకాశంకోసమే అలా నటించి నట్లు అనుకున్నా ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు.

ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఇంటి యజమానితో ఏం గొడవస్తుందో ఏమో! చేతిలో ఏవో పాకెట్లతో తిరిగి వచ్చాడు సృజన్ బాబు.

“తీసుకొండి! మీరు ఎంత ఎక్కువ తినగలిగితే, అంత మంచిది.. లేకపోతే మనిద్దరికీ పొట్లాట వచ్చే అవకాశం లెక్కువగా ఉన్నాయ్!....”

పొట్లాట విప్పి అన్నీ వేర్వేరు ప్లేట్లలో సర్ది తీసుకొచ్చిందామె.

“మీరు కూడా తింటేనే నేనూ తింటాను!” అంది అతని వంక చూసి నవ్వుతూ.

అతను కూడా ఆమె కెదురుగా కూర్చున్నాడు.

ఇద్దరూ ఫలహారాలు తిని కాఫీ తాగుతుండగా పక్కంటామె, గది కిటికీ దగ్గరనుంచి తొంగి చూసింది.

“ఏం కావాలండీ?” అడిగింది స్వరూప.

“ఏమీ లేదు! ఎవరిదో మాట వినబడుతుంటే ఎవరో అని చూస్తున్నాను.....” అంటూ వెనక్కు వెళ్ళిపోయింది.

“ఎవరామె?” అడిగాడు సృజన్ బాబు.

“ఈ గది పక్కపోర్షన్ లో అద్దెకుందేవాళ్ళు! మీరు రాత్రంతా ఇక్కడ వున్నారని అవిడ ఇదయిపోతోంది!” అంది నెమ్మదిగా.

“ఉంటే అవిడకేం? అందులో తప్పేముందీ?”

“ఏమీ లేదు! కాని....వాళ్ళలా అనుకోరుగదా.....?” తలొంచుకొని అందామె.

సృజన్ బాబుకి కళ్ళు తిరిగినట్లయినయ్యే.

అంటే తనకీ స్వరూపకీ సంబంధం వుందనుకుంటున్నారా వాళ్ళు! భగవాన్! ఎంత అన్యాయమిది! ఇలాంటి అపవాదు చెలరేగితే స్వరూపకు ఎంత కష్టం! ఇప్పటికే ఆమె డీవితం ఎన్నో ఒరుదుడుకులలో వుంది. అయినా రాత్రి ఆమె జ్వరంతో ఉందన్న ఆందోళనలో తనేమీ ఆలోచించ లేకపోయాడు. ఆమెను కనిపెట్టుకొని కూర్చుండిపోయాడు.

తనమూలాన స్వరూప ఎంత బాధపడుతోందో! బహుశా ఇలాంటి అపవాదు వస్తుందనే, ఆమె భయపడి, రాత్రి ఇంటికి వెళ్ళమని అంది. కాని తన దోరణిలో తనున్నాడు.

“స్వరూపా!” దీనంగా విలచాడతను.

తలెత్తి అతనివంక చూసిందామె.

“మీకు బాధ కలిగించాను కదూ?”

చిన్నగా నవ్విందామె. “భలేవారే! ఇంత సహాయంచేసి కలిగించానంటున్నారా?”

“ఇంతవరకూ సహాయమనే నేనూ అనుకున్నాను స్వరూపా! కాని దీనికి మరో పేరు పెట్టడానికి కొందరు ప్రయత్నించటం నాకు భయం కలిగిస్తోంది.”

“మీరు దాన్ని గురించి ఏమీ ఆలోచించకండి! ఇలాంటి వాటిని మనం లెక్కచేయాల్సిన పనిలేదు....” నిబ్బరంగా అందామె.

అతను మాట్లాడలేదు. చాలాసేపు ఇద్దరూ ఏదో తప్పుచేసిన వాళ్ళల్లా నిశ్శబ్దంగా ఉండిపోయారు.

“నేనిక వెళ్తాను స్వరూపా! మీరు టాబ్లెట్స్ నేను చెప్పిన ప్రకారం వేసుకోవడం మర్చిపోకండి! ‘ఫ్లూ’ సంగతి మీకింకా పూర్తిగా తెలీదనుకుంటాను. హఠాత్తుగా జ్వరం మిమ్మల్ని పీల్చి పిప్పిచేసి పడేస్తుంది. మీకేది తినాలనిపిస్తే అది తినేయండి! లేకపోతే ఈ వారం రోజుల్లోనే పూచికపుల్లలాగా తయారవుతారు....”

“నేను రేపట్నుంచి ఆఫీస్ కువచ్చేస్తాను....” అందామె.

“జ్వరం పూర్తిగా తగ్గకుండా మాత్రం రాకండి!” నవ్వుతూ అన్నాడతను.

అతను వెళ్ళిపోతోంటే గడపదగ్గరే నుంచుని చూస్తూనే పోయింది స్వరూప. ఆమె మనసంతా అదోలా అయిపోయింది.

మళ్ళీ ఒంటరితనం!

తను ద్వేషించే ఒంటరితనం. తనను ప్రేమిస్తోంది. వెన్నంటి ఉంటోంది. దీనినెలా వదిలించుకోవడం?

ఈ జ్వరం తగ్గకుండా ఉన్నా బావుండేది. సృజన్ బాబు తన దగ్గరే కూర్చుని ఉండేవాడు. తన ఆలోచనకి తనకే నవ్వు వచ్చిందామెకి.

టాబ్లెట్స్ కొన్ని వేసుకొని తిరిగి పడుకొందామె. మెలకువ వచ్చే సరికి మధ్యాహ్నం రెండయిపోయింది. సృజన్ బాబు తెచ్చిన పళ్ళన్నీ అలాగే ఉన్నయ్.

బత్తాయిపళ్ళు తిని పాలు తాగిందామె.

సాయంత్రానికి జ్వరం మళ్ళీ వచ్చినట్లయింది. మళ్ళీ తలనొప్పి కూడా ఎక్కువయి పోయింది. సృజన్ బాబు వస్తే బావుండునని మనసులోనే దేముళ్ళకు మొక్కుకొందామె. అనుకొన్నట్లే బాగా పొద్దుపోయాక వచ్చి తలుపు తట్టాడతను.

త్వరగా నడిచి తలుపు తీసిందామె.

“ఎలావుంది?” రహస్యంగా అడిగాడతను.

“మళ్ళీ జ్వరం వచ్చినట్లుంది....”

“నేను చెప్పలేదా-అంత తేలిగ్గా వదిలే జ్వరం కాదీది!” అన్నాడు ఆమె పక్కనే కూర్చుంటూ.

“తగ్గినా, తగ్గకపోయినా రేపు నేను అపీన్ కొచ్చేది బాయం!” అందామె చిరాగ్గా.

“అపీసంటే ఎందుకంత ప్రేమ?”

“ప్రేమే మరి! అక్కడ ఒంటరితనం బాధ ఉండదు! ఇక్కడ రైస్ ఏమీ తోచక చస్తున్నాను.”

అలాగట్టిగా నవ్వేసి నాలిక్కరచుకొన్నాడు.

“ఏం!” అడిగింది స్వరూప.

“ప్రక్రియ వాళ్ళకు నా గొంతు వినబడితే మళ్ళీ వచ్చి చూస్తుండామె. అందుకే ఎవరూ చూడరని బాగా పొద్దుపోయాక వచ్చాను...”

స్వరూపకు నవ్వాగలేదు. “భలేవారే మీరు! ఎందుకంత భయం మీకు?”

“భయం నా గురించి కాదు! మీ గురించే!”

“నా గురించా? నేనెప్పుడూ లెక్కచేయను ఇలాంటి విషయాలు!”

“నేను చేస్తాను లెండి! సరేగాని ఇవిగో పళ్ళు! అదేమిటి నిన్న రాత్రి తెచ్చిన పళ్ళు ఇంకా అలాగే ఉన్నయ్? అంటే మీరేమీ తినడం లేదన్న మాట!”

“అవన్నీ ఒకేసారి ఎలా తినగలను?” నవ్వుతూ అందామె.

“నాకదేమీ తెలీదు! నేను ఇంకో గంటలో వెళ్ళిపోతున్నాను. ఈరోగా అన్నీ అయిపోవాలి!”

అంతవరకూ ఉన్న ఉత్సాహమంతా దబ్బున చల్లారిపోయిందామెకి. ఇంకో గంటలో వెళ్ళిపోతాడా అతను? ఆ రాత్రి కూడా తన దగ్గరే ఉండి పోతాడనుకొంది.

ఆమెతో కొన్ని పళ్ళు తినిపించి - మందులు వేసుకొన్న తరువాత వెళ్ళిపోయాడతను.

ఉదయానికి జ్వరం పూర్తిగా తగ్గిపోయిందామెకి. హోటల్లోనే భోజనం చేసి అపీస్ చేరుకొంది. రోడ్ మీద నడుస్తోంటే ఒకటి రెండుసార్లు కళ్ళు తిరిగినట్లనిపించింది. బాగా నీరసంగా ఉంది. అపీస్లో కూర్చుని పని చేయడం కూడా కష్టమయిపోతోంది.

ఆమె అవస్థంతా గమనిస్తోన్న సృజన్ బాబు “నేను చెప్తే విన్నారా? రెండ్రోజులు రెస్ట్ తీసుకోమంటే వినకుండా అపీసుకి బయల్దేరారు!....” అన్నాడు మందలిస్తూ.

“నాకేబాదా లేదు! కొంచెం నీరసంగా ఉన్నానంతే!” అంది స్వరూప.

మధ్యాహ్నం అతనితో హోటల్ కు వెళ్ళి కాఫీ తీసుకొందామె.

సినిమాలో పక్కన కూచున్నావిడ చీరెను చూసి మురిసిపోతున్న ఓ జానకమ్మగారు - ఇంటర్వ్యూ దీపాల్లో మరింతగా చూసి. ఇహ పట్టలేక ఓ ప్రశ్న వేసింది-“మీ చీరె ఎంతో పోగ్గా వుంది. ఉతుక్కు వేపినదేగా” అని పట్టుకుని చూపింది. “ఉతికినదే” అన్నదామె. “చాలా బావుంది. మీ బట్టలు ఎవరు ఉతుకుతారు?” అన్నది జానకమ్మగారు. “నేనే ఉతుక్కుంటాను.” అన్నదామె గర్వపడుతూ. “అబ్బ! మీరే ఉతుక్కుంటారా! ఎంత ఓపిక! నాకు ఒక్క చీరె ఉతికేసరికి, శక్తంతా సన్నగిల్లిపోతుంది. మరి, రోజుకు మీరెన్ని చీరెలు ఉతకగలుగుతారు?” “రోజుకు నలభై. ఏభై చీరెలు ఉతుకుతాను” అన్నదామె. జానకమ్మగారికి. మరి పోయింది. కుర్చీలోంచి సగానికి లేచి-“అయ్యబాబోయ్ - అన్ని చీరెలు ఎలా ఉతుకగలుగుతారండీ?” అన్నది ఆశ్చర్యంగా.

“నా వృత్తే బట్టలు ఉతకడం గదా!” అన్నది పక్కామె చాలా నిదానంగా.

సాయంత్రానికి ఆమె పరిస్థితి కొంత మెరుగయింది.

అపీసు అవగానే “పదండి! మీ ఇంటి దగ్గర డ్రాప్ చేస్తాను!” అన్నాడు సృజన్ బాబు.

“ఊహ! నేనప్పుడే ఇంటికి వెళ్ళదయ్యుకోలేదు!” అంది స్వరూప.

“మరి?” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడతను.

“ఎక్కడయినా, కాసేపు కూర్చుని వెళ్తాను! ఇంట్లో చాలా బోర్గా ఉంది!”

“ఎక్కడ కూర్చుంటారు?”

“ఏమో! నాకేతెలీదు....” నవ్వుతూ అందామె.

“అలాగయితే మీకు మళ్ళీ పట్టుకొంటుంది జ్వరం....”

“అయినా ఫరవాలేదు!”

అతను నవ్వావుకోలేక నవ్వేశాడు.

ఇద్దరూ ఆటోలో టాంక్ బండ్ చేరుకొని పార్క్ లో కూర్చున్నారు. పిల్లల సందడి, ఆటలు అదివరకు తామిద్దరూ కూర్చుని మాట్లాడుకొన్న రోజుని గుర్తుకి తెస్తున్నాయి.

“మీకేమీ అలసటగా లేదు కదా?” అడిగాడతను.

“ఉహూ!” తలూపుతూ అందామె.

ఆమె గురించి ఆలోచించినప్పుడల్లా తీవ్రమయిన అశాంతికి గురవు తోందతని మనసు. ఆమె జీవితం ఎలా చక్కదిద్దాలో తెలీకుండా ఉంది. అదీ గాకుండా ఆమెకు ద్రోహం చేసిన వ్యక్తి తనేనని ఆమెకు తెలీనీకుండా నటించడం మరింత చిత్రవధగా ఉంది. ఆ విషయం ఆమెకు చెప్పి క్షమించ మని వేడుకొంటేగాని తనకు సగం హృదయ భారం తగ్గదు. కానీ ఆ విషయం చెప్పాలంటే భయంగా కూడా ఉంది. ఆమె తనని అసహ్యించు కొంటే? క్షమించడానికి నిరాకరిస్తే? అప్పుడు తన గతేమవుతుంది? మరింత చిత్రవధ అనుభవించాలి? అంతటి కల్లోలాన్ని భరించగల శక్తి తనకుందా? స్వరూప వంక చూశాడతను.

ఆమె దూరంగా మిణుకు మిణుకుమంటూ వెలుగుతోన్న లైట్ల వంక చూస్తోంది. నిర్మలంగా, అమాయకంగా ఉన్న ఆమెను చూస్తూంటే అతని మనసు ద్రవించిపోయింది.

“స్వరూపా!”

అతని పిలుపు విని ఆలోచనల్లోంచి తేరుకొని అతని వంక చూసిందామె.

“మీకో విషయం చెప్పాలి! కాని అది విన్న తరువాత మీరు నన్ను అసహ్యించుకోనని మాటివ్వాలి....”

ఆమె గుండెలు వేగంగా కొట్టుకొన్నాయి.

ఏమిటతను చెప్పబోయే విషయం? తనని ప్రేమిస్తున్నానని చెప్తాడా? తనను కోరుకుంటున్నానని చెప్తాడా? వివాహం చేసుకుంటానని అంటాడా?

“నేను మిమ్మల్ని అసహ్యించుకోవటమా? అంటే నన్ను నేను అసహ్యించుకోవడమే అన్న మాట!” అందామె చిరునవ్వుతో.

“మీకు నా మీద అంత అభిమానం ఉందని నాకు తెలుసు...!” ఎలా మొదలుపెట్టాలో తెలీటం లేదతనికి.

స్వరూప విస్మయంతో చూస్తోందతని వంక!

ఒకవేళ అతను ప్రేమిస్తున్నాననిచెప్తే తనేం జవాబివ్వాలి? కాదంటే అతను తనకు శాశ్వతంగా దూరమయిపోతాడేమో? తన మనసులో ఎవరికీ స్థానం లేదని - ప్రేమించే శక్తి తను పోగొట్టుకొందనీ ఎలా చెప్పటం? అతను తనని అర్థం చేసుకోగలడా?

[నశేషం]

“లోధ్ర” టానిక్ వనితలకు మాత్రం!

ప్రకృతి నిద్రమైన పద్ధతి ద్వారా ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి నెలలో ప్రతిరోజూ బాధలేని రోజుగా గడపడానికి “లోధ్ర” టానిక్ తీసుకోండి! ఏ బాధా లేకుండా ఆరోగ్య మయమైన జీవితాన్ని గడపండి.

75 సంవత్సరాల నుంచి స్త్రీల విశ్వాసానికి పాత్రమైన టానిక్.

“లోధ్ర” మందుల పాపులర్ డొరుకుతుంది.

Sistas

ఉచితమైన వైద్య సలహాలకు క్రింది చిరునామాకు ఈ కూపనును పూర్తిచేసి, మీ ఉత్తరంతోబాటు జతచేసి పంపండి.

కేసరి కుటీరం (ప్రై) లిమిటెడ్

15, వెస్ట్ కాట్ రోడ్, రాయపేట, మద్రాసు-600 014

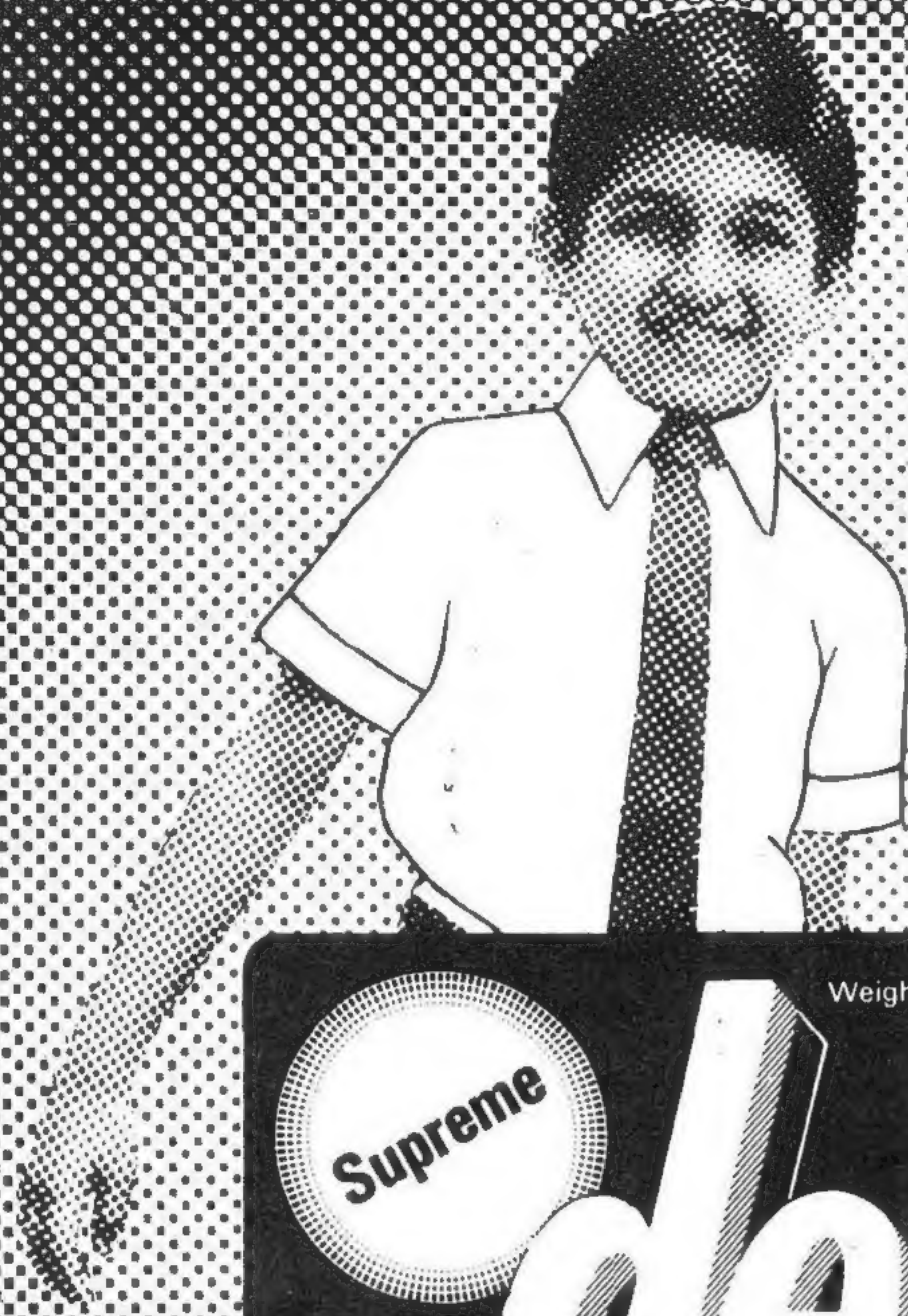
విజంట్లు: శీతారామ జనరల్ స్టోర్స్ ఏజన్సీస్, విజయవాడ, సికింద్రాబాదు, బెంగళూరు

పేరు: _____

చిరునామా: _____

_____ PIN _____

'తళతళలాడే' తెలుపు కోసం

సుప్రీమ్ డెట్ డెటర్జెంట్ ఉత్తీక బిళ్ల

కొత్తగా మెరుగు వర్చబడిన డెట్ బిళ్ల, బజార్లో దొరికే డెటర్జెంట్ ఉత్తీకే బిళ్లల కంటే ఎంతో మేలైనది.

మరికిని వదిలే శక్తికి, నురుగు నివ్వడంలోనూ, సువాసనలు చిందించడంలోనూ దీనికి మరేదీ సాటికాలేదు.

వాడి చూడండి! తేడా ఏమిటో మీరే తెలుసుకోండి! నిజమే, సుప్రీమ్ డెట్ బిళ్ళే 'తళతళలాడే' తెలుపు యిచ్చేది!

దివ్యమైన తెలుపు, డెట్ యొక్క తెలుపు

విజయనాథ్ నకు మల్లదర్శి

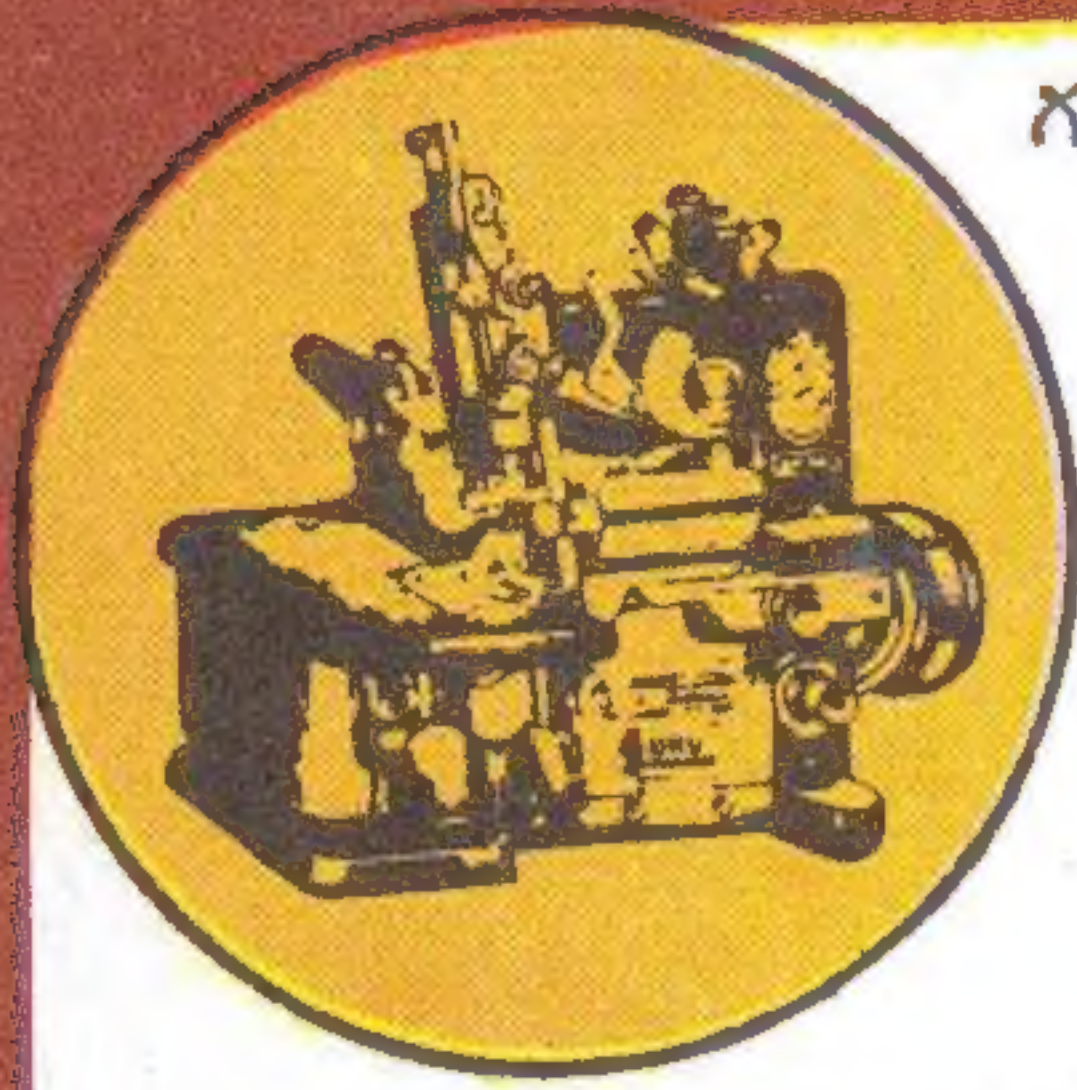
అనే తరక మంత్రమే!

15-7-1977

జయగజబక్ష్ మెషిన్ ట్కో

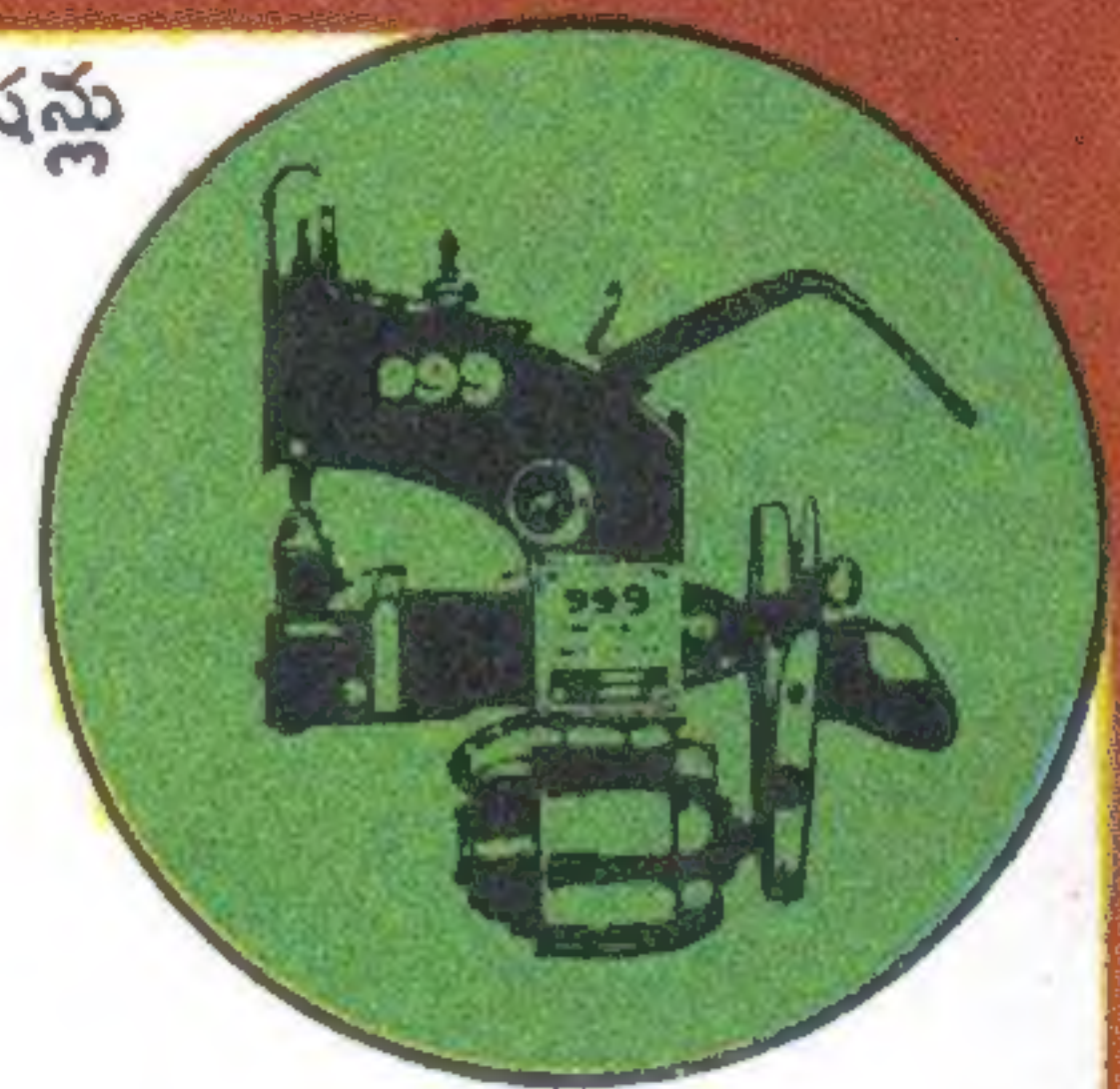
2/156, బ్రాడ్వే (హై మేడమోదీ),

మద్రాసు - 600001

గురు ఓవర్ లాక్ మిషన్

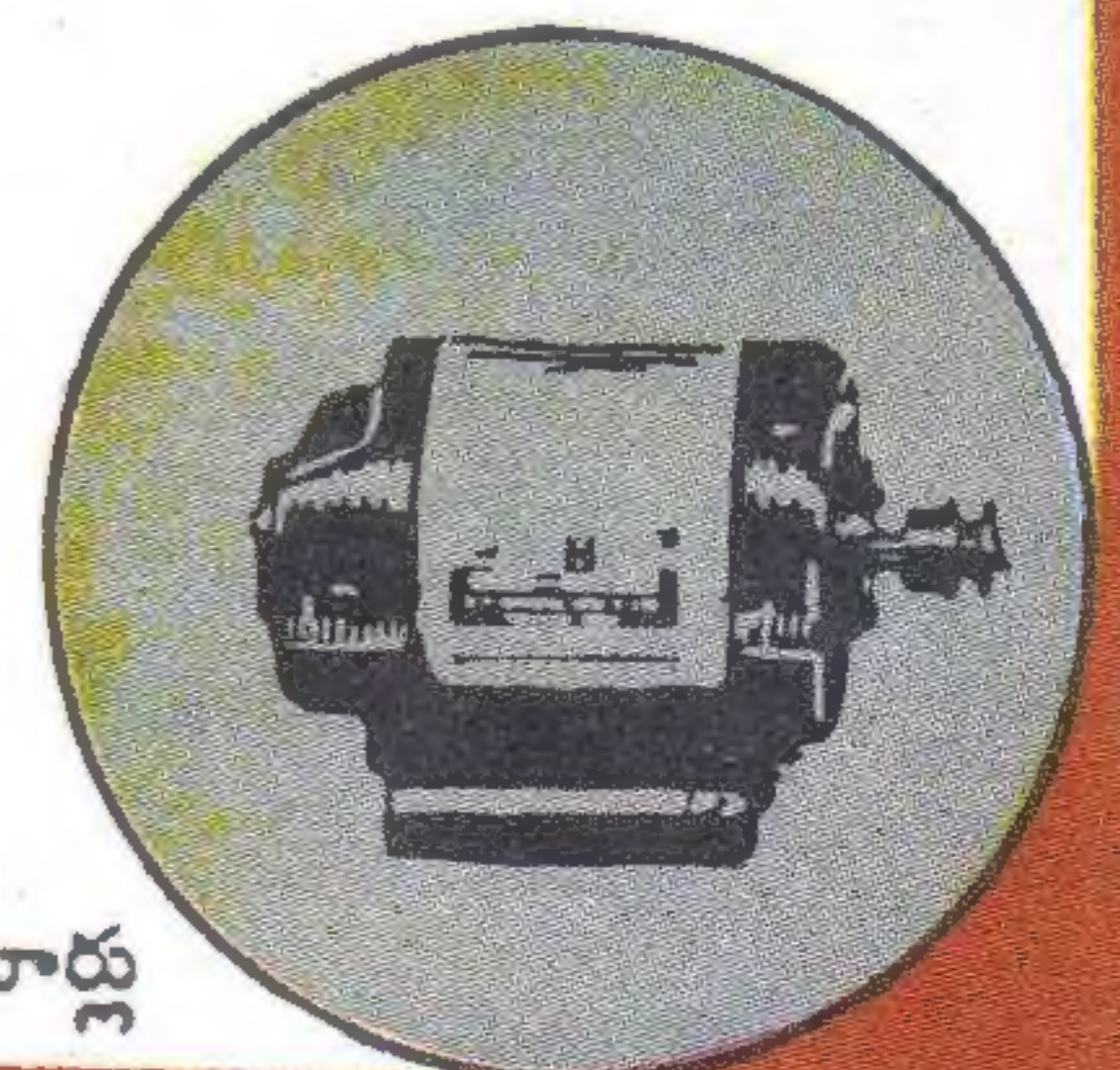
ఎరువుల మాటలు కుట్టు మిషన్

ప్రత్యేకం! అభిమానుల కోరికపై ప్రసిద్ధమైన '999' కుట్టు మిషన్ రూ. 410/-ల తగ్గింపు ధరకు లభించే ఏర్పాటును ఆగస్టు 15 దాకా కొనసాగించబడింది!

శివా కుట్టు మిషన్

మోటార్లు

వివరాలకు : ఫోన్ - 22698, 27876 సంప్రదించండి